

Luuqaasi Xaafeedda Mishiraachchuwaa Qaalaa Geluwaa

Luuqaasi xaafeedda mishiraachchuu, Yesuusa koyro yaanawaa yaagetti nabatuwaan aabay odetteeddawaa, daro wodiyaappe naagetteedda hidootaw huuphe gideeddawe, Israa7eeliyaa asay naagiidde de7iyaa Xoossaani Oketteeddawe, asaa zerethaa ubbaa ashshiyaawaa gidiyaawaa qonccissee. Yesuusi Xoossaa Aawuwaappe hiyyeesatoo mishiraachchuwaa qaalaa odanaw kiitetteeddawaa gidiyaawaanne ha Mishiraachchuwaa Qaalay asaassi de7iyaa dumma dumma metuwaa qaariyaa wolqqaa oyqqeeddawaa gidiyaawaa Luuqaasi odee. Luuqaasa Mishiraachchuwaa Qaalaa gidдон, Yesuusa yuussaabaa odiyaa koyro shemp-patuwaaninne qassikka Yesuusi saluwaa pude keseeddawaa odiyaa wursethaa shemp-patuwaan loythiide, odetteeddawe nashechchaabaa. Yesuusi saluwaa keseeddawaappe guyyiyan ammanuwaabay waani dicceeddenttonne waani aakkeeddentto odiyaa taarikiyaa ha maxaafaa xaafeedda bitani Yesuusi Kiitteeddawanttu Oosuwaa maxaafaan odeedda.

Kiitanchchatuwaa yethaabay, Yesuusi yeletteedda wode wudiyaa heemmiyaawanttu biide be7eeddawaa odiyaa taarikii, Yesuusi na7atethaan de7iidde Geeshsha Golliyaa beeddabay, qaretanchcha Saamiraawiyaanne

bayiide beetteedda na7aa taarikii Luuqaasa Mishiraachchuwaa xalalaan beettiyaawanta. Ha Mishiraachchuwaa Qaalaa gidдон ha gaxaappe hini gaxaa gakkanaw huuphe gidiide xeeletteeddabay woosaabaa, Geeshsha Ayyaanaabaa, Yesuusa oosuwaa gidдон macca asaw de7iyaa saabaanne Xoossay nagaraa atto yaagiyaabaa.

Shemppatuwaa Ubbatuwaassi Imetteedda Qantha Qofatuwaa

Geluwaa (1:1-4)

Xammaqiyaa Yohaannisanne Yesuusa yeletaa (1:5-2:52)

Xammaqiyaa Yohaannisa oosuwaa (3:1-20)

Yesuusa xinqqataanne paaciyaa (3:21-4:13)

Yesuusi oosuwaa Galiilaan doommowaa (4:14-9:50)

Yesuusi Galiilaappe Yeerusalaame boowaa (9:51-19:27)

Yeerusalaameninne izi yuushshuwaan Yesuusa wurssethaa saaminttaa (19:28-23:56)

Godaa Yesuusa dendduwaa, qonccethaanne saluwaa buussaa (24:1-53)

¹⁻⁴ Bonchchetteedda Toofiloosa, koyro barenttu ayfiyan be7eeddawatntunne barenttu qaalaan markkatteddawatntu nuussi odeeddino. Xaafetteedda yewuwaa ta baggan ubbaa xaphuwappe bidda xeellowaappe guyye, taarikiyaa maaraa naageedda ogiyaan new xaafanaw lo77a gideed-dawe taw beetteedda.

Xammaqiyaa Yohaannisa Yeletay Koyro Odettedda

5 Yihudaa gadiyaa Kaatiyaa Heroodisa wodiyaan, * Aabiyaa qeesatethaa oosuwaa baggappe gideedda Zakkaraasa geetettiyaa itti qeesay de7ee. Machchattakka Elssaabeexo geetettiyaa Aaroone yaraappe yeletteeddawunno.

6 Laa77atuukka Godaa azazuwanne seeraa darissiide naagiyaawanttanne kadhee banttaan Xoossaa sinthan de7iyaa xillatuwaa.

7 Gidoppe attin Elssaabeexa mantha gido diraw, yeluu untunttoo baawa. Laa77atuukka laythaa sugeeddawantta.

8 Itti gallassi Zakkaraasi bare bagga kaallaan Xoossaa sinthan Qeesatethan oothiyaa wode,

9 bare Qeesatethaa wogaa dooyaadan Geeshsha Golliyaa geliide ixaanaa cuwissuwaa † saamay A gakteedda.

10 Ixaanay cuwiyaa wode asay ubbay karen eqqiide woossi de7ee.

11 Godaa kiitanchchay ixaanaa yarshshuwaasaappe ushechchanna eqqiide aw beetteedda.

12 Zakkaraasikka be7eedda wode dagammiide yashshaan mitetteedda.

13 Kiitanchchaykka qassi yaageedda, “Zakkaraasaa, yayyoppa; ne woosay sisetteedda, ne machchatta Elssaabeexa attuma na7aa yelanawunnu.

---

* **1:5** *Yihudaa*: Hawaani Yihudaa gadiyaa geetetteeddawe Fil-sxeeme gadiyaa ubbaa bessiyaawaa. **1:5** 1Od 24:10 † **1:9** *ixaanaa cuwissuwaa*: Hawaa guussay cuway woosaa kotaa Xoos-saakko gaktee giide wonttanne omarssi wode cuwissiyaa wogaa.

14 A yeletaan nashetaynne ishaluu new hananawaa; coratuukka I yeletto diraw hashshu gaanawantta;

15 Ikka Godaa sinthan dara gidanawaa. Mathoyiyaa woyiniyaa ushshaa gido haraa mathoyiyaa ushshaa aynne ushenna; bare daay uluwaan de7ishshin Ayyaanaa Geeshshay aani kumanawaa.

16 “Isra7eeliyaa asatuwaappekka coratuwaa untuntu Godaa Xoossaakko, I zaaranawaa.

17 Ikka giigenna asaa Godaw giigissanaw, aawatuwaa wozanaa naanatuwaakko, azazettennawanttakka xillotethaa eraakko zaaranaw, Eelaasa‡ ayyaanaaninne wolqqaan Godaappe sinthanna bee.”

18 Zakkaraasikka kiitanchchaa, “Taani cimaaddi, tamachchattakka bare laythaan sugeeddawunno, hawaa taani ayaan eranitaa?” geedda.

19 Kiitanchchaykka zaariide, “Taani Xoossaa sinthan eqqiyaa Gabreela; hawaa mishiraachchuwaa new odanaw neekko kiitettaaddi;

20 Hekko he wodiyaan hanana ta qaalaa ne ammana beenna diraw, ha yewuu hanana gallassay gakkanaw neeni duude gidanaassa; haasayanawukka danddayakka” geedda.

21 He wode asay, Zakkaraasi Geeshsha Golliaappe kesennaan ayaw gami77eeddentto maalaettiidde naagiino.

1:15 Pay 6:3 ‡ 1:17 Eelaasa: Hawe geetetteeddawe, kase Eca Caaquwaa maxaafaan Nabiyyaa Eelaas oorathabaa oothiyaa wolqqaani eretteeddawaa diraassa. 1:17 Mil 4:5,6 1:19 Dan 8:16; 9:21

²² Keesedda wodiyankka haasayanaw dandday-beenna; Geeshsha Golliyan saxaa I be7eeddawaa akeekeeddino; ikka haasayanaw danddayibeen-nawaa xorssi bessiide, duude gidiide de7eedda.

²³ Zakkaraasikka bare oosuwaa wodiyaa wursso wode, bare golle simmeedda.

²⁴ Hewaappe guyyiyan A machchatta Elssaabe-exa shahaaraade ichcheshu agenaa barena gen-thaaddu.

²⁵ Elssaabeexakka, “Ta tooshiyaa asaa giddoppe digganaw§ Goday bare maarotethaan taana xeello wode, hawaadan taw ootheedda” gaaddu.

Yesuusa Yeletay Kasetiide Odetteedda

²⁶ Usuppuntha agenaan Xoossaa kiitanchchaa Gabreel Galiilaa gadiyaan Naazireete Katamaa

²⁷ Daawita yaraappe gideedda Yooseefa geeteti-yaa bitanew ooshetta qashetteedda wodorat-tikko Xoossaa matappe kiitetteedda; wodoratti sunthaykka Mayraamo geetettee.

²⁸ Kiitanchchaykka Mayraamikko yiide, “Darissaade dosettawunne, sarotethay new gido; Godaykka neenanna gatho de7ee; Neenikka maccawanttu gidдон anjjetteddawunno” * yaageedda.

---

§ 1:25 *Ta tooshiyaa asaa giddoppe digganaw:* Asinaa geleedda mishiratta na7aa yelennaan attooppe, Isiraa7eeliyaa asaa qofaan, “Xoossay izo muri de7ee” yaagettaw. 1:27 Mat 1:18 * 1:28 *Neenikka maccawanttu gidдон anjjetteddawunno:* Ha qofay beni cimeedda Griikiyaa maxaafaan baynnawaa gidiyaa diraw, itti itti Inggilizeethuwaaninne Amaaraathuwaa maxaafaanikka baawa.

²⁹ Mayraamakka A haasayaappe denddowaan darissa dagammaade, “Hawe ayaa mala sarotaa gidanee” gaade yewuwaa qoppaaddu.

³⁰ Kiitanchchay izo, “Hanne Mayraamee, Xoos-saa matan sabaa demmaadda yayyoppa.

³¹ Neeni shahaaraade, attuma na7aa yelanaassa; A sunthaakka Yesuusa gaanaassa.

³² Ikka dara gidanawaa; Ubbaappe Dhoqqa Xoossaa Na7aa geetettana; Godaa Xoossay A aabbu Daawita kaawutethaa oydiyaa aw im-manawaa.

³³ Ikka Yayiqooba gollen medhinaw kawutanawaa; A kawutethawukka wurssethay baawa” yaageedda.

³⁴ Mayraamakka kiitanchchaa, “Taani wodor-atto gido diraw, hawe wooti hananawee?” yaa-gaaddu.

³⁵ Kiitanchchaykka zaariide iziw, “Ayyaanaa Geeshshay ne bolla yaanawaa; Dhoqqa Xoossaa wolqqay neenan shemppanawaa. Hewaa diraw, neeppe yelettiyaawe geeshsha Xoossaa Na7aa geetettana.

³⁶ Ne dabbatta Elssaabeexa bare cimatethaa wodiyaan attuma na7aa shahaaraaddu. Mantha geetetteeddawunna Elssaabeexa shahaarood-eppe usuppuntha agenaa oyqqaaddu.

³⁷ Xoossaa xooniyaa yewuu baawa” yaageedda.

³⁸ Mayraamakka, “Taani Godaa ayllatto; neeni goowaadan hano” gaaddu. Hewaappe guyyiyan kiitanchchay izi matappe beedda.

Mayraamakka Elssaabeexo Oochchanaw Baaddu

³⁹ Mayraamakka he agenaa gidдон dendaade killi zoozetiyaа Yihudaa gaden de7iyaa itti kata-maa elleella kesaaddu.

⁴⁰ Zakkaraasa golle gelaade Elssaabeexo sarotaaddu.

⁴¹ Elssaabeexakka Mayraami sarotaa siseedda wode, izi uluwaan de7iyaa shahaaray guppeedda; Elssaabeexakka Ayyaanaа Geeshshaan kumaaddu.

⁴² Bare kooshshaakka dhoqqu oothaade, “Neeni maccawanttu gidдoppe anjjetteddawunno. Neeppe yelettiyaawekka anjjettoowaа.

⁴³ Neeni ta Godaa daaya taakko yaanaw taani oone?

⁴⁴ Hekko ne sarotaa kooshshay ta haythaan sisettedda wode, ta uluwaan de7iyaa shahaaray nashechchaan guppeedda.

⁴⁵ Goday polettee giide iziw odeeddawaa ammaneeddawunna iza anjjetteddawunno” yaa-gaaddu.

Mayraami Galataa Yethaa (1:46-53)

⁴⁶ Mayraamakka,
“Ta shemppatta ta Godaa bonchchaw,

⁴⁷ Ta ayyaanaykka ta Xoossaa, ta dhaliyan loytha nashettaw.

⁴⁸ Ikka bare ayllatti tooshiyaa xeelleedda.

Hachcheppe dommiide yeletay ubbay anjjetteddawunnee giino.

⁴⁹ Wolqqaama gideedda I daro

yewuwaa taw ootheedda;
A sunthaykka geeshshaa.

⁵⁰ A maaretay yayyiyaawanttussi yeletaappe yeletay
gakkanaw de7ee.

⁵¹ Bare wolqqaan mino kiitaa kiitetteedda;
barenttu wozanaa qofaan otorettiyaawantta
laaleedda.

⁵² Mooodiyaawantta kawutethaa maataa
oydiyaappe wotheedda;
ashikkatuwaakka qassi dhoqqu dhoqqu
ootheedda.

⁵³ Koshatteeddawantta lo77o yewuwaan kaliseedda;
duratuwaa qassi mela yedersseedda

⁵⁴ Bare maaretethaa qoppiide
bare ayliiyaa Israa7eeliyaa maaddeedda.

⁵⁵ Nu aawatoo I odeeddawaadan
Abraahaamewunne A yaraw geeddawaa
medhinaw naagana diraassa”
yaagaaddu.

⁵⁶ Mayraamakka heezzu agenaa keena
Elssaabeexi matan gami77owaappe guyyiyan
bare golle simmaaddu.

Xammaqiyaa Yohaannisa Yeletaa

⁵⁷ Elssaabeexiwukka yeliyaa wodii gakkina, atuma na7aa yelaaddu.

⁵⁸ Izi shooratuunne izi dabbo gideeddawanttu,
Goday maaretethaa iziw ootheeddawaa sisiide
izinna ittippe nashetteeddino.

59 Hosppuntha gallasaan na7aa qaxxaranaw yeeddino; A, aawuwaa sunthaan Zakkaraasa giide sunthanaw koyyeeddino.

60 A daaya qassi, “Hanenna, Yohaannisa geettet-anaw koshshee” yaagaaddu.

61 Unttuntukka izo, “Ne dabbatuwaappe hachche gakkanaw ittuukka ha sunthaan xeeseetibeenna” yaageeddino.

62 A aabba, oona giyaa sunthan xeegettanaw koyyintto xorssi oochcheeddino.

63 A aabbukka xaafiyaabaa oochchi akkiide, “Na7aa sunthay Yohaannisa” giide xaafina, ubbatuukka yewuwaan maalaletteeddino.

64 Hewankka Zakkaraasa doonay dooyettedda, A inxxarssaykka biletina haasayaa doommeedda, Xoossaakka galateedda.

65 A shooratuukka de7iyaasaa ubbaan yashshaan kumeeddino. Ha yewuukka zozetiyaa Yihudaa gadiyaa ubbaan darii haasayetteedda.

66 Hawaakka siseeddawanttu ubbatuu, “Ha na7ay ayaa gidaneeshsha?” yaagiide yewuwaa barenttu wozanaan oyqqeeddino; Xoossaykka aananna de7iyaawaa ereeddino.

Zakkaraasa Galataanne Timbbitiyaa Oduwaa

67 Yohaannisa aabbu Zakkaraasi Ayyaanaa Geeshshaan kumiide timbbitiyaa yaagi odeedda:

68 “Israa7eeliyaa Goday Xoossay anjjetto;

yiide bare asaa xomooseeddanne wozeedda.

69 Bare ayliiyaa Daawite golliyan;

wolqqaama ashshiyaawaa nuussi
giigissedda.

70 Hawekka beni Godaa geeshsha nabatuwaa
doonan odettowaadan,

71 I nuuna, nu morkketuwaappenne
nuunanna eqettiyaawanttu kushiyaappe
ashshanaassa.

72 Hawaakka I ootheeddawe, nu aawatoo
maarotethaa bessanaassanne,
bare geeshsha caaquwaa wozanaa
aathanaassa.

73 Nu aawuwaa Abraahaamossi
caaqeedda caaquwaa qoppanaw,

74 nu morkketuwaa kushiyaappe kesiide
yashshay banttaan aw oothanaadan
maataa nuussi immeedda.

75 Hawenneekka, nuuna nu wodiya ubbaan
geeshshatethaaninne xillotethaan
bare sinthaan essana diraassa.

76 Zaariidekka, neenoo, ta na7aw,
Dhoqqa Xoossaa nabiya
geetettanaassa;
ogiyaa giigissanaw Godaappe sinthanna
baanaassa.

77 Asaa nagaraa maariyaa atatethaa eraa
unttunttoo immanaassa.

78 Hewekka killippe yeedda poo7uu,
nuuna xomooseeddawe nu Xoossaa
maarotethaanne
qaretaa gaasuwana.

79 A poo7uukka dhumaaninne hayquwaa kuwaan
utteeddawanttoo poo7issee;
nu gediyaakka sarotethaa ogiyaan suuris-
see.”

⁸⁰ Na7aykka dicciide, ayyaanaan minneedda; Israa7eeliyaa asaw beetteedda gallassay gakkanaw mela biittaaan de7eedda.

2

Yesuusa Yeletaabaa (*Mat 1:18-25*)

¹ He wode * Roomaa kawutethaa garssan de7iyaa asay ubbay sunthaa xaafettanaadaninne paydettanaadan Awugisxxoose Qeesareppe † azazuu keseedda.

² Hewenneekka, Qereneyoose‡ Sooriyaa gadiyaa mooddiyaa wode haneedda koyro asaa payduwaa.

³ Hawaa diraw itti itti asay xaafettanaw bare katamaa bare katamaa beedda.

⁴ Yooseefokka Daawita golliyaappenne yaraappe gidiyaa diraw Galiilaa Awuraajjaan de7iyaa Naazireete katamaappe denddiide Daawita katamaa gideeddawunnikko Yihudaan de7iyaa Beeteliheeme geetettiyaa katamaa keseedda.

⁵ He wode yeliyaa wodii mateedda aw ooshetta utteedda Mayraamakka aananna ittippe baaddu.

⁶ Unttuntu hewaan de7ishshin iziw yeliyaa wodii gakkii aggeedda.

---

* **2:1** *Hewode*, geetettowe Xammaqiyaa Yohaannisi yeletti simmiide biro guuthatethaan de7ishshin Yesuusi yelotto wodiyaana. † **2:1** *Qeesaara*, giyaa sunthay kaatiyaa guussa. Hewenneekka cora gadiyaa mooddiyaa wolqqay de7iyaa cora kaatatuwaa kaatiyaa guussaa. ‡ **2:2** *Qereneyoosa*, geetettiyaawe Roomaa kaatii Awugisxxoose, Sooriyaa geetettiyaa Yihudaanne Galiilaa Awuraajjatuwaa oyqqeedda gadiyan sunthayeeddawaa.

⁷ Izakka bayra Na7aa § gideedda attuma Na7aa yelaaddu; imathay shemppiyaasaa demma beenna diraw, na7aa mayuwan xaaxaade gaphatiyaan * qeraaddu.

Wudiyaa Heemmiyaawanttanne Kiitanchchatuwaa

⁸ He gadiyaan qamma barenttu wudiyaa heemmiidde dembban aqiyaawanttu de7iino.

⁹ Xoossaa kiitanchchay qoppennaan yiide untuntu miyyiyaan eqqeedda; Godaa bonchchuu untuntu yuushshuwaan poo7eedda wode, wolqqaama yashshay untuntta oyqqeedda.

¹⁰ Kiitanchchay untuntta, “Yayyoppite, asaw ubbaw haniyaa daro nashechchiyaa mishiraachchuwaa taani hinttenttoo ahaaddi.

¹¹ Hachche Daawita katamaan ashshiyaawe yeletteedda. Ikka Godaa Kiristtoosa.

¹² Hawe hinttenttoo malla gido: Gacino na7ay mayuwan xaaxettiide gaphatiyaa gidдон giseeddawaa demmanita” yaageedda.

¹³ Qoppennaan cora Xoossaa kiitanchchatuu koyro kiitanchchaanna ittippe qonceeddino.

¹⁴ Xoossaakka galatiide, hawadan geeddino:

“Bonchchuu Xoossaw
bolla saluwan gido.

sa7an I dosiyaa asaw
sarotethay gido”

yaageeddino.

---

§ 2:7 bayra na7aa: Isiraa7eeliyaa asay yeletteedda na7aa ubba golliyaankka Xoossaw bessiyaawaa giino. * 2:7 gaphatiyaa: Ha miishshay miyay miyaabay sa7aan laalettennaan maana mala yeggiide immiyaabaa.

15 Kiitanchchatuu untuntuppe shaakettiide saluwaa kesowaappe guyye, wudiyaa heemmiyaawanttu, “Goday nuussi qonccisseed-dawaa, hawaa haneedda yewuwaa be7anaw Beeteliheeme boytte” geetetteeddino.

16 Untuntukka elleelliide beeddino. Mayraa-monne Yooseefa demmiide, gacino na7aykka gaphatiyaan giseeddawaa be7eeddino.

17 Hewaappe guyyiyan guutha na7aa diraw odetteeddawaa qonccissiide odeeddino.

18 Hawaa siseedda ubbay untuntu odeedda yewuwaan maalaletteeddino.

19 Mayraama qay hawaa ubbaa bare wozanaan oyyqaade qoppaadde gami77aaddu.

20 Wudiyaa heemmiyaawanttukka ubba yewuu untunttoo odetteeddawaadan hanina demmo di-raw, siseeddawoonne be7eeddawoo ubbaw Xoos-saa bonchchiiddinne galatiidde simmeeddino.

21 Na7aw hospun gallassa gidina qaxxarettiyyaa wodii gakko wode, I aatti uluwaan attanaappe kase, kiitanchchay kesso sunthaan, Yesuusa geetetteedda.

Yesuusi Geeshsha Golliyan Xoossaw Sheedhet-teedda

22 Muse wogaa maaraadan geeyiyaa wodii † poletteedda wode Yooseefonne Mayraama gacino na7aa Xoossaw sheedhdhanaw Yeerusalaame akki beeddino.

2:21 Wog 12:3; Luq 1:31 † 2:22 *geeyiyaa wodi*: Ayi-hudatuwaa macca asay attuma na7aa yelowaappe guyyiyaan, “Geeshsha gidukku” yaagi qoppiino. Qaykka he na7ay qaxxaret-tana gakkanaw iza soyippe kesennaadaan udetaw. Ha wodii, geeyiyaa wodiyya geetettee.

23 Hewenneekka Godaa wogaan, “Attuma na7aa gideedda bayra na7ay † ubbay Xoossaw dummateeddawaa gidanawaa” geetetti xaafetteeddawaadaninne,

24 qassikka Godaa wogaan, “Laa77u dogommatuwaa woy laa77u haraphphe maratuwaa” geetettowaadan, Godaw yarshshuwaa yarshshanaw afeeddino.

25 He wode xillonne gencca gideedda Simoona geetettiyaa itti bitani Yeerusalaamen de7ee. Ikka, Israa7eeliyaa asaw atotethaa hidootaa naagiyaawaanne Ayyaanaa Geeshshay A bollaana shemppeedda asa.

26 Godan oketteedda Kiristtoosa be7ennaan hayqqennawaa Ayyaanaa Geeshshaan aw qonccisseedda.

27 Ikka he wode Ayyaanaa Geeshshay kaaalethina, Geeshsha Golliyaa geleedda. Na7aa yelawanttu eriya wogaa maaraadan, koshshiyaawaa aw polanaw guutha na7aa Yesuusa oyqqiide gelo wode,

28 Simoone mokki akki na7aa idimmiide Xoos-saa galatiidde hawaa yaageedda:

29 “Godaw, Neeni qaalaa gelo maaraadan ha77i taana ne aylliyyaa saruwan neekko afa.

30-31 Gaasuukka, ta ayfatuu asaa ubbaa sinthan Neeni giigisseedda, ashshiyaa hidootaa be7eeddino.

32 Hewekka Israa7eeliyaa gidenna asaw qonccethaa immiya poo7uwaa.

Qassi Ne asaw Israa7eelew bonchchuwaa.”

---

† 2:23 bayra na7ay: 2:7 xeellite. 2:23 Kes 13:2,12

³³ Yooseefonne A daaya A diraw haasayetteedda yewuwaassi maalaletteeddino.

³⁴ Simoonikka anjjiide Mayraamo, “Hawe Na7ay Israa7eeliyan coratuwassi dendduwassinne kunddethaw gaaso gidanaw, qassikka iitaa haasayiyaawanttussi malla gidanaw dooretteedda.

³⁵ Coratookka wozanaa qofay qonccowaa gidanaw, ne shemppuukka mashshaan qanxxowaadan seelettanawaa” yaageedda.

³⁶ Qassikka Aaseera yaraappe gideedda Paanu7eela naatta Haanno geetettiyaa nabatta de7aw; Izakka loytha cimaaddu. Bare wodorotethaan geleedda asinaanna laappu laythaa de7eeddawunno.

³⁷ Izi laythaykka hosppun tammanne oydduwaa gidana gakkanaw gallasaanne qammaa geeshsha golliyaappe shaakettennaan xoomaaninne woosaan kiitettaadde am77e § gidaade gami77aaddu.

³⁸ He wodekka shiiqaade Xoossaa galataaddu; Qassikka Yeerusalaame asay wozettanaw naagiyaawanttoo ubbatoo gacino Na7aa Yesuusabaa odaaddu.

Yooseefonne Mayraama Naazireete Simmeed-dino

³⁹ Yooseefonne Mayraama Godaa higgiiyan azazetteeddawaa ubbaa polowaappe guyye

---

§ 2:37 am77e: Am77e guussay asinay hayqqina gelennaan gami77eedda maccawunno. Ha payduwaan xaafetteedda mishiratta laappu laythaa xalalaa asinaanna gami77owaappe guyye 84 laythaa ubbaa am77e gidaade gami77aaddu.

Galiilaa Awuraaajaan de7iyaa barenttu katamaa Naazireete simmeeddino.

⁴⁰ Guutha na7aykka dicciidenne minniidde beedda; aadho eraanikka kumeedda; Xoossaa aadho keekatethay Aabollaan shemppedda.

Guutha Na7aa Yesuusi Geeshsha Golliyan

⁴¹ Yooseefonne Mayraama laythaan laythaan Paasigaa Baalaa bonchchanaw Yeerusalaame katamaa biino.

⁴² Na7awukka tammanne laa77u laythaa gido wode dooyaadan baalaw hini Yeerusalaame ke-seeddino.

⁴³ Baalaa polowaappe kaalla barenttu golle unt-tuntu simmoode guutha na7aa Yesuusi Yooseefonne Mayraama erennaan Yeerusalaamen atti aggeedda.

⁴⁴ Unttuntunna ittippe de7iyaawaa malatina itti gallassaa ogiyaa hametteeddino. Guyyeppe qassikka barenttu dabbatuwaannanne barenttu siiqettiyaawanttu matan koshshaa dommeeddino.

⁴⁵ Dhayo wode koyyiidde hini Yeerusalaame simmeeddino.

⁴⁶ Heezzu gallasaappe guyye, tamaaris-siyaawanttu gidдон Yesuusi uttiide unt-tuntu giyaawaa sisiidenne unt-tunta oochchiidde Geeshsha Golliyaa garssan de7iyaawaa be7eeddino.

⁴⁷ Sisiyaawanttu ubbatuukka, A akeekaaninne A zaaruwan maalaletteeddino.

⁴⁸ Yooseefonne A daaya A be7o wode maalaletteeddino. A daayakka, “Ta Na7aw, ayaw nuuna

hawadan oothay? Ne aabbunne taanne Neena koyyiidde, daro metooteeddo” yaagaaddu.

⁴⁹ Yesuusikka untunttoo, “Ayaw taana koyyiitee? Ta aabbu gollen* de7anaw taw koshshiyaawaa eribeykkitee?” yaagi zaaredda.

⁵⁰ Hewaa yaagi odoppe attin, untunttoo I odeedda yewuu ayaa ginto gelibeenna.

⁵¹ Hewaappe simmiide, untunttunna ittippe hini Naazireete beedda; hewankka untunttoo azazettee. A daayakka hewaa ubbaa bare wozanaan wothaaddu.

⁵² Yesuusikka eraanine geesan, sabaanikka Xoossanne asaa sinthan dicceedda.

3

Xammaqiyaa Yohaannisi Yesuusaw Ogiyaa Giggissee

(Mat 3:1-12; Mar 1:1-8)

¹ Xibaariyoosa geetettiyaa kaatii kawuteedda tammanne ichcheshethiyaa laythaan Phenxxenaawiyaa Philaaxoosi Yihudaa mooddiyaa wode, Heroodise Galiilaan oyddenthiyaa shaakuwaa mooddiyaa wode, A ishaya Piliphphoosikka Ixuuriyaanine Xirkkonddoosan oyddenthiyaa shaakuwaa mooddiyaa wode, Lisaaniyoosikka Abileeney oyddenthiyaa shaakuwaa mooddiyawaa gidiide mooddi de7ishshin,

---

* **2:49** *Ta aabbu gollen:* Guussay, Ta aabbu kiitteedda oosuwwa polanaw bessee guussaa. **2:52** 1Sa 2:26; Lem 3:4

2 Haanninne Qeyyaafay qeesatuwaa kaappatuwaa * gidiide de7ishshin, Xoossaa qaalay Zakkaraasa na7aa Yohaannisakko mela biittaan yeedda.

3 Yohaannisi Yorddaanoosa Shaafaa heeraa ubbaa biide, “Hintte nagaray atto geetettana mala nagaraa paaxiide xammaqettite” yaagi tamaarisseedda.

4 Nabiyyaa Iisiyaasa maxaafan xaafetteedda qaalaadan,
 “Mela biittaan waassiyaa bitaniyaa kooshshay,
 ‘Godaw ogiyaa giigissite;
 A ogiyaakka suurissite.

5 “ ‘Ollay ubbay kumo;
 deriinne zozii denbbaa gido,
 giigenna ogi ubbay giigo,
 hanchchiro ogi ubbay liiqo.

6 “ ‘Hewaa gidooppe Asay ubbay Xoossay ashshiyaawaa be7ana’ ”
 yaageedda.

7 Hawaa diraw Yohaannisi A kushiyan xammaqettanaw kээeedda asaw hawaadan oduwaa doommeedda, “Hentteno, shooshshaa naatoo; yiyaa hanqquwaappe attana mala hinttentta ooni maqqeeddee?

8 Simmi hinttenttu nagaraappe simmeed-dawanttoo bessiyyaa ayfiyaa ayfite. Hinttenttu

---

* **3:2** qeesatuwaa kaappatuu Haanninne Qeyyaafay: Haanna kaappotethaa wodi Yesuusi yelettanaappe kase 6-15 laythaa gakkanaassa. Qeyyaafaa geetettiyaa Haanna bolluu 18-37 laythaa kaappo gidiide Yesuusa yeletaappe kase gami77eedda. **3:4** Isa 40:3-5 **3:7** Mat 12:34; 23:33

wozanaan Abraahaamo nu aabbu de7ee gooppite. Xoossay Abraahaamossi † naanaa ha shuchchatuwaappe denthanaw danddayee yaagaade taani hinttenttoo oday.

⁹ Ha77i ubba beexi mithaa xaphuwan qanxxanaw giigi utteedda; simmi lo77o ayfiyaa ayfenna mithay ubbay qanxxettiide tamaan olettanawaa.”

¹⁰ “Yaatina ha77i nu ayaa udanee?” yaagiide A cora asay oochcheedda.

¹¹ Yohaannisikka, “Laa77u mayuu de7iyaawe baynnawoo immo; qumay de7iyaawekka baynnawoo gisho” yaagi zaareedda.

¹² Qaraxaa shiishshiyaawanttukka xammaqettanaw yiide, “Tamaarssiyaawoo, nu ayaa udanee?” yaagi oochcheeddino.

¹³ I untunttoo, “Geetettowaappe aadho qaraxaa aathi shiishshoppite” yaagi odeedda.

¹⁴ Hewaappe kaalla wottaaddaratuu, “Nuunishi, ayaa udanee?” yaagi A oochcheeddino.

Yohaannisikka, “Asaa shaluwaa naaquwaan bonqqi akkoppite, oonanne wordduwan mootoppite, hinttenttu dirgguu hinttenttoo gidana” yaagi zaareedda.

¹⁵ He wode asay ubbay Kiristtoosa yuussaa naagiidde de7iyaa diraw Yohaannisa, “Hawekka Kiristtoosa gidennaan antenna” yaagiide barenttu wozanaan maleeddino.

---

† **3:8** *Abraahaamossi naanaa*: Ayihuda asatuu barentta Xoossay dooreedda asaa yaagi qoppiino. Gaasuunneekka, beni hidootaa qaalay Xoossaappe nu aabbu Abraahaamossi imetteedda yaagiide qoppiyaa diraassa. **3:9** Mat 7:19 **3:12** Luq 7:29

16 Yohaannisi ubbatuwaakka, “Taani haathan xammaqay; gidoppe attin taappe wolqqaamaynne taanikka A caammaa qashuwaa billana danddayennawe † biro yaanawaa; ikka Ayyaanaa Geeshshaaninne tamaan xammaqanawaa;

17 A kushiyan kathaa dalaappe shaakki geeshshiyaa layday de7ee. Kathaa uddummaan bukkowaa geeshshi punniide ayfiyaa diyyiyan qolee; shin dalaa to7enna tamaan guuddee.”

18 Yohaannisikka hara cora qaalaan cora asaa maqqiidde mishiraachchuwaa qaalaa odeedda.

Heroodise Xammaqiyaa Yohaannisa Qachcheedda

19 Galiilaa mooddiyaa Heroodisa qassi bare ishaa Piliphphoosa machchatto Herodiyaado I akkeedda dirawunne haraakka cora iita kiitaa kiitetto diraw, Yohaannisi seereedda.

20 Hawaa diraw ha ubbaa gujjiide Heroodise Yohaannisa qasho golle gelsseedda.

Yohaannisi Yesuusa Xammaqeedda

(Mat 3:13-17; Mar 1:9-11)

21 Asay ubbay xammaqetti simmowaappe guyyiyan Yesuusi xammaqetteedda. I woossi de7ishshinkka saluu dooyetti aggeedda.

22 Geeshsha Ayyaanaykka haraphphiya malatiide A bollaani wodhdheedda. Saluwaappekka, “Ta dosiyaa na7ay neena; neenan Taani nashettay” yaagiyaa qalay yeedda.

---

† **3:16** A caammaa qashuwaa billana danddayennawe: Hawe qoomaa woy danggaaxiratti oosuwaa. **3:20** Mat 14:3-4; Mar 6:17-18 **3:22** Dom 22:2; Maz 2:7; Isa 42:1; Mat 1:17; Mar 1:11; Luq 9:35

*Yesuusa Yeletay Kase Guyye Mayizzaappe
De7iyaa Payduwaa
(Mat 1:1-17)*

²³ Yesuusi tamarssuwaa doommoode aw hat-tamu laythaa gideedda; cora asaykka barent-too malatowaadan A Yooseefo na7aa yaagiino; Yooseefo Eele na7aa;

²⁴ Eele Maate na7aa; Maate Leewiyaa na7aa; Leewii Milkke na7aa; Milkke Yoonaa na7aa; Yooni Yooseefo na7aa;

²⁵ Yooseefo Maataatiyaa na7aa; Maataati Amooxe na7aa; Amooxe Naahoomme na7aa; Naahoomme Esiliime na7aa; Esiliime Naage na7aa;

²⁶ Naage Maa7aate na7aa; Maa7aate Maataatiyyu na7aa; Maataatiyyu Seemeye na7aa; Seemeyi Yooseefo na7aa; Yooseefo Yooda na7aa;

²⁷ Yoodi Yoonana na7aa; Yoonani Reese na7aa; Reese Zerubaabeela na7aa; Zerubaabeeli Salaatiyaala na7aa; Salaatiyaale Neele na7aa;

²⁸ Neeli Milkke na7aa; Milkke Haadde na7aa; Haadde Yoosaase na7aa; Yoosaase Qoosaama na7aa; Qoosaami Elmaadoome na7aa; Elmaadoome Eere na7aa;

²⁹ Eere Yoosee7e na7aa; Yoosee7e, Eli7eezera na7aa; Eli7eezere, Yoorame na7aa; Yoorami Maaxaate na7aa; Maaxaate Leewiyaa na7aa;

³⁰ Leewii Simoona na7aa; Simoone Yihudaa na7aa; Yihuday Yooseefo na7aa; Yooseefo Yoon-aana na7aa; Yoonani Eeliyaaqeema na7aa;

³¹ Eeliyaaqeemi Meeliya na7aa; Meeliye Mayi-naana na7aa; Mayinaani Maaxaate na7aa; Maax-aate Naataane na7aa; Naataane Daawite na7aa;

³² Daawite Issey na7aa; Issey Iyyoobeeda na7aa; Iyyoobeedi Boo7eeza Na7aa; Boo7eezi

Salmoona na7aa; Salmooni Nahishoona na7aa;
³³ Nahishooni Aminadaaba na7aa;
 Aminaadaabi Raama na7aa; Raami Ariina na7aa;
 Ariinay Hezroona na7aa; Hezrooni Pereeza
 na7aa; Pereezi Yihudaa na7aa;

³⁴ Yihuday Yayiqooba na7aa; Yayiqoobi Yisaaqa
 na7aa; Yisaaqi Abraahaamo na7aa; Abraahaamo
 Taara na7aa; Taari Naakoora na7aa;

³⁵ Naakoori Seeroohe na7aa; Seeroohi Ragawa
 na7aa; Ragawi Pelega na7aa; Pelegi Abeera
 na7aa; Abeeri Saalla na7aa;

³⁶ Saalli Qaynaana na7aa; Qaynaani Arfaakisi-
 ide na7aa; Arfaakisiide Seeme na7aa; Seemi Nohe
 na7aa; Nohe Laameehe na7aa;

³⁷ Laameehi Maatusaala na7aa; Maatusaali
 Heenooke na7aa; Heenooki Yaareda na7aa;
 Yaaredi Malaali7eela na7aa; Malaali7eeli
 Qaynaana na7aa;

³⁸ Qaynaani Heenoosa na7aa; Heenoosi Seete
 na7aa; Seeti Addaama na7aa; Addaami Xoossaa
 na7aa.

4

Yesuusaw Shiiquedda Xalahiyaa Paaciyaa *(4:1-13; Mat 4:1-11; Mar 1:12,13)*

¹ Yesuusi Geeshsha Ayyaanaan kumiide Yord-
 daanoosa Shaafaappe simmeedda; Ayyaanaan
 mela sa7aa kaalesettiide beedda.

² Hewaan oytamu gallassaa daabiloosan
 paacetteedda. He gallassatuwan ayaanne
 mibeenna diraw wurssethaa poluwaa heeran
 I koshatteedda.

³ Daabiloosikka, “Neeni Xoossaa Na7aa gidoope ha shuchchaa, ‘Ukitha gida’ gaade azaza” yaageedda.

⁴ Yesuusikka, “‘Asay Xoossaa Qaalaa ubbaappe attin ukithaa xalalaan de7enna’ geetetti Xoossaa Qaalaaan xaafetteedda” yaagi zaareedda.

⁵ Daabiloosikka dhooqqa gideedda deriyaa Yesuusa kessiide alamiyaa kawutethaa ubbaa liphoo ayfii simmanaw besseedda.

⁶ Daabiloosikka, “Ha kawutethaa maataynne bonchchuu ubbay taw imetteedda. Taani ta dosiyaa oossinne immana; newukka immana.

⁷ Hewaa gidiyaa diraw, ne ta sinthaan taw goyinnoope ha ubbay neessa gidanawaa” yaageedda.

⁸ Yesuusikka zaariide, “‘Godaa Xoossaw goyinna, A xalalaa Godaya’ geetetti Xoossaa Qaalaaan xaafetteedda” yaageedda.

⁹⁻¹¹ Daabiloosikka Yesuusa Yeerusalaame afiide Geeshsha Golliyaa huuphiyaa kessiide,

“‘Xoossay neena naagana mala
kiitanchchatuwaa kiittanawaa,
unttunttukka ne gedi shuchchaan dhubettenna
mala

barenttu kushiyaan neena denthanawantta’
yaagettiide Geeshsha Maxaafaan xaafetteedda;

ane Neeni Xoossaa Na7aa gidoope
hawaappe duge neena ola”
yaageedda.

¹² Yesuusikka zaariide, “‘Ne Godaa Xoossaa paaccoppa’ geetetteedda” yaageedda.

13 Daabiloosikka paaciyaa ubbaa wursowaappe guyye guutha wodew Yesuusappe shaaketteedda.

*Yesuusi Galiilaan Oosuwaa Doommeedda
(Mat 4:12-17; Mar 1:14,15)*

14 Yesuusikka Ayyaanaa wolqqaan Galiilaa gadiyaa simmeedda. A waariikka yuushshuwaan de7iyaa ubbaa gakteedda.

15 Yesuusikka Ayihudatuwaa Woosa Golliyan tamarissiide asaan ubbaan galatetteedda.

*Naazireeten Yesuusa Ixxeeddino
(Mat 13:53-58; Mar 6:1-6)*

16 I bare dicco katamaa Naazireete yeedda; kase oothiyaawadankka sambbata gallassi Ayihudatuwaa woosa golle geliide nabbabanaw dendiide eqqeedda.

17-19 Nabiyya Isiyaasan xaafettiide xaaxetteedda maxaafaa aw immeeddino. He maxaafaa billiide:

“Taani hiyyesatuwassi mishiraachchuwaa odanaw oketteedda diraw Godaa Ayyaanay Ta bollan de7ee.

Qashetteeddawanttussi bilethaa,
qooqatuwassi xeellana mala odanaw,
qaykka naaqetteeddawantta naaquwaappe
kessana mala dosetteedda Godaa laythaa
odana mala, Taana kiitteen”
geetetti xaafetteeddasaa demmeedda.

²⁰ Maxaafaakka xaaxiide Ayihudatuwaa woosa gollayan oothiyaawoo immiide utteedda. Ayihudatuwaa woosa gollayan de7iyaa asay ubbay A caddi xeelleedda.

²¹ Yesuusikka, “Hachche hinttew nabbabettina hinttenttu siseedda qaalay poletteedda” yaageedda.

²² Ubbay aw markkatteddino. A doonaappe kesiyaa aadho keekatethaa qaalaappe denddeed-dawaan maalalettiide, “Hawe Yooseefo na7aa gidennee?” geeddino.

²³ Yesuusikka sidhe banttaan ha leemisuwaa, “Hinttenttu taw ‘Dhaliyaa Godaw, ne huuphiyaa patha, neeni Qifirinaahooman oothina nu sisowaa ubbaa ha ne katamaanikka qassi ootha’ yaagiide odiita” yaageedda.

²⁴ Qassikka, “Tumuwaa yaagay, nabii bare yeletto gadiyaan gammakka bonchchettenna.

²⁵ “Yewuwaan qassi tumuwaa oday: Eelaasa wodiyaan heezzu laythanne usuppun agenaa iray bukkennaan ixgina sa7aa ubbaan wolqqaama koshay geleedda wode, Israa7eelen cora am77atuu de7iino.

²⁶ Eelaasikka Sidoonaa gadiyaan de7iyaa Ser-aafta heeraa itti am77attikko kiitetteeddappe at-tin ookkonne kiitetti beenna.

²⁷ Nabiyaa Elssaa7a wodiyankka Israa7eeliyaan cora oolluwaa harggiyan * oyqetteeddawanttu de7iino; Sooriyaa biittaa

---

4:24 Yoh 4:44   **4:25** 1Ka 17:1   **4:26** 1Ka 17:8-16   * **4:27**
oolluwaa harggiyaa: Xoossaa qaalay tamarisettiyyaa wodiyaan ubbaan, “Oolluwaa” giyaa qaalay galbbaa bolla sakkiiyaa sakuwaa ubbaassi akettiyaawaa.

de7iyaa Ni7imaaneppe attin untuntuppe ooninne paxi beenna” yaageedda.

²⁸ Ayihudatuwaa woosa golliyan de7iyaawanttu ubbatuu hawaa sisiide darissiide hanqqetteeddino.

²⁹ Unttuntu denddiide Yesuusa katamaappe gaxaa kessiide duge olanaw katamay keexettedda deriyaa huuphiyaa afeeddino.

³⁰ Shin Yesuusi unttuntu gidduwana aadhhide beedda.

Iita Ayyaanay Oyqqeeda Bitaniyaa

(4:31-37; Mar 1:21-28)

³¹ Hewaappe guyyiyaan Yesuusi Galiilaa gadiyaan de7iyaa Qifirinaahooma katamaa beedda. Sambbata gallasaankka asaa tamarisseedda.

³² I tamarisseyaa timirttii maataan gidiyaa diraw siseedda asay ubbay maalaletteeddino.

³³ Ayihudatuwaa woosa golliyan iita ayyaanay oyqqeeda bitani de7ee; bare kooshshaa dhoqqu udi waassiide,

³⁴ “Hayya godo aggaarikki Naazireetiyaa Yesuusa; nuussi neenanna ay ittippetethay de7ii? Nuuna bayizzanaw yaaddi? Neeni oonento eraaddi; Neeni Xoossaa Aawuu kiitteedda geeshshaa gidikkii!” yaageedda.

³⁵ Yesuusikka, “Co77u ga, aappekka kesa” yaagi seereedda. Iita ayyaanay bitaniyaa unttuntu gidduwan kunddissiide aynne qohennaan aappe keseedda.

³⁶ Asay ubbay maalalettiide ittu ittoo, “Hawe ayaa qaalee? Barew de7iyaa maataaninne

wolqqaan iita ayyaanatuwaa seeree; qassi iita ayyaanaykka kesee” yaagiidde haasayeeddino.

³⁷ A waariikka he yuushshuwaan de7iyaa gadiyaa ubbaa gakteedda.

Yesuusi Cora Hargganchcha Asaa Patheedda
(*Mat 8:14-17; Mar 1:29-34*)

³⁸ Yesuusi Ayihudatuwaa woosa golliyappe dendiide Simoona golliyaa geleedda, Simoona bollotatta wolqqaama qoxuwaa harggiyan harggettaade giseeddawunniw Yesuusi izo pathanaadan asay A woosseedda.

³⁹ I matan eqqiide qoxuwaa harggiyaa seerina, harggii yeddiisheedda; hewodiyankka dendaade untunttoo kiitettaaddu.

⁴⁰ Away wullo wodiyaan dumma dumma harggiyan oyqetteedda harganchchatuwa ubbaa aakko aheeddino; ikka ittuwa ittuwa bolla bare kushiyaawo wiidde patheedda.

⁴¹ Iita ayyaanatuukka, “Neeni Kiristtoosa Xoossaa Na7aa” yaagi waassiidde cora asaappe keseeddino. I Kiristtoosa gidowaa untunttu ereedda diraw haasayenna mala diggeedda.

Yesuusi Galiilaan Tamaarisseedda
(*Mat 4:23-25; Mar 1:35-39*)

⁴² Sa7ay wontto wode asay baynnasaa beedda; asay ubbay A koyyiidde I de7iyaasaa yeeddino. Barenttuppe shaaketti beennaadan digganaw koyyeeddino.

⁴³ I qay, “Hini hara katamatuwassi baade Xoossaa Kawutethaa mishiraachchuwaa Qaalaa odanaw koshshee; taani kiitetteeddawe hawaa diraassa” yaageedda.

44 Galiilaan de7iyaa Ayihudatuwaa woosa gollen Qaalaa tamaarissiidde gami77eedda.

5

Yesuusi Koyro Barena Kaalliyaawantta Dooreedda

(Mat 4:18-22; Mar 1:16-20)

¹ Itti gallassi Yesuusi Gensaareexe Abbaa * gaxaan eqqiide de7ishshin cora asay aakko shiiqiide Xoossaa qaalaa sisanaw sugetti de7iino.

² He wode laa77u wongiratuu † Abbaa gaxaan eqqowaa I be7eedda; moliyaa phiriyaawanttu qassi wonggiratuwappe wodhdhiide barenttu dabbaa meecci de7iino.

³ Yesuusi wonggiratuwaa giddoppe Simoonawunno gideeddawunnini geliide sa7aappe yaa abbaakko guuthaa shiishshanaadan oochcheedda. Hewaappe guyye wonggiriya bollan uttiide asaa tamarissuwaa doommeedda.

⁴ Tamarissuwaa bethowaappe guyyiyan Simoona, “Wonggiriya yaa abbaa ciimmuwakko shiishshite; hinttentu dabbaakka moliyaa phiranaw olite” yaageedda.

⁵ Simoonikka, “Godaw, qammaa kummenthaa daaburi aqiide ayinneekka oyiqqibeykko; shin ha77i Neeni goowaadan dabbaa oletto” yaagi zaareedda.

---

* **5:1** *Gensaareexe Abbaa:* Galiilaa Abbaassi imetteedda dumma sunthaa. **5:1** Mat 13:1,2; Mar 3:9,10; 4:1 † **5:2** *wonggiriya:* Wonggiriya geetettowe, wogga haathaa woy abbaa bollaas asay hefintha bagga pinnanaw go77ettiyaa miishshaa. Hayqqo asay moogettiyaawaa gidennawaa eranaw koshshee. **5:5** Yoh 21:3

⁶ Hewaadankka ootheedda wode, daro cora moliyaa oyqqeeddino. Unttuntu dabbatuukka duuxerettanaw haneeddino.

⁷ Hara wonggiriyaan de7iyaa laggethatuu yiide maaddanaadan wutteeddino; unttuntu laa77u wonggiratuwankka moliyaa kunthina wonggiratuu mitettussaa doommeeddino.

⁸ Simooni Phexiroosikka hawaa be7eedda wode Yesuusa gulbbatan kunddiide, “Godaw, taani nagaranchcha asa gido diraw taappe shaaketta” yageedda.

⁹ Hawaa geeddawe inne aananna ittippe de7iyaawanttu ubbay barenttu oyqqeedda moliyaa coratethaan maalalteeeddino.

¹⁰ Hewaadankka qay Simoona laggethaa gideeddawanttu Zabiddiyoosa naanatuu Yayiqoobinne Yohaannisi maalalteeeddino.

Yesuusikka Simoona, “Yayyoppa hawaappe guyyiyan asaa phiriyaawaa gidanaassa” geedda.

¹¹ Unttunttukka wonggiratuwaa haathaappe gaxaa kessiide, ubbabaa aggiide Yesuusa kaalleeddino.

*Yesuusi Oolluu Oyqqeedda Bitaniyaa Patheedda
(Mat 8:1-4; Mar 1:40-45)*

¹² Yesuusi katamatuwaappe ittuwan de7ishshin oolluu † bollaa ubbaa meedda bitani de7iyaawe Yesuusa be7iide A sinthankka kunddiide, “Godaw, neeni koyyoope taana pathanaw dand-dayaa” yaagiide woosseedda.

¹³ Yesuusikka bare kushiya yeddi bochchiide, “Dosay geeyya!” geedda. Heman77iyankka oolluu A yeddeedda.

14 Yesuusi A, “Hawaa oossinne odoppa. Shin qeesaakko baade neena bessa. Hewaappe guyye oolluwaa harggiyaappe paxeeddawaassi markka gidanaadan Muse higgiiyan azazetteedda yarshshuwaa shiishsha” geedda.

15 Gidoshshin A waarii loythi aakkiidde beedda; daro cora asaykka Yesuusi odiyaawaa sisanawunne barenttu harggiyappe paxanaw shiiqeeddino.

16 Yesuusi cora wode geemasaa biide woossee.

*Yesuusi Bollay Sileedda Bitaniyaa Patheedda
(5:18-26; Mat 9:2-8; Mar 2:3-12)*

17 Itti gallassi Yesuusi tamaarisiiidde de7ishshin Galiilaappenne Yihuudaa heeraa ubbaappe, Yeerusalaame yeedda Parisaawatuunne higgiiyaa tamaarissiyaawanttu utti de7ishshin hargganchchatuwaa pathana mala Xoossaa Aawuwaa wolqqay aw imetteedda.

18 He wode bollay sileedda § itti bitaniyaa amareedda asay shanchchamaan tookki ahi golle gelssiide Yesuusa sinthan wothanaw koyyeeddino.

19 Asaa coratethaappe denddeeddawaan Yesuusakko shiiqanaw danddayi beykkino. Hewaa

---

§ 5:18 *bollay sileedda:* Hawaa guussay Griike qaalaan “Paralumoo7ay” geetettiyaawaa. Ha qaalaa bilethay Inggilizeethuwaan “Paraalayizid” guussaa. Ha laa77atuwaakka Dawuroothuwan bilethaa immoode, keechcheeddawaa woy qaaxxenna mala daabureeddawaa guussaa.

diraw bollaw gi77i golliyaa kaaraa * qaariide A, shanchchamaana asaa gidдон Yesuusa sinthaan wotheeddino.

²⁰ Yesuusikka untuntu ammanuwaa be7iide, “Ha bitanew, ne nagaray atto geetettedda” yaageedda.

²¹ Muse higgiyaa tamarissiyaawantunne Parisaawatuu, “Hawe Xoossaa boriyaawe oone? Itti Xoossaappe attin nagaraa atto gaanaw ooni danddayii?” yaagi qofaa doommeeddino.

²² Yesuusikka untuntu qofaa ero diraw hawaadan geedda, “Ayissi hinttenttu wozanaan hawaadan qoppiitee?”

²³ ‘Ne nagaray atto geetettedda’ gaanawaappenne ‘Denddaade ba’ gaanawaappe haqawe mattee?

²⁴ Yewuwaan qassi hawaa taani geeddawe, Asaa Na7ay biittaa bollan nagaraa maaranaw maatay de7iyaawaa hinttenttu eranaadana.” Hewaappekka gunddeedda bitaniyaa, “Dendda ne shanchchamaa tookkaade ne golle ba gay” yaageedda.

²⁵ Gunddaykka asaa sinthaan dendowaashshin bare shanchchamaa tookkiide Xoossaa galatiidde bare soy beedda.

²⁶ Ha wode ubbatuukka darii maalaletteeddino; Xoossaakka galatiidde, “Hachche malabaa be7eeddo” yaagiide yashshaan kumeeddino.

---

* **5:19 kaaraa:** Ha payduwaan geetettedda golliyaa kaaray Dawurowaa mala gidennaadan, Palestine gaden golliyaa bollan de7iyaa kaaray gede qerettiide keexettee. Hewe yaatiide qay dufettiide gaxaan gaxaan hara mithay tecettina loythi keexettee. Hewaa mala keexay ooratha qaalaa caaquwaa wodiyaan eretteeddawaa.

Yesuusi Leewiyaa Dooreedda
(5:27-32; Mat 9:9-13; Mar 2:13-17)

²⁷ Hewaappe guyyiyan Yesuusi kesiide beedda; Leewiyaa geetettiyaa qaraxaa shiishshiyaawe, qaraxaa shiishshiyaasan uttowaa be7iide, “Taana kaalla” geedda.

²⁸ Ikka denddiide ubbabaa aggiide A kaalleedda.

²⁹ Hewaappe simmiide Leewii bare gollen daro shoobiyaa giigisseedda; cora qaraxaa shiishshiyaawantunne hara cora asaykka untuntunna uttiide mide7iino.

³⁰ Parisaawatuunne higgia tamaaris-siyaa, untuntunna oothiyaawanttu, Yesuusa kaalliyaawanttu bollan, “Ayissi qaraxaa qanxxiyaawanttunanne nagaranchchatuwaanna miiteennee ushiitee?” yaagiide zuuzummeeddino.

³¹ Yesuusikka, “Hargganchcha asaappe attin paxa asaassi aakimiyaa koshshenna.

³² Taani yeeddawe, nagaranchchatuu barenttu nagaraa paaxiide simmanaadanappe attin, xil-latuwaa xeesanaw yabeykke” yaagi zaareedda.

Yesuusi Xoomaabaa Ooshetteedda
(5:33-39; Mat 9:14-17; Mar 2:18-22)

³³ Hawaappe guyyiyan Yesuusa, “Yohaannisa kaalliyawanttunne Parisaawatuwaa kaalliyaawanttu ubba wode xoomiionne woossiino; shin Neena kaalliyaawanttu qassi ubba gallassi miionne ushiino” yaagiide oochcheeddino.

34 Yesuusikka, “Mishiray untuntunna de7ishshin miyaatatuu xoomanaw danddayi-inoo?

35 Yewuwaan qassi mishiray untuntuppe shaakettiide baana wodii yaanawaa; he wode xoomanawantta” yaagi zaaredda.

36 Yesuusikka kaalliyaa leemisuwaa odeedda: “Ooratha mayuwaappe peedhi akkiide eca mayuwaa bollan dheppiyaawe baawa; gaasuukka hawaada udooppe ooratha mayuwaa peedhee; ooratha dhefiikka eca mayuwaan giigenna.

37 Hawaadankka eceedda cilggiyaan † ooratha woyiniyaa eessaa wothiyaawe baawa; wothooppe qay ooratha woyiniyaa eessay cilggiyaa dhuussee; eessaykka gukkee; cilggayikka bayee.

38 Ooratha woyiniyaa eessaa, ooratha cilggiyaan wothanaw bessee.

39 Eca woyiniyaa eessaa ushiide oorathaa koyyiyaawe ooninne baawa; gaasuukka ecay mal77ee giya diraw.”

6

Yesuusa Kaalliyawanttu Sambbataan Tishaa Duutheeddino

(Mat 12:1-8; Mar 2:23-28)

1 Sambbata gallassi Yesuusi barena kaalliyawanttunna ittippe itti goshshaa gidduwanna aadhdiya wode A kaalliyawanttu

---

† 5:37 *cilggiyaa*: Hawoo Dawuroothuwan imettiyaa guja bilethay eessaa naa77iyaa ogoruwaa.

zarggaappe tishaa duuthiide barenttu kushiyan shigechchiide muussaa doommeeddino.

² Parisaawatuwaa giddoppe, “Sambbata gallasaan oothanaw woga gidennawaa ayaw oothiitee?” yaageeddino.

³ Yesuusi, “Kaatiyaa Daawitenne ittippe de7iyaawanttu koshatteedda wode ootheed-dawaa nabbabi beykkitee?”

⁴ Daawite Xoossaa golliya geliide qeesatuwaappe attin hara asay meennaadan digetteedda, Xoossaw yarshshetteedda qumaa meedda. Ittippe de7iyaawanttukka I imminaade meeddino” yaagi zaareedda.

⁵ Hawaappe kaalliide Yesuusi, “Asaa na7ay sambbataw Godaa!” geedda.

Yesuusi Kushii Gunddeedda Bitaniyaa Patheedda

(Mat 12:9-14; Mar 3:1-6)

⁶ Hara sambbata gallasaan Yesuusi Ayihudatuwaa woossiyaa golliyaa geliide tamarissi de7ee. Hewankka ushechcha kushii sileedda bitani de7ee.

⁷ Higgiyaa tamarssiyaawanttunne Parisaawatuu Yesuusa mootiyaa gaasuwwa demmanaw I sambbataan asaa pathooppe be7ana giide naagi de7iino.

⁸ Ikka untunttu gofaa eriide kushii sileedda bitaniyaa, “Dendda asaa gidduwan eqqa” yaageedda. Bitaniikka denddi eqqeedda.

⁹ Hewaappe simmiide Yesuusi, “Haninttonne sambbata gallasaan lo77obaa oothanaw bessiyee iitabaa oothanaw bessii? Shemppuwaa

ashshanaw bessiyee wodhanaw bessii?” yaageedda.

¹⁰ Yesuusi bare yuushshuwaan de7iyaa asaa ubbaa xeellowaappe guyyiyan bitaniyaa, “Ne kushiya micca!” yaageedda. Ikka micciide paxeedda.

¹¹ Unttuntu loythi hanqqeettiide Yesuusa bolla oothanawaa barenttu gidдон maqqetteeddino.

Yesuusi Tammanne Laa77u Kiitetteeddawantta Dooreedda

(Mat 10:1-4; Mar 3:13-19)

¹² He wodiyaan Yesuusi deriyaa bolla woosanaw kseedda; hewankka qammaa kumenthaa Xoossaakko woossiide aqeedda.

¹³ Sa7ay wonttowaan barena kaalliyaawantta xeeseedda. Hewanttuppekka tammanne laa77atuwaa dooriide, “Kiitetteeddawantta” * yaagiide suntheedda.

¹⁴ Unttuntu sunthaykka: Phexiroosa giide I suntheedda Simoona, A ishaa Inddiraasa, Yayiqooba, Yohaannisa, Piliphhoosanne Barttalamoosa,

¹⁵ Maatoossa, Toomaasa, Ilppiyoosa na7aa Yayiqooba, bare gadew seelettiyaa Simoona,

¹⁶ Yayiqooba na7aa Yihudaanne Yesuusa aathi immeedda asqqorttu Yihudaa. †

---

* **6:13** *Kiitetteeddawantta*: Hawaa guussay tammanne laa77u Yesuusi kiitteedda hawaaratuwaa guussaa. † **6:16** *asqqorttu*: Hawaa guussay Ayihuda gadiyaan de7iyaa Asqqorootu geetetiyyaa gadiyaappe yeennaan attenna guussa. Ha sunthaa bilethay, “Worddanchchaa”. Qaykka, “Hayqoo aathi immiyaawaa” guussaa.

*Yesuusi Cora Asaa Tamaarisseeddanne
Patheedda*

(Mat 4:23-25)

¹⁷ Yesuusikka untuntunna ittippe deriyaappe wodhdhiide dembbasaan eqqeedda. A kaalliyaawanttuppekka cora asay hewaan de7ee. Qaykka Aappe sisanawunne barenttu harggiyaappe paxanaw Yihudaa gadiyaappe, Yeerusalaame katamaappe, abbaa matan de7iyaa Xiirrosappenne Sidonaappe yeedda cora asay hewaan de7iino.

¹⁸ Ha asaykka A sisanawunne barenttu harggiyaappe paxanaw yeeddino. Tuna ayyaanan oyqettiide metootiyaawanttukka paxeeddino.

¹⁹ Wolqqay aappe kesiide ubbaa pathiyaa diraw asay ubbay A bochchanaw koyyee.

Anjuwaabaanne Metuwaabaa

(Mat 5:1-12)

²⁰ Barena kaalliyaawantta xeelliide yaageedda: “Hinttentu manqqatuu anjjetteddawantta; Ayissi gooppe, Xoossaa kawutethay hinttentuwaa.

²¹ Hinttentu ha77i koshattiyaawanttu anjjetteddawantta;
gidini kaallanita; hinttentu ha77i
yeekkiyaawanttu
anjjetteddawantta;
gidini miiccanita.

²² “Asaa na7aa diraw hinttentta asay
ixxiyaa wodenne toochchiyaa wode,
hinttentu sunthaakka iitaan denthiyaa wode,
anjjetteddita.

23 Saluwan hinttenttu akkana woytay dara gidiyaa diraw he gallassi nashechchaan guppite; gaasuukka kase hinttenttu aawotuu nabatuwaa bollan hawaadan oothiide de7eeddino.

24 Yewuwaan qassi dure asatoo hinttenttoo aayyee; hinttenttu ishalo de7uwan de7eeddita.

25 Hinttenttoo ha77i kalleeddawanttoo aayyee; gidini koshattanita;

hinttenttoo ha77i miicciyaawanttoo aayyee; gidini kayyottanitanne yeekkanita.

26 Asay ubbay hinttenttu lo77otethaabaa haasayiyaa wode, hinttenttoo aayyee;

kase hinttenttu aawotuu worddo nabatoo hawaadan ootheeddino.

Morkkiyaa Siiganaw Bessee

(Mat 5:38-48; 7:12)

27 “Shin Taani odiyaawaa sisiyaawanttoo yaagay: hinttenttu morkketuwaa dosite; hinttena ixxiyaawanttoo, lo77uwaa oothite;

28 hinttena sheqqiyaawantta anjjite, hinttena naaqqiyaawanttoo, woossite.

29 Itti bagga shayyiyaa baqqiyaawoo, laa7ethuwaakka besa; ooninne ne kootiya akkiyawoo, ne shaamiciyaakka diggoppa.

30 “New de7iyaawaa neena woossiyaawoo, imma; newaa akkeeddawaa, zaara gaade oochchoppa.

31 Asay hinttenttoo oothana mala hinttenttu dosiyaawadan, hinttenttukka haraw hawaadan oothite.

32 “Hinttentta dosiyaawantta xalalaa dosooppe ay galatay de7ii? Hawaa gidooppe nagaranchchatuukka barena dosiyaawantta dosiino.

33 Hinttenttoo lo77obaa oothiyaawanttu xalalaw hinttenttu lo77obaa oothooppe hewoo ay galatay de7ii? Nagaranchchatuukka hawaadan oothiino.

34 Tal77iide hinttew zaaranaw dand-dayiyaawanttu xalalaw tal77ooppe ay galatay de7ii? Bare tal77eeddawaa zaariide akkanaw nagaranchchatuukka barenttu garssan tal77ettiino.

35 Shin hinttenttu, hinttenttu morkkiyaa dosite; untunttookka lo77obaa oothite; hinttenttuppe tal77owaa zaariidi akkanaw qoppoppite. Hawaa hinttenttu polooppe hinttenttoo gatii daranawaa. Qassi hinttenttu Ubbaappe Bolla Xoossaa naanaa gidanita. I iitatoonne galatennawanttookka keeka.

36 Hinttenttu aabbu maariyaawaa gidowaadan hinttenttukka maariyaawantta gidite.

Hara Asaa Pirddanaw Bessenna
(Mat 7:1-5)

37 “O bollankka pirddoppite, hinttenttu bollankka pirddettena; haraa bolla kunaaniyaa oothoppite; hinttenttu bollankka kunaani ooset-tena. Atto giite; Xoossay hinttenttoo atto gaana.

38 Immite; hinttenttoo imettana. Hinttenttu makkeeda makaan hinttenttoo makettana. Baqqi naaqqina siilli kumi palah laalettiiyaa makaa hinttenttu kiwuwaan idinthana” geedda.

39 Qassikka Yesuusi hawaappe kaalliyaa leemisuwaa odeedda; “Qooqay qooqaa

kaalethanaw danddayii? Qooqay qooqaa kaalethoophe laa77atuukka oyqettiide ollaan kunddikkinoo?

⁴⁰ Tamaariyaawe barena tamarissiyaawaappe aadhdhenna; tamaariyaawe minni tamarooppe barena tamarissowaa mala gidanaw danddayee.

⁴¹ “Ne ayfiyaa gidдон de7iyaa tuussaa kessennaan de7aadde hara ne laggiiyaa ayfiyaa gidдон de7iyaa suullaa ayaw xeellay?”

⁴² Ne ayfiyaa garssan de7iyaa tuussaa be7ennaan hara asaakko shiiqaade, “Ta ishaw, ne ayfiyaa garssappe suullaa ta kessoo?” yaaganaw woota danddayay? Ha lo77uwaa malatiyaa iitaw, koyrottaade ne ayfiyaa gidдон de7iyaa tuussaa kessa. Hewaappe guyyiyan ne ishaa ayfiyaa gidдон de7iyaa suullaa kessanaw geeshshaade xeellanaw danddayaa.

Mithattonne Iza Ayfeedda Ayfiyaa
(*Mat 7:16-20; 12:33-35*)

⁴³ “Lo77o mithay iita ayfiyaa ayfenna; hewaadankka iita mithay lo77o ayfiyaa ayfanaw danddayenna.

⁴⁴ Mithay ubbay bare ayfiyaa ayfiyaawan erettee. Agunthaappe woddenthaa ayfii maxettenna; hawaadankka, xundduqiyaappe ‡ laadiyaa ayfiyaa maxanaw danddayettenna.

⁴⁵ Lo77o asay bare lo77o wozanaappe lo77o yewuwaa haasayee. Qay iita asay bare iita wozanaappe iita yewuwaa haasayee. Ayissi gooppe, asay bare doonan haasaiyawee bare

---

6:39 Mat 15:14 ‡ **6:44** *xundduqiya*: Ha mithay gomi77oriyaa zariyaa gidiide A ayifii ayawunne maaddennawaa. **6:44** Mat 12:34

wozanaan kumeeddawaa doonay haasayiyaa di-raassa.

*Laa77u Qommo Golliyaa Keexxiyaa Asaa
(Mat 7:24-27)*

⁴⁶ “Taani odowaa oothikkita, shin ayaw Godaw, Godaw, yaagiide Taana xeegiitee?

⁴⁷ Taakko yiyaa ubbay ta qaalaakka sisiide oosuwan peeshshiyaawe oona malatintto ta hint-tentta bessana;

⁴⁸ ikka golliyaa keexxiidde daro ollaa bookkiide zaallaa bolla ginbbiide keexxeedda asaa malatee; di7uu di77iide he golliyaa suginakka, mino za-allaa bolla keexetto diraw qaathanaw dandday-beenna.

⁴⁹ Qay Ta qaalaa sisiide oosuwaan peeshshenna uray baasuu banttasaa shafiyaa bollan golliyaa keexxeeddawaa malatee. Di7uu di77iide he golliyaa sugo wode man77iyankka kunddeedda; he golliikka iita wodaa woddiide bayeedda” yaageedda.

7

*Yesuusi Xeetuwaa Kaappuwaa Qoomaa
Patheedda
(Mat 8:5-13; Yoh 4:43-54)*

¹ Yesuusikka hawaa ubba asaa sinthan haasay wurssowaappe guyyiyan hini Qifirinaahooma beedda.

² Hewankka itti xeetuwaa kaappuu de7ee. I daroppe dosiyaa A qoomay harggiide hayyanaw mateedda.

³ Ikka Yesuusabaa siseedda wode, bare qoomaa woossiide pathana mala Yihudaa cimatuwaa hini aakko kiitteedda.

⁴ Unttunttukka Yesuusakko yiide, “Ha bitani, Neeni A maaddanaadan daroppe koyyeedda;

⁵ gaasuukka nu asaa I daroppe dosiide Ayihudatuwaa woossiyaa golliiyaa keexissowekka A” yaagiide daroppe woosseeddino.

⁶ Yesuusikka unttunttunna ittippe beedda. Ikka hini golliiyaa heeraa gakkeedda wode xeetuwwa kaappuu bare laggethatuwaa barekko xeeksiide, “Ta Godaw, daaburoppa; ayissi gooppe, neena ta golliiyaa kaaraappe garssa bagganna gelssanaw taw bessenna.

⁷ Hawaa diraw ne sinthaan eqqanawukka haray atto bessiyaawaa gidikke. Shin neeni qaalaa xalalaa oda; ta qoomaykka paxanawaa.

⁸ Taani taappe bollanna maataay de7iyaawanttussi eeno gaade de7iyaa asa. Taappe garssannakka taani kiitissiyaa wottaaddaratuu de7iino. Ittuwaa, ‘Ba’ yaagiyaa wode, bee; haraakka qay, ‘Haaya’ gooppe yee. Ta qoomaykka, hawaa ‘Ootha’ giyaa wode azazettee; oothee” yaageedda.

⁹ Yesuusikka hawaa sisiide A yewuwaan maalaletteedda; guyye simmiide A kaalliyaa daro asaa, “Taani hinttenttoo tumuwaa gay; taani hawaa mala ammanuwaa haray atto, Israa7eeliyaa garssankka be7abeykke” yaageedda.

¹⁰ Kase kiitetteedda asatuukka xeetuwwa kaappuwaa golle guyye simmiyaa wode, A qoomay paxowaa be7eeddino.

Yesuusi Am77atti Na7aa Hayquwaappe Dentheedda

¹¹ Wonttissa gallassi Yesuusi barena kaalliyaawanttunanne cora asaanna ittippe Nayno geetettiyaa katamatto beeddino.

¹² Yesuusi katamaa gakkana mato wode, asay hayqqeedda anhaa tookkiide keseeddino. Hayqqowekka bare daayiw mexxi itti na7aa; aattakka asinay baynna am77atto. Daro katamaa asaykka izo kaalleeddino.

¹³ Yesuusikka izo be7eedda wode qarettiide, “Yeekkoppa!” yaageedda.

¹⁴ Shiiqiide shanchchamaa bochcheedda; tookkowanttukka eqqeeddino. Yesuusi, “Neeno yalagaw, dendda gay!” yaagina,

¹⁵ bitani suuri utteedda. Hasayaakka doommeedda. Yesuusikka A, A daayiw immeedda.

¹⁶ Ubbaykka yashshaan kumiide, “Wolqqaama nabii nu garssan denddeedda; Xoossaykka bare asaa ashshanaw yeedda!” yaagiide Xoossaa gala-teeddino.

¹⁷ Hewenneekka Yesuusa waarii Yihudaa yuushshuwaan de7iyaa gadiyaa ubbaan sisettedda.

*Xammaqiyaa Yohaannisa
(Mat 11:1-19)*

¹⁸ Yohaannisa kaalliyaawanttu hanowaa ubbaa aw odeeddino. Yohaannisikka barena kaalliyaawanttupe laa77atuwaa xeesiide,

¹⁹ “Yaanawe neeneyee? Woy nuuni haraa naaganee?” yaagi, untuntu oochchana mala hini Yesuusakko kiitteedda.

20 Asatuukka Yesuusakko yiide, “Xammaqiyaa Yohaannisi, yaana getetteeddawe neeneyee? Woy haraa naagane? Yaagiide oochchana mala neekko kiitteedda” yaageeddino.

21 He wodiyaan Yesuusi cora asaa dumma dumma harggiyaappe patheedda; tuna ayyaanatuwaakka asaappe kesseedda; cora gooqatuwaa ayfiyaa dooyeedda.

22 Yesuusikka Yohaannisi kiittowanttoo, “Biide hinttenttu be7eeddawaanne siseeddawaa Yohaannisaw odite; gooqatuu xeellanawantta; gunddatuu hamettanawantta; oolluu oyqqowanttu geeyyanawantta; tullee-dawanttu sisanawantta; hayqqeeddawanttu denddanawantta; hiyyeesatuwaasikka mishiraachchuwaa qaalay odettanawaa.

23 Taanan dhubettenna asay ubbay anjjetted-dawantta” yaageedda.

24 Yohaannisi kiitteeddawanttu bidiggowaappe guyyiyan Yesuusi asaw Yohaannisabaa oduwaa doommeedda: “Ayya be7anaw biittaa bazzuwaa keseedditee? Carkkuu qaathiyaa uusunthaa?

25 Woy ayya be7anaw keseedditee? Lo77o mayuwaa mayyeedda asaa de7uwaa? Lo77o mayuwaa mayyeeddawanttunne barena giigisiyaawanttu kaathiyaa gollen de7iino.

26 Woy ayya be7anaw keseedditee? Nabiyyaa be7anaw keseedditee? E; taani hinttenttoo yaagay; hinttenttu be7anaw kesowe nabiyaappekka aadhuwaa.

27 Xoossaa Maxaafan, ‘Ne ogiyaa neeppe sinthanna giigissiyaa kiitanchchaa neeppe

sinthayaade kiittana' geetetti Yohaannisabay xaafetteeddawe hawaa.

²⁸ Maccawanttuppe yeletteeddawanttu garssan xammaqiyaa Yohaannisappe aadhdhiyaa ooninne baawa. Xoossaa kawutethaan qassi ubbaappe laafa geetettiyaawekka aappe aadhdhanawaa” yaageedda.

²⁹ Haray attoshshin qaraxaa kessiyaawanttu attennaan hawaa Yesuusi haasayowaa siseedda ubbay Yohaannisa kushiyan xammaqettowanttu Xoossaw bessiyaa bonchchuwaa immeeddino.

³⁰ Shin higgiiyaa tamarissiyaawanttunne Parisaawatuu Yohaannisan xammaqettibeenna diraw, Xoossay untunttoo qoppeeddawaa ixxeeddino.

³¹ Yesuusi, “Simmi Taani ha wodiyaa asaa ayaanna leemisoo? Untunttu ayaa malatiinoo?”

³² Untunttu geyaasan uttiide ittu ittuwa xeesi-ide, ‘Suusulliyaa hinttennttoo punninakka

kaa7ibeykkita;

yeekuwaaw yethaa kesseeddoshshinkka

yeekkibeykkita

yaagettiyyaa naanaa malatiino’ geedda.

³³ Xammaqiyaa Yohaannisi qumaa meennaan woyiniyaa eessaakka ushennaan yiina, ‘A bollaana gaaleenay de7ee’ yaageeddita.

³⁴ Taani Asaa Na7ay maaddenne ushaadde yiina, ‘Hawe nafisaamaa; woyiniyaa eessaakka ushiyaawaa; qaraxiyaawanttoonni nagaranchchatoo dabbuwaa’ yaagiita.

³⁵ Gidoppe attin Xoossaa aadho eratethay bare oosuwan tuma gidiide beettedda” yaageedda.

Parisaawiyaa Simoona

³⁶ Parisaawatuwaappe ittu barenanna qumaa maana mala shoobbina, Yesuusi A soy biide maanaw utteedda.

³⁷ He katamaan nagaranchchaa geetetteedda itti mishiratta de7ewunna, Yesuusi A soyin utteeddawaa sisaade, albbasxxiroosa geetettiyaa shuchchaappe oosetteedda bilqqaasiyaa kumeedda shittuwaa akkaa yaaddu.

³⁸ Guyyenna A gediya mataan eqqaade, yeekkaadde A gediyaakka bare afothaan okaa doommaaddu; izi afothay bayizzeedda A gediyaakka bare huuphiyaa binnanaan quccaaddenne A gediya yeraadde gediyan shittuwaakka caccafaaddu.

³⁹ Yesuusa bare soy xeeseedda Parisaawiikka hawaa be7iide, “Hawe nabiya gideeddentto, hanna A bochchiyaa mishiratta oonenttonne qaykka iza nagaranchchaa gidiyaawaa I eranashshin” yaageedda.

⁴⁰ Yesuusikka zaariide, “Simoona, taani new odiyaa yewuu de7ee” yaagina,

Simoonikka, “Tamaarissiyaawoo, oda” yaageedda.

⁴¹ Yesuusi, “Itti bitaniyaappe miishshaa tal77eedda laa77u asatuu de7iino. Ittuwaa matan ichcheshu xeetu diinaari, qay yokkuwaa matan ishatamuu de7ee.

⁴² Laa77atookka ciggiyaawe dhayina, laa77atuwaa acuwaakka maarii aggeedda. Hawanttuppe haqawe loythi dosiyawaa malatii?” yaageedda.

⁴³ Simoonikka zaariide, “Daruwaa aggowa malatee” yaageedda. Yesuusikka, “Tumuwaa zaaraadda” yaageedda.

⁴⁴ Yesuusi mishirattikko xeelliide, Simoona hawaadan yaageedda; “Hanno mishiratto be7aaddii? Taani ne golle yiina haray attoshshin haathaakka ta gedew immabeykka; shin iza bare afothaan tagediyaa irxxissaaddu; bare huuphiyaa binnanaanikka quccaaddu.

⁴⁵ Neeni Taana yera beykka; shin iza taani geloodeppe doommaade tagediyaa yeriyaawaa agga beykku.

⁴⁶ Neeni ta huuphiyan zaytiyaa okka beykka; shin iza ta gediyan shittuwaa caccafaaddu.

⁴⁷ Hawaa diraw ta hinttenttoo oday: daroppe iza doseeddawaa diraw, daro nagaray iziw de7iyaawe maaretteedda; guuthay maarettiyaawe guuthaa dosee” yaageedda.

⁴⁸ Yesuusi mishiratto, “Ne nagaray qucetteedda” yaageedda.

⁴⁹ Yesuusanna ittippe qumaa maanaw utteeddawanttu barenttu wozanaan, “Nagaraa maaranaw danddayiyaawe hawe oone?” yaageeddino.

⁵⁰ Yesuusi mishiratto, “Ne ammanuu neena ashsheedda, sarotethaan ne golle ba” yaageedda.

8

Yesuusa Kaalledda Maccawantta

¹ Yesuusi hawaappe simmiide, sabbakiiddinne Xoossaa kawutethaa mishiraachchuwaa qaalaa katamaaninne heeraan odiidde aadhdheedda.

Tammanne laa77u Yesuusa kaalliyaawanttukka aananna ittippe de7iino.

² Iita ayyaanaappenne wolqqaama harggiyaappe paxeeddawanttu itti itti maccawanttukka de7iino. Hewanttukka: Laappu xalahii kaseedda Magdala geetettiyyaa katamaappe yeedda Mayraamonne,

³ Heroodisa golliyaa suntha gideedda Kuuza machchatti Yohaanno, Soosina geetettewunnanne hara coratuwanna ittippe gidiide, Yesuusanne A kaalliyaawantta miishshaan maaddeeddino.

*Zerethaa Leemisuwaa
(Mat 13:1-9; Mar 4:1-9)*

⁴ Cora asay daro katamatuwaappe shiiqiide, Yesuusakko yeedda wodiyaan leemisuwan,

⁵ “Zeriyaaawe zerethaa zeranaw kaseedda. Zeriyaa wode itti itti zerethay, ogiyaa doonan wodhdhiide yedhettedda. Yatina saluwaa kafuu hewaa meedda.

⁶ Haray qay zaallaa bolla wodhdhiide doleedda wode koshshiyaa haathaa demmenna diraw meleedda.

⁷ Hara zerethay agunthaa garssan wodhdheedda. Agunthay ittippe dicciide mitteedda.

⁸ Haray lo77iyaa tu7e biittaaan wodhdheedda. Dolowaappe guyyiyan, zerettowaappe xeetu kushiyyaa dakuwaa mokkeedda” yaageedda.

*Yesuusi Leemisuwan Haasayeedda Gaasuwaa
(Mat 13:10-17; Mar 4:10-12)*

Yesuusi hawaa haasayiidde, “Haythay de7iyaa ubbay siso” yaagi qaalaa dhoqqu udiide waasseedda.

⁹ A kaalliyaawanttu, “Ha leemisuu ayaa guussee?” yaagi A oochcheeddino.

¹⁰ Ikka zaariide,

“Hinttenttoo Xoossaa kawutethaa xuuraa eray imetteedda; shin haratoo, xeelliiddikka erenna mala, sisiiddikka akeekenna mala leemisuwan oday” yaageedda.

*Yesuusi Zerethaa Leemisuwaa Billiide Odeedda
(Mat 13:18-23; Mar 4:13-20)*

¹¹ Yesuusi, “Zerethaa leemisuu hawaa: Zerethay Xoossaa qaalaa.

¹² Ogiyaa gaxaan wodhdheedda zerethay, guutha wodew qaalaa sisiyaa asaa; ellekka xalahii yinne, untunttu sisowaan amman attenna malanne qaalay wozanaappe dogettana mala oohee.

¹³ Zaallaa bollan wodhdheedda zerethay, koyro qaalaa nashechchaan sisiyaawantta. Hewanttukka guutha wodiyaan ammaninnee paacii gakkiiyaa wodiyaan xaphuu bantta diraw ellekka ammanuwaa kaddiino.

¹⁴ Agunthaa garssan wodhdheedda zerethay, qaalaa sisiyaawantta; shin de7uwaa hirggayenne duretethaa ishaluu cuulleeddawantta. Hewanttu lo77o ayfiyaa immanaw danddayikkino.

¹⁵ Lo77o tu7e biittaan wodheedda zerethay bessiyaawe, lo77anne xillo wozanaan qaalaa sisiide naagiyaa asaanne he qaalaan minni eqqiide lo77o ayfiyaa ayfiyaawantta.

Xomppiyaa
(*Mar 4:21-25*)

¹⁶ “Xomppiyaa sathiide ittibaan qum77i agiyaawe woy arssaappe garssanna wothiyaawe ooninne baawa.

¹⁷ Qonccennaan qosuwan attiyaabay itti yewunne baawa. Erettennaaninne beettiyaasaa kesennaan attanabay aynne baawa.

¹⁸ Hewaa gidiyaa diraw loythi akeekaan sisite. Wozanaappe sisiyaawoo ubbaw gujji akeekay imettana; akeekennawaappe he aw de7iyaawaa malatiyaa akeekaykka akettanawaa” yaageedda.

Yesuusa Daayonne A Ishatuwaa
(*Mat 12:46-50; Mar 3:31-35*)

¹⁹ He wodiyaan aattanne ishatuu Yesuusanna gaketanaw aakko yeeddino; shin asaa coratethaappe dendo gaasuwan A demmanaw danddaybeykkino.

²⁰ Itti bitani, “Ne daayanne ne ishatuu neenanna gaketanaw koyyo diraw karen yiide eqqeeddino” yaagi odeedda.

²¹ Ikka, “Ta daayanne ta ishatuu, Xoossaa qaalaa sisiide oosuwaa bollan peeshshiyaawantta” yaagi zaareedda.

Yesuusi Beetaa Co77u Ootheedda
(*Mat 8:23-27; Mar 4:35-41*)

²² Itti gallassi Yesuusi barena kaalliyawantunna ittippe wonggiriya gelide, “Abbaappe hefintha boytte” geedda. Unttuntukka denddiide hametaa doommeeddino.

²³ Pinni de7iyaa wode, Yesuusi gemi77isheedda. Abbaan gotuwaa carkkuu dendo diraw, wonggiriya garssan haathay kumina daro metooteeddino.

²⁴ Unttuntu Yesuusakko shiiqiide, “Godaw, Godaw! Nuuni bayoyttette!” yaagiide A beegotheeddino.

Ikka beegottiide gotuwaanne haathaa beetaa seerina, gotuunne haathaa beetay eqqeedda; ubbabaykka co77u geedda.

²⁵ Ikka, “Hinttenttoo ammanuu haqan de7ii?” yaageedda.

Unttunttukka yayyi maalalettiide ittu ittuwaa, “Hawaadan carkkuunne haathay co77u giite giina azazettiyaawe hawe oone?” yaagetteeddino.

Yesuusi Xalahii Oyqqeedda Bitaniyaa Patheedda

(Mat 8:28-34; Mar 5:1-20)

²⁶ Galiilaa Abbaappe hefinthanna de7iyaa Gerggesenoona geetettiyaa gadiyaa, Yesuusinne A kaalliyaawanttu, wonggiriyaan pinniide gakteeddino.

²⁷ He haathaappe pinni sa7aa wodhdho wode, iita ayyaanan oyqetteedda itti bitani, katamaappe kesiide aananna gakteedda. Daro wodiyaappe doommiide mayuwaa mayyennaan kallo golliyaa aggiide duufuwan de7ee.

²⁸ Yesuusa demmowaappe guyyiyan, waassi A sinthaan guufanniide wolqqaama kooshshaan, “Wolqqaama Xoossaa na7aa Yesuusaa, tawunne new aybe ittippetethay de7ii? Taana waayissoppaariikki; ta neena woosay” yaageedda.

29 I hewaa ayissi geeddee gooppe, bitaniyaa yeggi kesana mala Yesuusi A azazo diraassa.

Iita ayyaanay bitaniyaa oyqqoodeppe daro wode gido diraw, birataa santhalataan gediyaanne kushiya qashettiide naagetee. Santhalataa duuthi akkiide iita ayyaanay kaaalethina bazzuwaa bee.

30 Yesuusikka, “Ne sunthay oone?” yaagi oochchedda. Ikka cora iita ayyaanay geli utto diraw, “Leegiyoona” * yaageedda.

31 Barentta Yesuusi, “Hini ciimmo ollaa biite” yaagenna mala woosseeddino.

32 Hewaan de7iyaa zooziyaa gaxaan hemetiyaa cora gudunthatuu de7iino. Cora tuna ayyaanatuu, he gudunthatuwaa garssa, “Gelite” gaana mala Yesuusa woosseeddino. Ikka, “Biide gelite” geedda.

33 Iita ayyaanatuukka bitaniyaappe kesiide gudunthatuwaa garssa geleeddino. Gudunthaa wudiikka lanqqiyappe kajjottiidde ellekka abbaan mitetteeddino.

34 Gudunthaa heemmiyaawanttu hanowaa ubbaa be7o wode harasaa biide, he katamaaninne yuushshuwaan hanowaa odeeddino.

35 Ayee haneeddentto be7anaw kesiide, asay Yesuusakko yeeddino. Iita ayyaanay keseedda bitani, A wozanay simmina mayuwaa mayyiide Yesuusa gediya mataan uttowaa be7iide yayyeeddino.

36 Iita ayyaanay oyqetteedda bitani wooti paxeeddentto be7eedda asay, hara asaw odeeddino.

---

* **8:30** *Leegiyoona*: Ha sunthay Giriike geetettiyaa qaalaappe aketteedda. Sunthaa bilethay “Cora” guussaa.

37 Gerggesenoona gadiyaaninne he heeran de7iyaa asay ubbay darii yayyeedda diraw, Yesuusi barenttu matappe baana mala woosseeddino. Ikka wonggiriyaan geliide beedda.

38 Iita ayyaanay kseedda bitaniikka Yesuusanna baana giide, A woosseedda; shin Yesuusi,

39 “Ne golle simmaade Xoossay new ootho wolqqaamabay ayentto markkatta” yaagi yeddeedda.

*Hayqqeedda Naattonne Sakettiyaa Mishiratto
(Mat 9:18-26; Mar 5:21-43)*

40 Yesuusi simmeedda wode asay ubbay naagi de7iyaa diraw, A mokki akkeeddino.

41 He wode, Ayihude asaa woosa gollew sunthaa gideedda Yaa7iroosa yaagettiyaa bitani aakko yeedda. Ikka Yesuusa gediya sinthaan kunddiide, bare golle gelana mala woosseedda.

42 Gaasotethaykka tammanne laa77u laythay kumeedda aw de7iyaa itti naatta hayqqanaw mata utto diraassa.

Yesuusi biya wode cora asay A yuushshuwaan sugettiidde metootheeddino.

43 He asaa gidon he wodiyaan tammanne laa77u laythaa ubbaa suuthay goggiyaa mishi-ratta de7aw. Bare de7iyaa shaluwaa ubbaa dhaliyaa eriyaawanttoo wurssinakka pathanaw danddayowe ooninne baawa.

44 Guyyenna yaade A mayuwaa macaraa bochchaaddu; he man77iyankka iippe goggiyaa suuthay eqqii aggeedda.

45 Yesuusi, “Oone taana bochchowe?” yaageedda.

Ubbay kaddina Phexiroosi, “Godaw, asay sugettiidde metoothiyaa wode, ‘Oone taana bochchowe’ yaagay?” geedda.

⁴⁶ Shin Yesuusi, “Itti asay taana bochcheedda; wolqqaykka taappe kesowaa taani eray” yaageedda.

⁴⁷ Mishirattakka, Yesuusa iza bochchowe erettennaan attibeennawaa eraade, kokkoraadde yonna Yesuusa sinthan kunddaa aggaaddu. Ayaa gaasuwan Yesuusa bochchaaddentto iza paxowaa ubba asaa sinthan odaaddu.

⁴⁸ Ikka iziw, “Ha mishirattee! Ne ammanuu neena patheedda; saro ba” yaageedda.

⁴⁹ Yesuusi haasay de7ishshin, Ayihuda asaa ammaniyaawanttu sunthaa soyippe itti bitani yeeddawe, “Ne naatta hayyaaddu; simmi tamarisiyaawaa metoothoppa” yaageedda.

⁵⁰ Yesuusi hawaa sisiide, “Yaa7iroosaa, amanappe attin, yayyoppa! Iza paxanawunnu” yaagi zaareedda.

⁵¹ Soy geliide: Phexiroosappe, Yayiqoobappe, Yohaannisappe, naatti aabbuppenne naatti daayippe attin, ooninne gelanaadan eeno gibeenna.

⁵² Ubbay he naattiw yeekkiidenne kayyottiiddi de7iino. Shin Yesuusi, “Yeekkoppite, gisaadduppe attin hayyabeykku” yaageedda.

⁵³ Iza hayqqeeddawaa eriide A bolla miicceeddino.

⁵⁴ Gidoppe attin Yesuusi izi kushiyaa ooyqqiide, “Ha naattee, beegotta!” yaageedda.

⁵⁵ Izi shemppuukka simmina ellekka dendda eqqina maanabaa immana mala, Yesuusi azazeedda.

⁵⁶ Izi aabbunne izi daaya maalaletteeddino; shin Yesuusi untunta, hano yewuwaa oossinne odenna mala azazeedda.

9

*Yesuusi Barena Kaalliyaa Tammanne
Laa77atuwaa Kiitteedda
(Mat 10:5-15; Mar 6:7-13)*

¹ Yesuusi tammanne laa77u A kaalliyaa wantta ittippe barekko xeesiide, xalahiyaa ubba asaappe kessanawunne harggiyaawantta pathana mala wolqqaanne maataa immeedda.

² Xoossaa kawutethaabaa odanawunne hargganchchatuwaa pathana mala untunta kiitteedda.

³ I untunta kiittiidde, “Ogiyaa biidde, xam77aa gidinakka, woy qarcciitiyaa, woy qumaa, woy miishshaa gidinakka ayaanne oyqqoppite; laa7ethiyaa mayuwaakka oyqqoppite.

⁴ Hinttena asay haqan mokkooppenne, hewaappe kesana gakkanaw, hinttenttu geleedda golliyaa gami77ite.

⁵ He katamaa asay hinttena morkennaan ixxoope, hewaappe kesiidde, untunttu hinttena morkennaan ixxowoo markka gidana mala, hinttenttu gediyaappe baanaa shoci diiggiide biite” yaageedda.

⁶ A kaalliyawanttu biide, qeeri katamaa ubbaan mishiraachchuwaa qaalaa odiiddenne hargganchchaa pathiide yuuyeeddino.

*Heroodise Ootheeddabaa
(Mat 14:1-12; Mar 6:14-29)*

⁷ Ha77i Galiilaa biittaa kaatiyaa Heroodisekka haneedda yewuwaa sisiide yatti geedda. Gaasotethaynneekka itti itti asay, “Yohaannisi hayquwaappe denddeedda” yaagee.

⁸ Hara asay, “Eelaasi kesiide beetteedda” yaagiyaa wode, haranttu qassi, “Beni nabatuwaappe ittu hayquwaappe denddeedda” yaagiino.

⁹ Heroodisekka, “Taani Yohaannisa qoodhiyaa qanxxissa diggaaddishshin, hawaadan asay haasayiyaa bitani oonee?” yaagiide, Yesuusa be7anaw koyyeedda.

Yesuusi Ichcheshu Sha77a Asaa Miziide Kalisseedda

(Mat 14:13-21; Mar 6:30-44; Yoh 6:1-14)

¹⁰ Yesuusi kiittowanttu simmiide, untunttu ootheeddawaa ubbabaa Yesuusaw odeeddino. Ikka untuntta akkiide, Beetesayda yaagettiyyaa katamaa matan de7iyaa takkasaa beedda.

¹¹ Asay I de7iyaasaa eriide kaallina, untuntta mokki akkiide Xoossaa kawutethaabaa odeedda; harggiyaappe paxanaw bessiyaawanttakka patheedda.

¹² Sa7ay omarssiyaa wode, Yesuusa kaalliyaa tammanne laa77atuu aakko yiide, “Ha asay ubbay nu yuushshuwaan de7iyaa heeraa gidдоне qeeri katamatuwaa giddo biide, aqiyaasaanne qumaa demmana mala moyizza; ayaw gooppe

nuuni hawaan asay baynnasan de7eetto” yaageeddino.

¹³ Shin Yesuusi untuntta, “Asaw meetet-tiyaabaa hinttenttu immite” yaageedda.

Untunttu zaariide, “Ane biide, ha ubba asaw qumaa shammennaan dhayooppe nuussi ichcheshu soolluwaappenne laa77u moliyaappe haray baawa; hewaassi nuuni ha cora asaw qumaa shammana mala koyyay?” yaageeddino.

¹⁴ (Gaasuukka, hewaan de7iyaa asay ichcheshu sha77aa keena) *

Yesuusi barena kaalliyaawantta, “Ishatamu ishatamu asaa citan citan shaakki shaakki utissite” yaageedda.

¹⁵ Untunttukka I gowaadan ubba asaakka utis-seeddino.

¹⁶ Yesuusikka ichcheshu soolluwanne laa77u moliyaa oyqqiide, pude saluwaa bonggotti xeelli-ide Xoossaa galateedda; duuthiide, asaw gishana mala A kaalliyaawanttoo immeedda.

¹⁷ Asay ubbaykka miide kalleeddino. Untunt-tuppe atteedda dokkaa, tammanne laa77u samp-paa kumeeddawaa dentheeddino.

Phexiroosi Yesuusabaa Awaayyedda

(Mat 16:13-19; Mar 8:27-29)

¹⁸ Itti gallassi Yesuusi barekka woosiyaa wode, A kaalliyaawanttukka aananna ittippe de7ishshin, “Asay taana oona giinoo?” giide untuntta oochcheedda.

---

* **9:14** *ichcheshu sha77a:* Israa7eeliyaa wogaan maccawenne qeeri naanay paydettenna diraw, ichcheshu sha77aa guussay maccawaanne qeeri naanaa paydennaan kumeeddawaa. Ha payduu de7iyaa koyro maaray beni maxaafaa ituwa ituwan baawa.

¹⁹ Unttuntu zaariide, “Asay neena xammaqiyaa Yohaannisa yaagee; hara asay qassi Eelaasa † yaagee; haray qassi beni nabatuwaappe ittu dendeedda yaagee” yaageeddino.

²⁰ Yesuusi untunta, “Hinttेशi, taana oona gi-itee?” yaageedda.

Phexiroosikka zaariide, “Neeeni Xoossay okkeedda Kiristoosa” yaageedda.

*Yesuusa   Kaalliyaawanttu   Hananaw
Bessiyaabaa*

(Mat 10:38-39; 16:24-26; Mar 8:34-38; Luq 14:26-27)

²¹ Yesuusikka untunta, “Hawaa oossinne odoppite” yaagi minissi azaziidde,

²² “Taani, Asaa Na7ay, daro metuwaa akkanaw bessee; cimatuwan, qeesatuwaa kaappatuwaaninne Muse higgiiyaa tamaaris-siyaawanttun ixettanaw koshshee; untuntu taana wodhanawantta; taanikka heezzen-tho gallassi hayquwaappe dendanaw bessee” yaageedda.

²³ Yesuusikka asaa ubbaa, “Taana kaallanaw dosiyaawe de7ooppe, bare huuphiyaa kaddo;

---

† **9:19** *Eelaasa:* Ha nabii I hayqqoodeppe daro wodeppe guyye, Yesuusi Kiristoosi biittaa bollan tamarissiidde deriyaa bolla woosaw kesiide laametti booxeeddawaappe guyye baggaan aanannanne Musenna haasayeedda. Hewaa guussay hayqqi simmiide daro cora wodiyaappe guyye paxa qonceedda guussaa.

9:19 Mat 14:1,2; Mar 6:14,15; Luq 9:7,8   **9:20** Yoh 6:68,69   **9:23** Mat 10:38; Luq 14:27

bare masqqaliyaa † gallasaan gallasaan tookkiide taana kaallo.

²⁴ Bare shemppuwaa ashshanaw dosiyaawe ubbay bayizzee; shin ta diraw bare shemppuwaa bayizziyaawe ubbay ashsee.

²⁵ Itti uray ha alamiyaabaa ubbaa ashshiide bare shemppuwaa bayizsooppe woy barew pacissooppe, ayaa maaddii?

²⁶ Asay taananinne taqaalaan yeellatooppe, taani Asaa Na7ay, ta bonchchuwaannanne geeshsha kiitanchchatuwa bonchchuwanna yiyaa wode aani yeellatanawaa.

²⁷ Taani hinttentoo tumuwaa yaagay; hawaan de7iyaa asaappe, Xoossaa kawutethaa be7ana gakkanaw hayquwaa hayqqennawanttu ittu ittu de7iino” yaagedda.

Yesuusa Malay Laamettedda

(Mat 17:1-8; Mar 9:2-8)

²⁸ Yesuusi hawaa goowaappe guyyiyan, itti saaminttaa keena gami77iide, Phexiroosanne Yohaannisa, Yayiqoobakka akkiide, woossanaw deriyaa huuphiyaa keseedda.

²⁹ I woossishshin, A deemuwaa malay laamettedda; A mayuukka booxxiide pholqqeedda.

³⁰ Qoppennaan laa77u asatuu, Musenne Eelaas kesi beettiide, Yesuusanna haasay de7iino.

³¹ Unttuntu bonchchuwan qoncci beettiide, Yesuusi Xoossaa qofaa polanaw Yeerusalaamen

---

† **9:23** *masqqaliyaa*: Hawaa guussay, itti asay bare laythaa ubbaan Xoossaa kaalliidde shaakettennaan tookkanaw bessiyaa metuwaanne waayiyaa. **9:28** 2Ph 1:17,18

hayqqanawaa § aananna haasayeeddino.

³² Phexiroosanne aananna ittippe de7iyaawantta gemi77ishuu geeroyeeddashshin, ellekka beegottiide A bonchchuwanne aananna gatho eqqeedda laa77u asatuwaa be7eeddino.

³³ He laa77u asatuu, Yesuusa miyyiyaappe shaakettiyaa wode, Phexiroosi Yesuusa, “Godaw, hawaan de7iyaawe nuussi lo77a gidiyaa diraw, heezzu daasiyaa ittuwaa new, ittuwaa Musew, ittuwaa Eelaasaw keexxana” yaageedda.

³⁴ Phexiroosi hewaa haasay de7ishshin, shaarii yiide untuntta kammi aggina Yesuusa kaalliyaawanttu yayyeeddino.

³⁵ Shaariyaappekka, “Taani dooreedda ta Na7ay hawaa; I giyaawaa sisite” yaagiyaa qaalay yeedda.

³⁶ Qaalay sisetowaappe guyyiyan, Yesuusi bare xalalaa gidiide beettedda; untunttukka yewuwaa barenttu wozanaan oyqqiide he wodiyan ooninneekka ayaanne odibeenna.

Yesuusi Iita Ayyaanaan Oyqettedda Laa77u Asatuwaa Patheedda

(Mat 17:14-18; Mar 9:14-27)

³⁷ Wonttetha gallassi, Yesuusinne heezzu A kaalliyaawanttu deriyaappe duge wodhdhiyaa wode, cora asay Yesuusanna gakettedda.

³⁸ He wode asaappe itti bitani bare kooshshaa dhoggu oothiide, “Tamaarissiyaawoo, taw de7iyaawe itti na7aa gido diraw, neeni A be7ana mala neena woossay;

---

§ 9:31 *hayqqanawaa*: Griike maxaafaa qofaan hawaa guus-say, “Yesuusi saluwaa biyaawaa”; hawe qay I hayquwaappe denddiyaawaanne yaatiide saluwaa biyaawaa ubbaa shiishshi oyqqeedda qofaa.

³⁹ qassi iita ayyaanay wozanaa aathennaan dendiide A waasissee; doonaanna paaroyana gakkanaw A kokkorssiide, ubba gallassi metoothiyaawaappe attin, A elle yeddenna.

⁴⁰ Neena kaalliyaawanttu he iita ayyaanaa kessana mala, taani untuntta woossaaddi; shin danddaybeykkino” yaageedda.

⁴¹ Yesuusi zaariide untuntta, “Ammanenna ha wodiya desha asaw, taani hinttenanna awude gakkanaw de7anee? Qassi hinttentubaa awude gakkanaw danddayanee? Ne na7aa haa akkaaya” yaageedda.

⁴² Na7ay yiidde de7ishshin, iita ayyaanay A sa7aan oliide kokkorsseedda; Yesuusi iita ayyaanaa agga gi na7aa pathiide A aabboo zaariide immeedda.

⁴³ Asay ubbaykka Xoossaa wolqqaama wolqqaappe denddowaan maalaletteeddino.

Yesuusi Bare Hayquwaabaa Laa7enthuwaa Odeedda

(Mat 17:22-23; Mar 9:30-32)

⁴⁴ “Taana Asaa Na7aa, asay asaa kushiyaan aathiide immanawaa; hinttentu ha yewuwaa dogoppite” yaageedda.

⁴⁵ Shin I giyaawaa untunttu akeekibeykkino. Untunttoo gelenna mala untunttuppe geemmedda diraw, ha yewuwaa Yesuusa oochchanaw yayyeeddino.

*Ubbaappe Aadhdhiyaawe Ooneessha?
Yaagiyaa Ooshaa*

(Mat 18:1-5; Mar 9:33-37)

⁴⁶ A kaalliyaawanttu, “Nu giddoppe dariyawee oonee?” yaagiide palumetteeddino.

⁴⁷ Yesuusi untunttu wozanaa qofaa eriide, guutha na7aa ahiide, bare matan essiide,

⁴⁸ “Ha guutha na7aa ta sunthaan mokkiyaawe ooninne taana mokkeedda; qassi taana mokkiyaa ubbay, taana kiitteedda ta aabba mokkee. Hinttenttu ubbaappe guuxxiyaawe ubbaappe dara” yaageedda.

Hinttenttu Giyaawaa Phalqqenna Uray Hinttenttu Bagga

(Mar 9:38-40)

⁴⁹ Yohaannisikka zaariide, “Godaw, itti asay ne sunthaan iita ayyaanatuwaa kessiyaawaa nuuni be7iide, nu bagga gidenna diraw, A diggeeddo” yaageedda.

⁵⁰ Shin Yesuusi A, “Hinttenttu giyaawaa phalqqennawe hinttenttu bagga gidiyaa diraw, A diggoppite” yaageedda.

Sammaryyaa Katamaa Asatuu Yesuusa Mokkanaw Koyyibeykkino

⁵¹ Yesuusi saluwaa biyaa wodii matina, bare wozanaa qofaa Yeerusalaamekko zaareedda.

⁵² Bareppe sinthaw ubba yewuwaa giigissana mala, kiitettiyaa asaa Sammaryyaa katamaa kiitteedda.

⁵³ Shin I Yeerusalaame baanaw denddeedda diraw, asay A mokiibeykkino.

⁵⁴ A kaalliyaawanttu Yayiqoobinne Yohaannisi hewaa be7iide, “Godaw, nuuni Eelaasi

udowaadan, * tamay saluwaappe yiide untuntta maanaadan xeesana mala koyyay?” yaageeddino.

55 Shin Yesuusi guyye simmiide, untuntta seereedda. †

56 “Taani, Asaa Na7ay, asaa shemppuwaa ashshanaw yoowaappe attin, bayizzanaw yabeykke” yaageedda. Untunttu harasaan de7iyaa qeeri katamaa beeddino.

*Yesuusa Kaalliyawantta Gakkiyaa Paaciyaa
(Mat 8:19-22)*

57 Untunttu ogiyanna biishshin, itti bitani Yesuusa, “Godaw, neeni biyaasaa ubbaa taani neena kaallana” yaageedda.

58 Yesuusi A, “Worakanatoo ollay, saluwaa kafa-tookka gollii de7ee; shin taani, Asaa Na7ay, gela shemppa akkiyasay taw baawa” yaageedda.

59 Yesuusi hara uraa, “Taana kaalla” yaageedda.

Shin, bitani, “Godaw, taani kasiyan baade ta aabba moogana” yaageedda.

60 Yesuusi, “Hayqqowantta barenttu hayqqowanttu moogino; neeni baade, Xoossaa kawuteethaabaa oda” yaageedda.

61 Qassi hara bitani, “Godaw, taani neena kaallana; shin koyruwaan ta soy asaa baade sarotana” yaageedda.

---

* **9:54** *Eelaas udowaadan:* Itti itti Geeshsha Maxaafaa bilethaan, “Ha asaa wursanaw” yaagee. † **9:55** *untuntta seereedda:* Itti itti Geeshsha Maxaafaan de7iyaa bilethay, “Neeni ayi mala ayyaantto, neena erikkii? Asaa Na7ay asaa shemppuwaa ashshanaw yeeddappe attin, bayizzanaw yibeenna” yaagee. **9:61** 1Ka 19:20

⁶² Shin Yesuusi A, “Booraa goshanaw doommowe ooninne guyye xeellooppe Xoossaa kawutethaw bessenna” yaageedda.

10

Mishiraachchuwaa Qaalaw Kiitetteedda Asat-uwaa

¹ Hawaappe kaalla Goday hara laappun tammu * asaa sunthiide laa77uwaa laa77uwaa udiide I baanaw de7iyaa katamaa ubbaa kiitteedda.

² Yesuusi untunnta,
“Qoychchaw gakkeedda kathay dara; kiitet-tiyaa asay guutha. Simmi qoycettiyaa katha Go-day, qoychchaw kiitettiyaawantta yeddana mala woosite.

³ Taani dorssatuwaadan wallatuwaa giddo hint-tena kiittay, biite.

⁴ Hinttenttu ogew ayaanne oyqqoppite: borssaa, qarcciiyyaa, caammaa, gidinakka oyqqoppite; asaanna sarotettiidde ogiyaan wodiyaa wurssoppite. †

⁵ “Hinttenttu geliyaa golle ubbaa kasiyan, ‘Sarotethay ha gollew gido’ yaagite.

---

* **10:1** *laappun tammu*: Itti itti Geeshsha Maxaafaa bilethaan, “Laappun taamanne laa77a”. Ayihuda wogaan biittaa bollan de7iyaa asaa zerethay laappun tamma. Shin kase Eca Griike Maxaafaa bilethaan de7iyaawe, “Laappun tammanne laa77a”. Ooni eri Yesuusi bare qaalaal alamiyaa yuushshuwaan gathanaw ha payduwaanna qara asaa sunthiide kiittennaan aggenna yaagiyaa qofay de7ee. **10:2** Mat 9:37,38 **10:3** Mat 10:16 † **10:4** *asaanna sarotettiidde ogiyaan wodiyaa wurssoppite*: He gallasaan garatethaan udiyaa sarotay wodiyaa loythi miyaa diraw, hawe haasayetteedda. **10:4** Mat 10:7-14; Mar 6:8-11; Luq 9:3-5

⁶ He golliyān sarotethaa dosiyaa asay de7ooppe, hinttenttu sarotay he golliyān aqanawaa; koyyenawaa gidooppe, hinttenttu sarotay hinttenttoo simmanawaa.

⁷ He golliyān untunttoo de7iyaawaappe miiddinne ushiidde de7ishshite; oosanchchaw A dirgguwaa cigay koshshee; itti golliyaappe hara golliyaa yuuyyoppite.

⁸ “Ay katamaanne hinttenttu geliyaa wode, asay hinttena mokki akkiide mizanaw shiishshowaa ayaanne miite.

⁹ He katamattin de7iyaa hargganchchatuwaa pathiidde asaw, ‘Xoossaa Kawutethay hinttekkoo mateedda’[‡] yaagiide odite.

¹⁰ Yewuwaan qassi ay katamaanne geloode, asay hinttentta mokki akkennawantta gidooppe he katamaa qadhdhaakko kesinnee,

¹¹ ‘Nuuni hinttena yeellayanaw, haray atto nu gediya bollān de7iyaa hinttenttu katamaa baanaakka hinttenttoo qoqqofeetto[§]; yewuwaan qassi, Xoossaa Kawutethay hinttenttukko mateeddawaa erite’ yaagite.

¹² Pirdda gallassi ha katamattippe Sodoomaa katamaa gakkeedda muray kawushanawaa yaa-gaade taani hinttew oday.

Ammanennaan Ixceedda Katamatuwaa (Mat 11:20-24)

10:7 1Qo 9:14; 1Xi 5:18   [‡] **10:9** Xoossaa Kawutethay hinttekkoo mateedda: Hawaa guussay, “Xoossaa Kawutethay hawaan woy hinttenttu giddon de7ee” guussaa.   [§] **10:11** baanaakka hinttenttoo qoqqofeetto: Hawaa guussay, ixuwaa bessiyaawaa.   **10:11** Kit 13:51   **10:12** Dom 19:24-28; Mat 10:15; 11:24

13 “Aayye new Koraaziine; aayye new Beetesayde; hinttentun haneedda malaatatu Xiirsoo katamaaninne Sidoonaa katamaan haneeddento, hewaan de7iyaa asatuu kayyuwaa mayuwaa mayyiide, bidintha bollan uttiide, benippe barenttu nagaraappe simmanawanttashshin.

14 Hawaa diraw, murettiyaa gallassi hinttentuppe aathiide Xiirsoo katamawunne Sidoonaa katamaw muray kawushanawaa.

15 Hanne Qifirinaahome, neeni saluwaa pude dhoggu gaanaw koyyaaddi? Duge Si7ooliyaa wodhdhanaassa.

16 “Hinttenttu giyaawaa sisiyaa asay, taani giyaawaa sisee; hinttentta ixxiyaa uray taana ixxee; taana ixxiyaa uray taana kiitteeddawaakka ixxee” yaageedda.

A Kaalliyawanttu Kiitetteeddaappe Simmeeddino

17 Laappun tammu asatuukka, “Godaw, iita ayyaanatuukka ne sunthaan nuussi azazetteeddino” yaagiidde nashechchaan simmeeddino.

18 Yesuusikka untunttoo, “Seexaanay walqqanthaadan saluwaappe wodhdhishshin be7aaddi.

19 Simmi shooshshaanne sogguwaa yedhdhanaadan hinttenttu morkkiyaa xalahiyaa wolqqaa xoonana mala maataa immaaddi. Hinttentta qohanawe aynneekka de7enna.

20 Gidoppe attin hinttenttu sunthay saluwaa maziggobiyaan xaafetto diraw, nashettiteppe atin iita ayyaanatuu azazetto diraw nashettoppiti” yaageedda.

*Yesuusi Bare Nashechchaa Qonccisseedda
(Mat 11:25-27; 16:13-17)*

21 He wodiyaan Yesuusi Ayyaanaa Geeshshaan daro nashettiide, “Saluwaanne sa7aa Godaw, neeni ha yewuwaa tamarowantuppenne aadho eranchchatuwaappe genthaade, qeeri naanaw qonccisso diraw, neena galatay; E, ta Aabboo, ayissi gooppe, hawaa oothanaw ne lo77o shene gideedda.

22 “Ubba yewuu taw ta Aabbuppe imetteedda. Na7ay oonentto Aawuwappe attishshin ooninne eriyaawe baawa; hewaadankka Aawuu oonentto Na7aappenne I qonccissanaw koyyo uraappe atin, haray ooninne eriyaawe baawa” yaageedda.

23 Kaalliiddekka Yesuusi barena kaalliyaawantukko simmi wodhdhiide, untunttu xalalaa, “Hinttenttu be7iyaawaa xeelliyaa ayfatuu anjjetteddawatnta.

24 Ta hinttew odiyaawe ayee gooppe, cora nabatuunne kaatatuu hinttenttu be7iyaawaa be7anaw amotteeddinoshshin be7ibeykkino; hinttenttu sisiyawaakka sisanaw amotteeddino; shin sisibeykkino” yaageedda.

Asaw Qarettiyaa Sammaariyaa Bitaniyaa

25 Itti gallassi higgiiyaa eriyaawe ittu Yesuusa paaccanaw aakko yiide, “Tamaarissiyaawoo, medhinaa de7uwa laattanaw, taani ayaa udoo?” yaagi oochcheedda.

26 Yesuusi zaariide, “Muse higgiiyaa maxaafan xaafettowe ayee? Neeni ayaa gaade billay?” yaageedda.

27 Bitaniikka, “Muse higgiiyaa maxaafay, ‘Xoosaa ne Godaa polo ne wozanaappe, polo ne shemppuwaappe, polo ne wolqqaappenne polo ne qofaappe siiqa; hewaadankka ne laggethaakka ne huuphiyaadan dosa’ gee” yaageedda.

28 Yesuusi A, “Likke, tumuwaa gaadda; simmi neenikka hawaa ootha; de7uwan de7anaassa” yaageedda.

29 Muse higgiiyaa tamarissiyaa bitani qay barena xillo oothanaw koyyiide Yesuusa, “Hanoshshin, ta laggethay oonee?” yaagiide oochcheedda.

30 Yesuusi zaariide, “Itti bitani Yeerusalaameppe Iyyarkko biidde de7ishshin, ogiyaa bollan paannatuu A demmiide, A mayuwaa qaarowaappe guyye shociide, hayqqanaw pollu goode oliide beeddino.

31 Qoppennaan itti qeesay he ogiyaanna bide7iyaawe, shocettiide kunddeedda bitaniyaa be7eedda wode, ayaanne udennaan miyyiyaanna aadhdhiide beedda.

32 Hewaadankka itti Leewii he ogiyaanna bide7ee. Ikka bitaniyaa be7iide, miyyeti aadhdheedda.

33 Shin Sammaariyaa asa gideedda itti bitani, he bagganna aadhdhiidde, ha bitaniyaakko yeedda. A be7eedda wode aw qaretteedda.

³⁴ Aakkokka shiiqiide, zaytiyaanne woyiniyaa eessaa * A maythaan tigiide, qachcheedda. Hewaappe guyye bare hariyaa togissiide, imathay aqiyaa golliyaa akki beedda; hewaan bidhayiidde naageedda.

³⁵ Wonttetha gallassi guutha biraa bare ki-isiyaappe kessiide, imathay aqiyaa golliyaa godaw immiide, ‘Ha bitaniyaa taw loytha bidhaya; hawaappe daruwaa neeni kessooppekka, taani simmiyaa wode new ciggana’ yaageedda.

³⁶ “Simmi ha heezzu asatuwaappe, paannatuwaa kushiyan shocettiide kunddeedda bitanew, lagge gideeddawe haqawaa malatii?” yaageedda.

³⁷ Higgiyaa tamaariissiyaawekka, “He aw qaret-towaa” yaageedda.

Yesuusikka A, “Simmi baade neenikka hewaadan ootha” yaageedda.

Yesuusi Marttinne Mayraami Soy Beedda

³⁸ Yesuusi barena kaalliyaa wanttunna ogiyaa biidde, itti heeraa garssa gakkeedda. Hewaan Martto geetettiyyaa itti mishiratta bare gollen mokkaaddu.

³⁹ Iziwukka Mayraamo geetettiyyaa michchatta de7aw; hennakka Yesuusa gediyyaa mataan uttaade, I odiyaawaa hayzzaadde de7aw.

⁴⁰ Martta qay soybaa giigissaadde daabura de7aw; hewaa diraw Yesuusakko shiiqaade,

---

* **10:34** *zaytiyaanne woyiniyaa eessaa:* Ooratha Caaquwaa wodiyaan hawantu dhalliyaa wantta geetettiide akettiino. Ubba hawaani xaafetteedda zaytii, ooratha dhalliyaa malaataa geetettee. Yay 5:14 xeellite. **10:38** Yoh 11:1

“Hanna ta michchatta, kiitaa ubbaa ta bolla olina, taani taarekka labbanooode xeellaadde co77u gay? Hayyanaa taana maaddanaadan iziw oda” yaagaaddu.

⁴¹ Yesuusikka zaariide izo, “Marttee, Marttee, neeni cora yewuwaa qoppaadde hirggaa; qas-sikka metootaa.

⁴² Shin koshshiyaawe ittibaa; Mayraama bareppe ooninne akkenna lo77obaa dooraaddu” yaageedda.

11

Yesuusi Woosaabaa Tamaarisseedda (Mat 6:9-13; 7:7-11)

¹ Itti gallassi Yesuusi ittisaan woosaa woossi de7ee. Woosaa wurssowaappe guyye A kaalliyaawanttuppe ittuu, “Godaw! Yohaannisi barena kaalliyaawantta woosaa tamarissowaadan, nuunakka neeni waagi woosanentto tamarissa” yaageedda.

² Ikka untuntta, “Xoossaa woosiidde yaagi woossite:

‘Saluwan de7iyaa nu aabboo,
ne sunthay anjjetto;

ne kawutethay yo;

ne shenii saluwan hanowaadan sa7ankka hano;

³ “ ‘Gallasaan gallasaan koshshiyaa qumaa nuussi hachche imma;

⁴ “ ‘Nuuni nuuna naaqqeeddawanttuwaa ubbaa atto goowaadan,
neenikka nunaaquwaa atto yaaga;
nuuna iitaappe naagappe attin,
paaciyaan gelsoppa’

yaagite” yaageedda.

⁵ Qaykka Yesuusi barena kaalliyaawantta, “Hinttentuppe ittoo siiqo laggi de7intto giddo bilahiyan aakko yiide, ‘Ta siiqo laggew, taw heezzu soolluwaa tal77a;

⁶ Ayissi gooppe, itti ta laggethay yiina A miziyaawaa dhayaaddi’ yaagi woosseedda goytte.

⁷ Bare gollen de7iyaa A siiqo laggi soyippe haasayiidde, ‘Taana metoothoppa; penggi qashetteedda; tanaanaykka taananna giseeddino; hewaa diraw taani denddaade new aynne immanaw danddaykke’ gaanawee?

⁸ Taani hinttenttoo odiyaawe ayee gooppe, I aw siiqo laggiyaa gido diraw, immennenttonneekka un77etho diraw I koyyiyaawaa ubbaa immee.

⁹ Hawaa diraw, ‘Woosite, hinttenttookka imetanawaa; koyyite, demmanita; kariyaa yiide xeesite, hinttenttoo dooyettanawaa’ yaagay.

¹⁰ Gaasuukka, woosiyaa ubbay akkanawaa; koyyiya uraykka demmanawaa; kariyaa yiide xeesiyaa uraw, kari dooyettanawaa.

¹¹ “Hinttenttu giddoppe bare na7aw, moliyaa woossina shooshshaa, qumaa imma giina shuchchaa immiya aawuu de7ii?

¹² Woy quuquulliyaa woossina sogguwaa immiyee?

¹³ Hinttenttu iita gidi de7iidde hinttenttu naanaw lo77obaa immiyaawaa erooppe, yaatina saluwan de7iyaa hinttenttu aawuu barena woosiyaaawanttoo Ayyaanaa Geeshshaa wooti darissiide immanddeeshsha?” yaageedda.

Yesuusanne Bi7eel-Zebuula
(*Mat 12:22-30; Mar 3:20-27*)

¹⁴ Itti gallassi Yesuusi itti bitaniyaappe duudis-siyaa ayyaanaa kessowaappe guyye duude bitani haasayaa doommina, asay maalaletteedda.

¹⁵ Shin untuntuppe ittu ittu, “Gaaeenatuwaa kaappuwaa Bi7eel-Zebuuli aw wolqqa immina gaaleenatuwaa kessee” yaageeddino.

¹⁶ Ittu ittu qassi Yesuusa paaccanaw saluwaappe malaataa bessanaadan aappe koyyeeddino.

¹⁷ Shin Yesuusikka untuntu qofaa eriide unt-tunta hawaa yaageedda: “Bare gidдон shaaket-tiyaa kawutethay ubbay dhayanawaa; shaaket-tiyaa golliikka kunddee.

¹⁸ Yaatina Seexaanaa kawutethay bare gidдон shaakettooppe A kawutethay wooti eqqanawee? Hinttenttu taana, ‘Xalahiyaa kaappuwaa Bi7eel-Zebuuli new wolqqa immina kessaa’ yaagi haasayiita.

¹⁹ Simmi taani bi7eel-zebuula wolqqaan gaaleenatuwaa kessiyaawaa gidoope hinttenttu naanay O wolqqaan kessanawanttee? Hawaa gidiyaa diraw, untuntu hinttenttu bolla pirddiyaawantta gidanawantta.

²⁰ Shin taani gaaleenatuwaa kessiyaawe Xoossaa wolqqaana gidoope, simmi Xoossaa kawutethay hinttenttukko yeeddawaa erite.

²¹ “Wolqqaama asay bessiyaawaadan minniide bare golliyyaa naagoope, A shaluu loythi naaget-tanawaa.

²² Yewuwaan qassi aappe minuwaa dariyaawe yiide A qooppenne xoonooppa I ammanettedda tooraanne gondalliyaa aappe wothi akkiide, aw de7iyaa miishshaa gishetti akkee.

²³ “Ta bagga gidennawe taananna eqettee; taananna shiishshi beennawekka laalee.

Tuna Ayyaanay Kase Yeggi Beedda Asaakko Simmiide Yiyaa Gaasuwaa

(Mat 12:43-45)

²⁴ “Tuna ayyaanay asaappe kaseedda wode, barew shemppiyaasaa koyyiidde, haathay bant-tasaanna aadhdhi bee. Shemppiyaasaa demmennaan attooppe, ‘Taani kase yegga kaseedda ta goliyaa simmana’ yaagee;

²⁵ simmiyaa wodekka golli pitettiide giigowaa demmee.

²⁶ Hewaappe kaalla, biide haraa aappe iita laappu tuna ayyaanatuwaa akki yaa geliide, hewaan de7iino; he bitaniyaa de7uu koyrowaappe kaallawe iitowaa gidee” yaageedda.

²⁷ Yesuusi hawaa haasay de7ishshin, itti mishiratta cora asaa giddoppe bare kooshshaa dhoqqu oothaade, “Neena yeleeddawunne dhantheedda ne daaya anjjetteddawunno” yaagaaddu.

²⁸ Yesuusi qassi, “Anjjetteddawayantu Xoosaa qaalaa sisiide azazettiyaawantta” yaagi zaareedda.

Xoossaappe Oosetto Malaataa

(Mat 12:38-42; Mar 8:12)

²⁹ Cora asay shiiqo wode Yesuusi, “Ha yeletay iita; ooratha malaataa koyyee; shin nabiya Yoon-aasa malaataappe haray imettenna.

³⁰ Gaasuukka Yoonasi Nennewe katamaa asaw malaata gidowaadan, Taani, Asaa Na7aykka, ha yeletaw malaata gidana.

³¹ Away mokkiyaasaa xeelliyaa wode, ushechcha dugebagganna de7iyaa gadiyaa kaatatta Solomonew de7iyaa aadho eratethaa sisanaw biittaa gaxaappe yeedda diraw, pirddaa wode ha yeletaan denddaade pirddanawunnu; be7ite, Solomoneppekka aadhdhiyaawe hawaan de7ee.

³² Nennewe asay pirddaa wode hinttenttu bolla denddiide pirddanawantta; ayaw gooppe, unt-tuntu Yoonasi odowaa sisiide barenttu nagaraa paaxi simmeedda diraassa; be7ite, Yoonasappe aadhdhiyaawe hawaan de7ee.

Bollaa Poo7issiyaa Xomppiyaa
(*Mat 5:15; 6:22-23*)

³³ “Soy geliyaa asaw poo7anaadan, Xomppiyaa xomppiide dhoqqasaan wothanaappe attin, geemasaan woy poo7uwaa kammiyaa yewuwaappe garssanna wothiyaawe ooninne baawa.

³⁴ Ne asatethaw ne ayfii xomppiyaa mala; ne ayfi paxa gidoope ne kumentha asatethaykka poo7uwaa demmee; shin ne ayfii harggooppe ne kumentha asatethaykka dhumaa.

³⁵ Akeeka; hewaa gidiyaa diraw, ne garssan de7iyaa poo7uu dhumennaadan naagetta.

³⁶ Simmi ne asatethay ubbay poo7uwan kumeeddawaa gidooppenne, dhumeedda asatethay neenan baynnawaa gidoope, ne asatethay ubbay, xomppii bare poo7uwaa ne bollan poo7iissiyaawadan, ne bollan wagagga poo7uwaa gidanawaa” yaageedda.

Yesuusi Parisaawatuwaanne Muse Higgiyaa Tamaarissiyaawantta Kunaaneedda

(Mat 23:1-36; Mar 12:38-40; Luq 20:45-47)

³⁷ Yesuusi haasayaa wurssowaappe kaalla, itti Parisaawe bitani bare gollen qumaa maanaadan ataalleedda; Yesuusikka ittippe geliide gayitaan utteedda. *

³⁸ Parisaawiikka Yesuusa qumaa maanaappe kasiyan kushiya meecetti beennawaa be7iide maalalettina,

³⁹ Godaykka, “Hinttentoo Parisaawatoo, xuu7aanne shaataa bolla bagga geeshshiita; shin hinttenttu garssay uuziyaaninne iitatethaan kumeedda.

⁴⁰ Hinttentoo eeyatoo! Bolla bagga medhdheeddawe garssaa medhdhibeennee?

⁴¹ Shin hinttenttu xuu7aaninne shaataa garssan de7iyaawaa hiyyeesatoo immite; hewode ubbabaykka hinttew geeshsha gidanawaa.

⁴² Shin hinttentoo Parisaawatoo, hinttew aayyee! Ayaw gooppe, anuugaappenne xalotiyaappe, aguppiyaa do7uwaappe, tammu kushiyaappe itti kushiya Xooosaw immiita; shin

---

* **11:37** *gaytaan utteedda*: Qumaa maanaw utteedda guussa.

tumu pirdaanne Xoossaa siiqiyaawaa hinttenttu aggiita. Yewuwaan qassi hewaa aggennaan hawaa oothanaw bessee.

⁴³ Hinttenttoo Parisaawatoo, hinttew aayyee! Ayaw gooppe, Ayihuda asaa woosa gollen bonchcho utuwaa, geyaa giddonikka bonchcho sarotaa koyyiita.

⁴⁴ Asay erennaan bollanna hamettiyaa beettenna duufuwaa malatiyaa diraw hinttew aayyee!” yaageedda.

⁴⁵ Muse higgiiyaa taaarissiyaawantuppe ittuu, “Taaarissiyaawoo, neeni hawaa yaaga haasayo diraw nuuna boraadda” yaagi zaareedda.

⁴⁶ Yesuusi, “Hintteno higgiiyaa eriyaawantto, henttew aayyee! Ayaw gooppe, asay tookkiide danddayenna deexo tookuwaa haraa toossiita; shin hinttenttu hintte huuphew biradhdiyanka bochchikkita.

⁴⁷ Hinttenttu aawotuu wodheedda nabatuwaa duufuwaa loythiyaa diraw hinttew aayyee!

⁴⁸ Simmi hinttenttu aawotuu nabatuwaa wodhina, hinttenttu untunttu duufuwaa bollan goliyaa keexxiyaa diraw, ‘Nabatuwaa oosuu lo77a’ yaagiide, untunttuwaa markkattiita.

⁴⁹ Hawaa diraw, Xoossaa aadho eratethay, ‘Taani nabatuwaanne Yesuusi kiittowantta untunttukko kiittana; untunttukka hewantuppe ittuwaa ittuwaa wodhanawantta; ittuwaa ittuwaa metoohanawantta’ yaageedda.

⁵⁰ Hawaa gidiiyaa diraw, ha alami medhettoodeppe doommiide gukkeedda nabatuwaa suuthaw ha yeletay ooshettee.

⁵¹ Aabeelappe doommiide yarshshuwaasaap-penne geeshsha golliyaappe gidduwan gukkeedda Zakkaraasa † suuthaa gakkanaw koyettee. E! Taani gay; ha yeletay hawoo ooshettiyaawaa.

⁵² “Hinttentoo Muse higgiiyaa eriyaawanttoo, hintteew aayyee! Ayaw gooppe eraa penggiyaa dooyiyaa qulppiyaa akkeedda. Hinttentu hintte huuphewukka gelibeykkita; qassi gelanaw koyyiyaawanttakka diggeedda” yaageedda.

⁵³ Yesuusi hewaappe kesowaappe guyyiyaan, higgiiyaa taaarissiyaawanttunne Parisaawatuu A ooshaan urggunthussaanne eqettussaa doom-meeddino.

⁵⁴ A doonaappe lo77ennabay kesooppe ooyqqanaw geeddiino; shin demmibeykkino.

12

*Lo77a Malatiyaa Iitatethaappe Naagettana
Mala Seeraa
(Mat 10:26,27)*

¹ He wodiyaan cora sha77aan paydettiiyaa asay ittu ittuwaa yedhdhana gakkanaw shiiqi de7ishshin, Yesuusi barena kaalliyaawanttoo koyro odanaw doommiidde, “Parisaawatuwaa irshshuwaappe naagettite; hawekka lo77a

---

† **11:51** *Aabeelappe doommiide ... Zakkaraasa:* Ayihudatuwaa Maxaafatuwaa garssan doomethaa maxaafay koyro maxaafaa. Ikka, Aabeeli asaa ubbaappe koyruwaan ishay A wodheeddawaa odee. Ayihudatuwaa Geeshsha Maxaafatuwaa wursethaa maxaafay Laa7ethiyaa Oduwaa Maxaafaa. He maxaafaan Zakkaraasi wursethaan hayqqeeddawaa odiiyaa diraassa Luuqaasi Aabeelappe Zakkaraasa gakkanaw geeddawe.

malatiyaa untunttu immiyaa iita timirttiyaa.

² Shin ayaaninne kametteedda yewuu qonciyaa kesennaan attenna; qassikka geemmedda yewuu erettennaan attenna.

³ Hewaa diraw hintte dhumaani haasayowe ubbay, gallassi poo7uwan sisetanawaa; hinttenttu asay baynasaan hini giso golliyaan haythaan saasukkowe ubbay dhoqqu geedda sisetiyaa qoncessaan awaajjetanawaa.

Itti Xoossaa Xalalaw Yayyana Bessee
(*Mat 10:28-31*)

⁴ “Taanaadan ammaniyaawanttoo, taani hinttew yaagay; ha77i ashuwaa wodhiyaawantta, hewaappe kaalla qay ayaanne oothanaw dand-dayennawantta yayyoppite.

⁵ Yewuwaan qassi hinttenttu oossi yayyanaw bessintto taani hinttentta erissana; hewekka wodhowaappe guyyiyaan gaannamiyan olanaw maatay de7iyaa Xoossaa xalalaw yayyite; E, aw yayyite yaagay.

⁶ “Ichcheshu suunniyaa kafatuu santtimiyaan shamettikkinoyee? Hewanttuppe ittinnonne usa Xoossay dogenna.

⁷ Shin haray atto hinttenttu huuphiyan de7iyaa binnanay ubbaykka paydetteeddawaa; hawaa diraw yayyoppite; hinttenttu cora suunniyaa kafatuwaappe dariita.

Yesuusan Ammaniyaawanttanne A
Ixxiyaawantta
(*Mat 10:32,33; 12:32; 10:19,20*)

8 “Taani hinttew oday; tabaa asaa sinthan markkattiyaawoo oossinne Taanikka Asaa Na7ay, qassi Xoossaa kiitanchchatuwaa sinthan markkattana;

9 shin asaa sinthan taana kaddiyawantta taanikka asaa na7ay, qassi Xoossaa kiitanchchatuwaa sinthan kaddana.

10 “Ta bolla, asaa na7aa bolla, boriyaa qaalaa haasayiyaawe de7ooppe A naaquu atto geetet-tana; shin Geeshsha Ayyaanaa bolla boriyaa qaalaa haasayiyaawe de7ooppe qay A naaquu atto geetettenna.

11 “Asay hinttentta Ayihude woossiyaa golliyaakko, gadiyaa ayissiyaawanttukkonne maatay de7iyaawanttu sintha pirddaassi shiishshiyaa wode, ‘Waagi zaaraneeshsha? Woy ayaa giide haasayaneeshsha?’ yaagiide hirgoppite;

12 ayaw gooppe, hinttena Ayyaanaa Geeshshay hinttenttu he saatiyaan haasayanaw bessiyaabaa tamarissanawaa” yaageedda.

Dure Bitaniyaa Boozatethaa Odiyaa Leemisuwaa

13 Asaa garssappe itti bitani Yesuusa, “Tamaaris-siyaawoo, nu aabbu hayqqina nuuni laattana mala atteeddabaa, taw gishana mala hayyagodo ta ishaw oda” yaageedda.

14 Yesuusi qay, “Ha bitanew, hinttenttu bollan pirddiyaawaa gidanaadanne hewaa hinttew gishanaadan taana oone suntheeddawe?” yaageedda.

15 Gujjiidekka ubbatuwaa, “Asaa shempuwaassi shaluwaa duretethay de7uwaa immenna diraw, yaaretiyaawaappenne yorattiyaawaappe naagettite; duretethaa amuwaa ubbaappekka hinttena naagite” yaageedda.

16 Kaalliidekka hawaadan yaagi leemisuwaa untunttoo odeedda: “Aw de7iyaa biittay darisside kathaa mokkeedda itti dure bitani de7ee.

17 Ha bitani, ‘Taw ta kathaa wothanaw gidiyaa sa7ay banttawaa diraw ayaa udooshsha?’ yaagide, bare wozanaan qoppeedda;

18 hawaadan yaagi maleedda; ‘Taani wootane gooppe, taw de7iyaa yeesiyaa kolaade, hara aakkiya yeesiyaa medhdhana yaagiide maleedda; hewaan ta kathaanne taw de7iyaa miishshaa ubbaa wothana.

19 Yaataade taana, “Ne kaacay daro lo77a; new daro wodiyaassi gidiyaa maxuwaa shiishshaadda; simmi shemppaade ma, usha, nashetta” gaana’ yaageeddu.

20 “Shin Xoossay A, ‘Ha boozaw, hachche gamma neeni hayqqaa. Yaatina ha neeni shiishsheedda maxuu ubbay oossi gidanawee?’ yaageedda.

21 “Barew biittaa bollan shaluwaa shiishshiyaawe, Xoossaa sinthan qay manqgo gideedda asay habitaniyaa mala” yaageedda.

Ubba Wode Xoossaan Ammanettussaa Koshshee

(Mat 6:25-34)

22 Hawaappe kaalla Yesuusi barena kaalliyawantta, “Hawaa diraw, ta hinttew

oday: hinttenttu paxa de7anaw ayaa maanee? Hinttenttu bollaassi ayaa mayyane? yaagiide hirgoppite.

²³ “Gaasuukka, shemppuu qumaappe, qassi asatethay mayuwaappe aadhhennee?

²⁴ Ane quuratuwaa xeellite; untunttu zerikkino; cakkikkino; untunttoo kathaa shiishshiyaa sa7ay woy yeessii baawa; hanoppe attin, untuntta Xoossay mizee; hinttenttu kafatuwaappe daroppe darikkitee?

²⁵ Hinttenttuppe darii qoppiide daro wodiya de7anaw danddayiyaawe oonee?

²⁶ “Simmi hinttenttu ha laafabaa oothanaw danddayennawantta gidoppe ayaw harabaw hirgettiitee?

²⁷ Ciishshatuu wooti dicciinontto ane xeellite; untunttu kiitaan daaburikkino; puuttuwaa suqqikkino; gidoshshin taani hinttew odiyaawe, Solomone hewaa keena bonchchetteeddawaa * gidiide, he ciishshatuwaappe ittuwaa malaanne mayyibeenna.

²⁸ Hinttenttoo laafa ammanuu de7iyaawanttoo, yaatoppe Xoossay hachche beettiide, wontti tamaan eexxanaw olettiyaa, denbban doliyaa maataa hawaadan mayizziyaawaa gidoppe, hinttentta wootiide untunttuppe aathiide mayizzennee?

²⁹ “Hawaa diraw, ‘Aya maanee? Aya ushane?’ yaagiide ubba wode koyyoppitenne hirgoppite.

---

* **12:27** *Solomone hewaa keena bonchchetteeddawaa:* Ayihuda asay Solomone bare de7eedda laythaa ubbaan daro duretethaan de7eedda giide qoppiino. **12:27** 1Ka 10:4-7; 2Od 9:3-6

³⁰ Ayaw gooppe, hawaa demmanaw ha alamiyaan de7iyaa Xoossaan ammanettenna asay hirggettiino. Hinttenttoo hawe ubbay koshshiyaawaa saluwan de7iyaa hinttenttu aawuu eree.

³¹ Hewaa haniyaawaa aggiide, Xoossaa kawutethaa koyyite; I hinttentta koshshiyaawaa ubbaa immanawaa.

Sa7aan Bare Duretethaan Ammanettowe Saluwan Waanii?
(Mat 6:19-21)

³² “Hinttenttu guutha gidinttonne, saluwaaw hinttenttu aawuu bare kawutethaa hinttenttoo immanaw nashetteedda diraw yayyoppite.

³³ “Hinttew de7iyaawaa zali77iide manqgoo immite; kayisuu shiiqennasaan, bil77aykka meennasaan, saluwan wureenna miishshaa dagayiidde, ecenna qarccitatuwaa hinttenttu huuphew wothite.

³⁴ Ayaw gooppe, hinttenttu wozanay hintte miishshay de7iyaasaan de7anawaa.

Mino Oosanchchaa

³⁵ “Hintte xeessay dancsettowaa, hintte xomppiikka po7eeddawaa gido.

³⁶ Hinttenttukka, barenttu Goday yiide pengiyaa qoxxiyaa wode, ellekka dooyyanaw bullachchaappe simmana gakkanaw naagiyaa oosanchchatuwaa malatite.

³⁷ Barenttu Goday soy yeedda wode beegotti de7ishshin demmiyaa he oosanchchatuu anjjetteddawannta. Taani tumuwaa gay; I untuntta,

‘Uttite’ giide, bare danccuwaa minissiide untunt-too qumaa aathiide shoobbanawaa.

³⁸ Goday hekka bilahiyan woy hekka bilahiyappe kaalla yeedda wode, beegottiide genci naagiidde beettiyya qoomatuu anjjetteddawatnta.

³⁹ Hawaa qay erite; kayisuu ay saatiyaan yintto golliyaawuu erintto, golli bookettiyya wode co77u giide xeellennashshin.

⁴⁰ Asaa na7ay qoppenna saatiyaan yaanawaa; hinttenttu giigetti naagite” yaageedda.

⁴¹ Phexiroosikka “Godaw, ha leemisuwaa neeni odiyaawe nuxalalaassee haraa ubbaassikka it-tippe oday?” yaageedda.

⁴² Godaykka, “Simmi untunttu bare soy asaw qumaa immanaw bessiyaa saatiyaan immana mala, A goday sunthiyaa ammanetteeddanne er-anchcha miziyaa qoomay oonee?” yaageedda.

⁴³ Goday simmiyya wode hawaadan kiitettiina demmiyya qoomay I anjjetteddawaa.

⁴⁴ Taani hinttew tumuwaa oday; de7iyaa max-uwaa ubbaa bollan A sunthanawaa.

⁴⁵ Yewuwaan qassi he qoomay, “Ta goday elle yeenna; gami77anawaa” yaagi bare wozanaan qoppooppenne attumanne macca qoomatuwaa shochchaa doommoope, qaykka koyyowaadan muussaanne ushshaa, mathottussaakka doommoope,

⁴⁶ he qoomaa goday, I qoppenna gallassinne sidhibeenna saatiyaan yaanawaa; he wodiyan A qanxxereethiide, A gishuwaa maadaaraakka amanennawanttunna ittisaa udanawaa.

⁴⁷ Bare godaa sheniyaa eriide giigennawenne aasheniyaa dan kiitettenna qoomay, I iita dhoobaa dhoobettanawaa.

⁴⁸ Eribeennawe qay dhoobettanaw bessiyaawaa udeeddawe, guuthaa dhoobettee. Darobay imettedda asaa ubbaappe, aappe darobay koyettee; wolqqaama hadaray imettowaappe, aappe darissiide koyettee.

⁴⁹ Yesuusi, “Taani yeeddawe, ha sa7aa bolla tamaa sathanaassa; ha77ikka eexceeddento, taana ay keena nashechchanaweeshsha.

⁵⁰ Taani xammaqettana metuwaa xinqqatay pollettana gakkanaw waanaade un77ettaytaa!

⁵¹ Ha sa7aa taani yeeddawe, sarotethaa ahanaassa malatiyyee? Hinttew malatoppo. Taani yoowe, sarotaassi gidennaan shaakkanaassappe attin.

⁵² Ayaw gooppe, ha77ippe doommina itti golliiyan de7iyaa ichcheshu asatuu shaakettanawantta; heezzatuu laa77atuwaa bolla, laa77atuukka heezzatuwaa bolla denddiide walaqettanawantta.

⁵³ Aawuu na7aa bolla, na7aykka aawuwaa bolla, aatta naatti bolla, naattakka aatti bolla, bol-lotatta na7aa machchi bolla, na7aa machchakka bollotatti bolla, walassaan denddiide shaaket-tanawantta” yaageedda.

Wodiyaa Hanotaa Eruwaa

(Mat 16:2-3)

⁵⁴ Qaykka Yesuusi asaassi, “Away wulliyaa bagganna hintte shaariyaa be7ooppe, ‘Ha77i ha

saatiyan hekko wolqqaama iray bukkana hanee' yaagiita; tumukka qay bukkee.

⁵⁵ Duge bagganna carkkuu carkkoode, 'Hachche shammanawaa' yaagiita; geetettowaadankka qay hanee.

⁵⁶ Hintteno lo77a malatiyaa iitadoo, sa7aanne saluwaa xeelliide, hananawaa eriita; shin ha wodiyaabaa wooti eranaw danddaykkitee?

Sigatethaabaanne Mootuwaabaa

(Mat 5:25-26)

⁵⁷ "Wode hinttenttu xillo gideedda yewuwaa hinttenttoo ayaw pirddikkitee?"

⁵⁸ Ne morkkiyaanna ittippe pirddiyaa daanna sinthan shiiqanaw boode, biro ogiyaa bolla de7ishshin sigetta digga. Hewe dhayooppe neena goochchiide pirddiyaa daannaakko afana; daannaykka polisew aathi immanawaa; polisii qasho gollen yegganawaa.

⁵⁹ Taani new odiyaawe, wursethaa acuwaa cig-gana gakkanaw hewaappe kesakka" yaageedda.

13

Nagaraappe Simmenna Ubbay Dhayana

¹ He wodiyaan itti itti asatuu Yesuusakko yiide Philaaxoosi Galiilaa asaa wodhiide untunttu suuthaa jaarshshuwanna ittippe walakkeeddawaa aw odeeddino.

² Yesuusikka zaariide, "Hawanttu Galiilaa asatuu hayqqeedda diraw, yaatina untunttoo hara Galiilaa asaa ubbaappekka aadhhiide nagaranchchatuwaa gidowantta malatiinoo?"

³ Taani yaagay, hawaadan gidenna; yewuwaan qassi hintte nagaraa paaxiide nagaraappe

simmennaan ixxooppe, hinttenttu ubbatuukka hewaadan hayqqiita.

⁴ Woy Salihooma gimbbii untunttu bolla kund-diide, wodheedda tammanne hosppun asatuwaa Yeerusalaamen de7iyaawanttu ubbaappe aadhdhiide naaqqowantta malatiinoo?

⁵ Hawaadan gidenna yaagay; yewuwaan qassi nagaraa paaxana dhayooppe ubbatuukka hawaadan bayanita” yaageedda.

⁶ Yesuusikka hawaadan yaagi leemisuwaa odeedda, “Itti bitanew woyiniyaa turaa goshshaa gaden toketteedda balasiyaa geetettiyaa ayfii meetettiyaa mithatta de7aw; he bitaniikka mithatta ayfaaddenttonne giide yeeddawe, aynneekka ayfiyaa demmibeenna.

⁷ Woyiniyaa turaa naagiyaawaa I, ‘Taani ha balasiyaa geetettiyaa mithattippe ayfiyaa demmanaw heezzu laythaa simerettaade ayaanne demmabeykke. Hewaa diraw deka dentha digga; ayaw biittaa coo melissay?’ yaageedda.

⁸ Naagiyaawekka zaariide, ‘Godaw, taani I yushshuwaa harumanaassinne pituwaa olanaassi, ha laythaa xalalaw basha.

⁹ Sinthaw ayfooppe lo77a; shin ayfennaan ixxooppe dekettu’ geedda” yaageedda.

Yesuusi Quuna Mishiratto Sambbata Gallassa Patheedda

¹⁰ Yesuusikka itti Sambbataa gallassi Ayihudaa woosa gollatuwappe ittuwaan tamarissi de7ee.

¹¹ Hewaanikka tammanne hosppun laythaa kumenthaa tuna ayyaanay quunisseedda mishiratta

de7aw. Izakka suuraade eqqanaw aynne dand-dayabeykku.

¹² Yesuusikka izo be7eedda wode xeesiide, “Ha mishirattee, ne harggiyaappe paxaadda” yaageedda.

¹³ Yesuusi bare kushiya izi bolla wothina, hewode suura sitti ga eqqaade bare Xoossaa galataaddu.

¹⁴ Shin Ayihuda woosa golle kaappuu qassi Yesuusi Sambbataan patheeddawaa diraw hanqqetti zaarowaashshin asatuwaa, “Kiitettanaw bessiyaa usuppun gallassatuu de7iino; he gallasatun yiide paxiteppe attin Sambbataan gidenna” yaageedda.

¹⁵ Godaykka zaariide, “Ha lo77a malatiyaa iita asatoo, hinttentuppe ittuunneekka Sambbata gallassi booraa magaduwappe woy hariyaa gaaxaataappe billiide haathaa ushshanaw afennee?”

¹⁶ Hanna Abraahaamo yaraa gideeddawunna, tammanne hosppun laythaa kumenthaa xalahii qachcheeddawunna sambbata gallassi he qashuwaappe biletanaw bessekkee?” yaageedda.

¹⁷ Hawaa odeedda wode eqettiyaawanttu ubbay yeellateeddino; asay ubbay qay I ootheedda maalalissiyaa oosuwan ubbaan nashetteeddino.

*Sannaaficiyaa Ayfiyaa Zerethaa Leemisuwaa
(Mar 4:30-32)*

¹⁸ Yesuusikka, “Xoossaa kawutethay ayaa malatii? I ayaa malatintto, taani hinttentta woota bessoo?”

19 Xoossaa kawutethay sannaaficiyaa geetetiyyaa qeeri mithatti ayfiyaa malatee. He mithatti ayfiyaa asay akkiide goshshaa garssan zereedda; zerettoonna diccaade wogga mithaa gidaaddu; yaatina saluwaa kafatuukka izi aacaa bolla barenttoo golliyyaa keexxeeddino” yaageedda.

Irshshuwaa Leemisuwaa
(Mat 13:33)

20 Yesuusikka zaariide, “Xoossaa kawutethay ayaa malatintto, taani hinttentta woota bessoo?”

21 Itti mishiratta heezzu keriyaa dhiilliyaa akkaade, munaqqeedda munaqay ubbay denddana gakkanaw, aani tigeedda irshshuwaa malatee” yaageedda.

Un77a Penggiyaabaa
(Mat 7:13,14,21,22)

22 Hewaappe kaalla Yesuusi Yeerusalaame biide, wogga katamaaninne qeeri katamaan de7iyaa asaa tamaarissiidde aadhdheedda.

23 He wode itti bitani shiiqiide A, “Godaw, Xoossaa pirdaappe attiyaawanttu guutha asa xalalee?” yaageedda.

Hewaappe guyye Yesuusi untuntta,

24 “Taani hinttenttoo oday; un77a penggiyaanna gelanaw baaxetite. Cora asay gelanaw koyyiino; shin danddaybeykkino.

25 Golliyaawuu denddiide, ipithaa qachchowaappe guyye hinttenttu karen eqqiide, ‘Godaw, Godaw, nuussi dooyyaarikki’ yaagiide xeessaa doommiyaa wode, ikka zaariide, ‘Haqappe yeedditentto, taani hinttentta erikke’ yaaganawaa.

26 “He wode hinttenttu, ‘Nuuni neenanna ittippe meeddo; usheeddo; neeni nu heerankka tamarissaadda’ yaaganawantta.

27 “Yesuusi qassi, ‘Taani hinttenttoo oday; hinttenttu haqappe yeeditentto, taani hinttentta erikke; ubbatuukka makkalanchchatuu tamatappe haakkite’ yaaganawaa.

28 “Abraahaamo, Yisaaqi, Yayiqoobinne nabatuu ubbay hinttenttu karen eqqishshin, Xoossaa kawutethaan de7iyaawantta hinttenttu be7iyaa wode, hinttenttoo yeekonne achchaa dhaquwaa gidanawaa.

29 “Asay away doliyaasaappenne wulliyaasaappe, qassi killibaggappenne hirkkibaggappe yiide, Xoossaa kawutethaa gayitaan uttiino.

30 Be7ite; guyyeteeddawanttu, sinthatanawantta; sinthateeddawanttu qay guyyetanawantta” yaageedda.

Yesuusi Yeerusalaamen Ootheeddabaa
(Mat 23:37-39)

31 He wode Parisaawatuwaappe ittu ittu Yesuusakko yiide, “Heroodise neena wodhanaw koyyiyaa diraw, hawaappe badigga” yaageeddino.

32 Yesuusi zaariide, “Biide he worakanaassi, ‘Hachchenne wontti iita ayyaanatuwaa kessana; hargganchchatuwakka pathana; heezzenho gallassi ta oosuwaa wurssana’ yaagite.

33 Hanoppe attin nabii Yeerusalaameppe harasaan hayqqanaw bessenna diraw, taani hachche, wontinne wonttipeeshi ogiyaa bolla de7anaw bessee.

34 “Yeerusalaame katamaa asaw, Yeerusalaame katamaa asaw, Nabatuwaa wodhiyaawanttoo, hinttentukko kiitettowantta shuchchaan caddiyaawanttoo, kuttatta bare maratuwaa bare qefiyaappe garssanna shiishsha haphphiyaawaadan, taani hinttenttu naanaa itti gadiyaa shiishshanaw aappu gede koyyaadditaa! Shin taana diggeeddita.

35 Be7ite; Xoossay hinttenttu golliyaa aynne olibeenna; taani hinttenttoo yaagay; hinttenttu, ‘Godaa sunthaan yiyaawe anjjetteddawaa’ gaana gakkanaw, taana be7ikkita” yaageedda.

14

Yesuusi Harganchchaa Sambbataan Patheedda

1 Sambbata gallassi Parisaawatuwaa sunthatuwaappe ittuwaa golle Yesuusi qumaa maanaw geleedda wode, ayaa kiitettinto be7anaw asatuu naagide7iino.

2 Bollay gaafina metootiyaa itti bitani Yesu-usappe sinthanna de7ee.

3 Yesuusi higgiiyaa taaarissiyaawanttanne Parisaawatuwaa, “Sambbataan pathanaw danddayetti danddayettennee?” giide oochcheedda.

4 Unttuntukka co77u geeddino. I he bitaniyaa bollaa bochchi pathiide A moyizzeedda.

⁵ Yesuusi untuntunta, “Hinttentuppe harii woy booray ollaan kunddintto, Sambbataa giide elleelli kessennawe oonee?” geedda.

⁶ Untunttukka ha yewuwaassi itti zaaruwanne immanaw danddayibeykkino.

Ashikketethaabaa

⁷ Yesuusi shoobettowanttu bonchchosaa dooriyaa wode xelliide,

⁸ “Ooninne bullachchaa xeesoophe, bonchchetteddasaan uttoppa; ooni eri neeppe aathiide bonchchettowe xeesetteeddawaa gidanawaa.

⁹ Neenanne aanne xeesawe yiide, ‘Hawo, utuwaa aw yeedda’ yaagina; hewodiyan yeellataade xadenna de7iyaasaan utuwaa doommaasa;

¹⁰ Yewuwaan qassi neeni xeseetto wode neena xesowe yiide, ‘Ta laggew, killi dhoqqasaan utta’ gaana mala, baade ubbaappe hokasaan utta; he wode neenanna ittippe utteeddawanttu ubbatuwaa sinthan new bonchchuu imettanawaa;

¹¹ Bare huuphiyaa dhoqqu udiyaa ubbay tooshettanawaa; bare huuphiyaa toochchiyaawanttu dhoqqu giino” yaagi leemisuwaa untunttoo odeedda.

¹² Yesuusi barena xeseeddawaa zaariide, “Neeni laaxaa woy kawuwaa giigisseedda wode, ne laggethatuwaa woy ne ishaturuwaa woy dure ne shooraturuwaa xeesoppa; ayaw gooppe, untunttu neena barenttu taran xeesiide kushiya ciggana danddayiino.

13 Shin ataalliyaabaa giigisseedda wode, hiyyeesatuwaa, gunddatuwaa, doomatuwaanne qooqatuwaa xeesa.

14 Unttuntu new kushiya zaaranaw danddayennawantta gidiyaa diraw, neeni anjjettanaassa. Xillatuu hayquwaappe denddiyaa wode Xoossay new kushiya zaaranawaa” yaageedda.

*Wolqqaama Baalaa Leemisuwaa
(Mat 22:1-10)*

15 Yesuusi haasayaa wurssiyaa wode, qumaa maanaw utto asaappe ittuu hawaa sisiide, “Xoos-saa kawutethaa gayitaan uttiyaawe anjjetteed-dawaa” geedda.

16 Yesuusikka hawaadan geedda; “Itti bitani daro lo77o kawuwaa giigissiide, cora asatuwaa xeeseedda.

17 Kawuwaa wodii gakkina, kase xeeseet-towantta, ‘Ha77i kawuu giigeedda, haayite’ giide xeesana mala bare gollen kiitettiyaa qoomaa untunttukko kiitheedda.

18 Shin ubbatuukka ittippe, beennaadan aggana mala woosseeddino; koyro bitani qoomaw odidde, ‘Taani biittaa shammeedda diraw baade be7anaw koshshee; hewaa diraw hayya godu taw hanqgettoppaarikki’ geedda.

19 “Laa7ethiyaawe qassi, ‘Taani ichcheshu waatha booratuwaa shammeeddawantta waaxa be7anaw biya diraw, hayya godu taw hanqgettoppaarikki’ geedda.

20 “Haray qassi, ‘Taani machchatto akkeedda diraw, yaanaw daanddayabeykke’ geedda.

21 “Qoomaykka yiide bare godaw, hanowaa ubbaa odeedda. He wode Goday daro hanqqettiide, bare golliyan kiitettiyyaa qoomaa, ‘Hini katamaa ogiyaanne loosso ogiyaa elleellaade kesa; manqqatuwaanne gunddatuwaa, doomatuwaanne qooqatuwaa haa akkaade ya’ geedda.

22 “A qoomaykka, ‘Godaw, neeni taana aza-zowaadan oothaaddi; shin ha77ikka hara asaa akkiyasay de7ee’ geedda.

23 Godaykka bare qoomaa, ‘Ta gollii kumanaadan hini ogiyaappe kare bagganne dirssaa gaxaa ubbaa kesaade, asaa ta golle akkaade ya.

24 Ayaw gooppe, koyro ta golle shoobetteed-dawanttuppe itti asaynne ta qumaa meenna’ geedda” yaageedda.

Yesuusa Kaallanaw Barena Yarshshussaa Koshshee
(Mat 10:37-38)

25 Cora asay Yesuusanna ittippe bide7iyaa wode, ikka asaakko guyye simmiide,

26 “Ooninne taakko yiyaawe de7ooppe bare aabbanne aatto, bare machchattonne bare naanaa, bare ishātuwaanne michchatuwaa, bare de7uwaa ashshennaan taappe aathi dosooppe, taana kaalliyaawaa geetettanaw danddayenna.

27 Ooninne bare masqqaliyaa tookkiide, ta geeduwaa kaallennaan dhayooppe, taana kaalliyaawaa gidanaw danddayenna.

28 “Hinttentuppe ittuu shuchchaa golliyaa keexxanaw koyyoope, kiitaa wurssanaw gidiyaa shaluwaa kasetiide utti heettennawe oonee?

29 Hewe dhayoope, golliyaa doommiide, kiitaa wurssanaw wolqqay ixoope,

30 be7eeddawanttu ubbay, ‘Ha bitani keexxanaw doommedda; shin kiitaa wurssanaw ixetteedda’ giide qilliicciino.

31 “Woy tammu sha77a olanchchatuwaa oyqqeedda itti kaatii, hara laatamu sha77a olanchchatuwaa oyqqeeddawanttunna olettanaw danddayooppenne koyronna, taani xoonanee xoonikkitaashsha giide utti qoppennee?

32 Barew danddayettennaan dhayoope, olaw yiyaa yokko kaatii haakuwan de7ishshin kiittiide sigettanaw woossee.

33 Simmi hawaadanka hinttentuppe ooninne barew de7iyaawaa ubbaa aggennawe, taana kaalliyaawaa gidanaw danddayenna.

*Go77enna Maxiniyaabaa
(Mat 5:13; Mar 9:50)*

34 “Maxinii lo77a; shin loqiloqennaan dhayoope, laa7etho A wooti loqiloqissanaw danddayettii?

35 Biittawukka lo77enna; tu7eyanawukka maaddennawaa gido diraw, asay A oli aggee. Sisiyaa haythay de7iyaawe hawaa siso” yaageedda.

15

Bayeedda Dorssaa (*Mat 18:12-14*)

¹ Itti gallassi, qaraxaa shiishshiyaawanttunne nagaranchchatuu ubbay Yesuusa sisanaw aakko shiiqeeddino.

² Parisaawatuunne Muse higgiiyaa tamaaris-siyaawanttu, “Ha bitani, nagaranchchatuwaa shiishshiyaawaanne untuntunna qumaa miyaawaa” yaagiide zuuzummeeddino.

³ Yesuusikka leemisuwan zaaruwaa hawaadan yaagi odeedda:

⁴ “Xeetu dorssay de7iyaa uray hinttenttu giddoppe de7into hewaappe ittuu bayinto udduppu tammanne udduppunuwaa denbban aggiide bayeeddawaa beettana gakkanaw koyyennawe oonee?”

⁵ Demmeedda wode nashechchaan bare hashiyaa bollan dorssaa tookki,

⁶ bare golle simmiide, bare dosiyaawanttanne shooratuwaa ittippe xeesiide, ‘Bayeedda ta dorssaa demmo diraw, taananna ittippe nashettite’ yaagiide odee.

⁷ Hewaadankka nagaraa paaxethaa koshshenna udduppu tammanne udduppu xillatuwaappe aathiide nagaraa paaxiyaa itti nagaranchchaan saluwan daro nashechchay gidanawaa.

Bayiide Beetteedda Santtimiyaa

8 “Qaykka tammu nahaasiyaa santtimii * de7iyaa mishiratta tammuwappe ittuu bayintto demmana gakkanaw xomppiyaa xomppaade, golliiyaa pittaade loytha koyyennawunna iza oonee?

9 Izakka demmeedda wodiyaan bare dosiyaawanttanne bare shooratuwaa ittippe xeesaade, “Taappe bayeedda santtimiyaa demmeedda diraw, taananna ittippe nashettite’ yaagaade odaw.

10 Hewaadankka nagaraa paaxiyaa itti nagaranchchaa gaasotethaan Xoossaa kiitanchchatuwaa sinthan nashechchay hananawaa” yaageedda.

Baya Na7aa

11 Gujjiide Yesuusi, “Laa77u naanay de7iyaa itti bitani de7ee;

12 untuntuppekka teefa na7ay, ‘Ne maxuwaappe taana gakkiiyawaa imma’ geedda. Aawuukka bare maxuwaappe naanattoo gisheedda.

13 Guutha wodiyaappe guyyiyan teefa na7ay barena gakeeddawaa ubbaa shiishshi akkiide hini haako gade beedda; hewaan bare akkeedda miishshaa ubbaa laali wurssi ageedda.

14 Ikka de7iyaawaa ubbaa wursseeddawaappe guyyiyan he gaden wolqqaama koshay geleedda; ikka metuwan un77ettussaa doommeedda.

---

* **15:8** *nahaasiyaa santtimii*: Griike qaala bilanthaani ittinna, itti gallassaa muumiyaa oothi peesheedda wolqqa oosanchchaw cigettiyaa miishshaa keenaa gidiaawaa odee.

15 Hawaa diraw he gaden de7iyaawanttuppe ittuwakko shiiqiide, ‘Taana new qoomaa oothaarikkii?’ yaagina, bitaniikka bare gudunthaa wudiyaa heemmana mala A dembbaa yeddeeda.

16 Gudunthaa wudii miyaa hal77uwaa maanaw amottedda; shin hewenttokka aw immiyaawe beettibeenna.

17 Bare bayizzuwaa ero wode, ‘Qumay xooniide sa7aan attiyaa ta aabboo oothiyaawanttu aap-punee; shin taani hawaan koshaan hayqqana mataytaa?

18 Denddaade ta aabbukko baanne’ hawaadan yaagana; ‘Ta aabboo, Xoossaakka neenakka naaqqaaaddi;

19 Hannippe guyye ne na7aa yaagettaade xesettanaw bessikke; new kiitettiyaawanttuppe ittuwaadan taana wothaarikkii gaana’ geedda.

20 He man77iyankka denddiide bare aabbukko yeedda.

“I biro haakuwan de7ishshin, aawuu be7iide, aw qarettedda; aakko woxxi biide, A idimmi yeedda.

21 “Na7aykka, ‘Ta aabboo, taani Xoossaakka neenakka naaqqaaaddi; hannippe guyye ne na7aa geetettaade xesettanaw bessikke’ yaageedda.

22 Shin aawuu bare oosanchatuwaa, ‘Elleelli biide, ubbaappe doorettedda lo77o mayuwaa ahiide, A mayizzite; A biradhhiyan migiduwaa, A

gediyankka caammaa † wothite.

²³ Modhdheedda korumaa ahiide shukkite; moytte, nashettoytte.

²⁴ Ayaw gooppe, hawe ta na7ay hayqqeedda; shin ha77i paxeedda; bayeedda; shin ha77i beettedda' yaagina, nashechchaa doommeeddino.

²⁵ “He wodiyaan, bayra na7ay gaden de7iyaawe yiide gollekkomatiyaa wode, yethaanne duruwaa kooshunchchaa siseedda.

²⁶ Ikka yewuu ayentto eranaw koyyiide, qoomatuwaappe ittuwaa xeesiide, ‘Hawe ayee?’ giide oochcheedda.

²⁷ Qoomatuukka, ‘Ne ishay saro yeedda diraw, ne aabbu modhdho korumaa aw shukkeedda’ yaagi odeeddino.

²⁸ Bayra na7ay hanqqettiide golle gelikke yaagi ixxina, aawuu karew keesiide, gelanaada woosseedda.

²⁹ Shin I zaariide bare aabba, ‘Hekko hawaa keena wodiya qoomaadan new kiitettaaddi; ne azazowaappe ittuwanneekka pacissa beykke; ta laggethatuwanna ittippe nashettana mala haray atto itti deeshshaa bul77uwanne taw imma beykka;

³⁰ shin hawe ne na7ay ne miishshaa caaratuwaanna ittippe diiffiisiide yiina, dhiiko boora shukkaadda’ yaageedda.

---

† 15:22 *migiduwaa ... caammaa*: Ha qaalatuu na7aa aabbu, A polo wozanaappe akkooa bessiyaawantta. Migiduu, he na7ay gollen de7iyaa asatuwaa ubbaappe lo77o xeeletteeddawaa bessee. Caamay qay, I bare aabbussi aylle gidennaadan na7aa gidiaawaa bessee. Ayllatuu hewode caammaa wothikkino.

³¹ Aawuukka A, ‘Ta na7aw, neeni ubba gallassa taananna ittippe de7aa; taassa gideeddabay ubbaykka newaa.

³² Shin hawe ne ishay, hayqqeeddawe paxo dirawunne bayeeddawe beetto diraw, nuuni miid-dinne ushiidde nashettanaw bessee’ yaageedda” giide odeedda.

16

Garssanna Sunthatethaa Akkeedda Cincca Bitaniyaa

¹ Yesuusi barena kaalliyaa wanttoo odiidde, “Itti dure bitani, bare golliyaa ubbaa bolla suntheedda itti bitani de7ee; shin ha bitani A miishshaa bayizzee yaagiyaa zigirssay A gakkeedda;

² hewaa diraw bare suntheedda bitaniyaa xeesiide, ‘Hawe taani sisiyaa yewuu ayee? Hannippe guyye neeni ta Golliyaaninne ta miishshaa bolla taappe garssanna sunthettaade kiitettanaw dand-dayabeenna diraw, hachche gakkanaw kiitetteed-dawaa heettaade sheedhdha’ yaageedda.

³ “Sunthetteeddawe bare wozanaan, ‘Ta goday taana sunthatethaappe kolana hanee; shin ta waanooshsha? Goshanaw wolqqay taw baawa; woossanaw qassi taw pokkee.

⁴ Ta oothanabaa ta eray; I taana sunthatethaappe kessooppe, barenttu golle biina, taana mokkiyaa laggethatuwaa taani demmana’ yaageedda.

⁵ “Bare godaappe shaluwaa tal77eedda asatuwaa huuphiyan huuphiyan xeesiide, koyro bitaniyaa, ‘Neeni ta godaappe woysa keena shaluwaa tal77aaddii?’ yaageedda.

⁶ “Ikka, ‘Taani xeetu baareetaa kumeedda za-ytiyaa tal77aaddi’ yaageedda.

“Sunthetteedda bitaniikka, Neeni paramana waraqataa hey; uttaade ellekka ‘Ishatama’ gaade xaafa yaageedda.

⁷ “Hewaappe hara bitaniyaa, ‘Neeni aappunuwa tal77aaddii?’ yaageedda.

“‘Xeetu qun77aa zargгаа’ yaageedda.

“Sunthaykka, ‘Waraqataa hey; hosppun tamma gaade xaafa’ yaageedda.

⁸ “He sunthay cinctatethaan oothedda diraw, A goday A galateedda; ayaw gooppe, ha alamiyaa asay barenttuwoo poo7uwaa asaappe aadhdheedda cinctatuwaa.

⁹ “Taani hinttenttoo yaagay, ‘Ha alamiyaa shaluu wuriyaa wode, medhinaw wurena golliyan hinttentta mukkana mala, ha miishshaan hinttenttoo laggiyaa demmite.

¹⁰ Laafa yewuwaan ammanetteeddawe, wog-gabaanikka ammanettee. Shin laafa yewuwaan ammanettibeennawe, wog-gabaanikka ammanet-tenna.

¹¹ Simmi hinttenttu ha alamiyaa shaluwaan ammanettennawaa gidoope, tumatethaa shaluwaa hinttenttoo oone hadara giide immanawe?

¹² Hinttenttu hara asaa shaluwaan ammanettennawaa gidoope, hinttenttu miishshaa oone hinttenttoo immanawe?’ geedda.

¹³ “Itti kaalla laa77u godatoo qoomatanaw danddayyaawe ay qoomaykka baawa; ayaw gooppe, ittuwaa ixxiide, haraa doosee; woy ittuwaa bonchchiide, haraa kadhee; Xoossawunne shaloo modettanaw danddaykkita” yaageedda.

14 Shaluwaa dosiyaa Parisaawatuu hawaa ub-baa sisiide, Yesuusa bolla qilliicceeddino.

15 Shin Yesuusi untunta, “Hinttenttu asaa sinthan hinttentta xillo asa oothiyaawantta; shin Xoossay hinttenttu wozanaa eree; ayaw gooppe, asaa sinthan bonchchetteeddawe Xoossaa sinthan tuna gidee.

*Muse Higgiyaabanne Geluwaa Akaabaa
(Mat 5:31-32; 11:12-13; Mar 10:11-12)*

16 “Muse higgiyaanne nabatuu xaafeedda maxaafaa * Yohaannisa wodiyaa gakkanaw asay azazettiidde de7eeddino; hewaappe kaalla qay Xoossaa kawutethay odetteedda; asay ubbay yaa gelanaw keesettee.

17 Shin higgiyaappe ittibay attiyaawaappe salunne sa7ay aadhdhiyaawe matattee.

18 “Bare machchatto billiide hararo akkiyawee ubbay woshumme; qassi asinaappe biletteedda maccawunno akkiyawee ooninneekka woshumme.

*Dure Bitaniyaabanne Manqqo Gideedda
Ali7aazarabaa*

19 “Gatii loythiide al77o gideedda mayuwaa mayyiiddinne gallasaan gallasaan otoruwan nashettiidde de7iyaa itti dure bitani de7ee.

20 Qassikka kumentha asatethan maythay de7iyaa itti Ali7aazara geetettiyaa hiyyeesay, ha dure bitaniyaa kariyan giseedda.

---

* **16:16** *Muse higgiyaanne nabatuu maxaafaa:* Ayihudatuwaa Geeshsha Maxaafatuwaa; hewantta guussay Eca Caaquwaa maxaafaa. **16:16** Mat 11:12,13 **16:17** Mat 5:18 **16:18** Mat 5:32; 1Qo 7:10,11

²¹ Ha dure bitaniyaa samppaappe laaletteedda suuppaa maanaw amottee; haray atto kanatuukka yiide A maythaa laacciino.

²² “Ha hiyyeesaa bitani hayqqina, ki-itanchchatuu A Abraahaamo bagga bonchchosaa afeeddino; dure bitaniikka qassi hayqqiide moogetteedda.

²³ Si7ooliyan daro seelettiidde de7ishshin, dhoqqu giide haakuwan Ali7aazara, Abraahaamo baggan de7iyaawaa be7eedda.

²⁴ “Ikka bare kooshshaa dhoqqu udiide, ‘Abraahaamo, ta aabboo, taw qaretta. Ha tamaa see-laan metoota de7iyaa diraw, Ali7aazar bare biradhdhiyaa xeeraa haathan bochchiide, ta inxxarssaa irxxissanaadan hayyanaa taakko kiitaarikii’ yaageedda.

²⁵ “Abraahaamo qassi, ‘Ta na7aw, neeni paxa de7aadde, lo77o de7uwaa de7ina, Ali7aazar lo77enna meto de7uwaa de7eeddawaa qoppa. Ha77i qay I hawaani nashettiyaa wode, neeni metuwaa bolla de7aa.

²⁶ “ ‘Hawaappe haray qay, hawaappe yaa hinttentukko aadhdhanaw koyyiyaawanttu aadhdhennaadan, yaani de7iyaawanttukka qassi haa nuukko pinnennaadan, nu giddoninne hinttenttu giddon wogga aafuu medhetteedda’ yaageedda.

²⁷ “Dure bitaniikka, ‘Abraahaamo, simmi hewaa gidoppe, neeni Ali7aazara ta aabbu golle yeddana mala, neena woossay.

²⁸ Ayaw gooppe, taw ichcheshu ishatuu de7iyaa diraw, untunttu qay ha metuwasaa yeenna mala, untunttoo Ali7aazar biide markkatto’ yaageedda.

29 “Abraahaamo qassi, ‘Musenne nabatuu xaafeedda maxaafay untunttoo de7ee; he maxaafay giyaawaa untunttu sisiino’ yaageedda.

30 Dure bitani, ‘Hi77ii; Abraahaamo, ta aabboo, hewaa gidenna; shin itti bitani hayquwaappe denddiide, untunttukko bintto, untunttu barenttu nagaraa paaxiide, simmanawantta’ yaageedda.

31 “Abraahaamokka, ‘Untunttu Musenne nabatuu xaafeedda maxaafaa sisennawaa gidooppe, haray atto itti uray hayquwaappe dendi yinttokka ammanikkino’ geedda” yaageedda.

17

Nagaraabaa Yesuusi Odeedda

(Mat 18:6,7,21,22; Mar 9:42)

1 Yesuusi barena kaalliyaawantta, “Asaa balethiyaawe yeennaan attenna; shin balethiyaawaa ahiyaa uraw aw aayyee;

2 He bitani ha guuthatuwappe ittuwaa balethiyaawaappe, gaacciyaa woxaa bare goodhiyaan qashettiide abbaan mitettiyaawe aw lo77a.

3 Hintte huuphew naagettite.

“Ne ishay neena naaqqooppe, A zora. Qassi nagaraappe I simmoope, aw atto yaaga.

4 Itti gallassi I neena laappu gede naaqqiide, laappu gedekka, ‘Neena ta naaqqaaddi, taana maara’ giidde neekko yooppe, aw atto ga” yaageedda.

5 Kiietteeddawanttukka Godaa, “Nuussi amanuwaa gujja” yaagiide oochcheeddino.

⁶ Godaykka, “Hinttew sannaaficiyaa ayfiyaa keena ammanuu de7intto, hinttenttu ha boo7iyaa, ‘Hawaappe shodettaade, abbaan tooketta’ gintto hinttew eeno gaana” yaageedda.

Qoomay Oothanaw Bessiyaa Oosuwaa

⁷ Qassikka Yesuusi, “Hintteppe goshiyaawe woy miyaa heemmiyaa qoomay de7iyaa asay haqet de7ooppe, goshsha gadepppe woy miyaa gadepppe simmo wode ellekka, ‘Haaya shemppa akka, qumaa maanaw utta’ yaagiyaawe oonee?”

⁸ Yewuwaan qassi, “Ta maana kawuwaa giigissa; ta maananne ushana gakkanaw minnaade taana eqqaade miza. Hewaappe guyye new ma, usha’ yaagiyaawaa gidennee?”

⁹ He qoomay kiitetteeddabaa ootheedda diraw, he bitani galatanaw bessennee?”

¹⁰ Hewaadankka hintte qassi asay hinttena kiitto oosuwaa ootheedda wode, ‘Nuuni maaddenna qoomatuwaa; nu ooso xalalaa ootheeddo’ yaagite” yaageedda.

Yesuusi Oolluu Oyqqeedda Tammu Asatuwaa Patheedda

¹¹ Yesuusi Yeerusalaame biidde, Galiilaappenne Sammaariyaa giyaa gadatuwaappe gidduwanna aadhdheedda.

¹² I itti guutha katamatto geliyaa wodiyaan, haakuwan eqqeedda tammu oolluwan oyqetteeddawanttu A be7eeddino. Unttuntukka haakuwan eqqiide,

¹³ barenttu kooshshaa dhoqqu udiide, “Yesuusa, Godaw, hayya godo nuuna pathaarikki!” yaageeddino.

14 Yesuusi untuntta be7iide, “Biide, hinttenttu bollaa qeesatuwaa bessite” yaageedda.

Untunttukka qeesatuwaakko bide7iidde ooluwaappe paxeeddino.

15 Untunttuppe ittuu bare harggiyaappe paxeeddawaa be7iide, bare kooshshaa dhoqqu udiide, Xoossaa bonchchiidde simmeedda.

16 Galatiiddeikka Yesuusa gediya matan gulbatedda. He bitani Sammaariyaa asa.

17 Yesuusi zaariide, “Tammuu paxibeykkinoo? Yaatina uduppunatuu haqan de7iinoo?”

18 Ayihuda asa gidenna Sammariyaa bitaniyaappe attin, Xoossaa bonchchanaw simmeeddawanttu baawa guussee?” yaageedda.

19 Yesuusi A, “Dendda ba; ne ammanuu neena patheedda” yaageedda.

*Xoossaa Kawutethaa Yuussaabaa
(Mat 24:23-28,37-41)*

20 Parisaawatuu itti gallassi, “Xoossaa kawutethay awude yaanee?” giide oochchina Yesuusi, “Xoossaa kawutethay hinttenttu naagiyaa ogiyaan yeenna” yaagi zaareedda.

21 Qassikka, “Ooninne, ‘Xoossaa Kawutethay hawaan de7ee’, woy ‘Hewaan de7ee’ gaanaw danddayenna; Xoossaa Kawutethay hinttenttu wozanaa gidдон de7ee” yaageedda.

22 Yesuusi barena kaalliyawanttoo odiidde, “Asaa Na7ay qoncciyaa gallassatuwaappe ittuwaa be7anaw hinttenttu amottiyaa wodii yaana; shin be7ikkita.

²³ Qassi untuntu hinttena, ‘Haweku hawaana’ woy ‘Hewaana’ yaaganawantta. Shin untunta kaalliide, untuntunna booppite.

²⁴ Walqqanthay saluwan wolqqaamiyaa wode, ha gaxaappe hini gaxaa poo7uu po7iyaawaadan, asaa na7aa yuussaykka hewaadan hananawaa.

²⁵ Shin koyrottiide Asaa Na7ay daro metuwaa metootanawunne he wodiyan de7iyaa yeletaan ixettanaw bessee.

²⁶ “Nohe wodiyaan hanowaadankka, Asaa Na7ay qoncciyaa gallassankka hewaadan hananawaa.

²⁷ Nohe markkabiya gelo gallassay gakkanaw untuntu, miiddinne ushiidde, akkiiddinne aketiidde de7ishshin, bashshaa haathay yiide ubba asaakka bayizzeedda.

²⁸ “Hewaadankka, Looxe * wodiyaan, asay miiddinne ushiidde, zali77iidde, tokkiiddinne golliya keexxiidde de7eeddino.

²⁹ Shin Looxe, Sodoomaappe keso gallasaan qassi saluwaappe tamayenne eexxiyaa bonqgo shuchchay bukkeedda; ubbabaakka miide wursseedda.

³⁰ “Asaa na7ay qoncciyaa gallasaankka hawaadan hananawaa.

³¹ He gallasaan, golliyaa huuphiyaan de7iyaawe, golle garssan de7iyaa miishshaa

---

17:26 Dom 6:5-8   **17:27** Dom 7:6-24   * **17:28** *Nohe ... Looxe:* Xoossay biittaa bashshaa haathan bayizzeedda wode, I Nohanne A golle asaa ashsheedda. Xoossay Sodoomaanne Gamoora kata-matuwaa, izin de7iyaa iitaa asatuwaa ubbaa tamaan bayizzeedda wode, Looxanne A golle asaa ashsheedda (Dom 19:1-29 xeellite).

17:29 Dom 18:20-19:25

akkanaw wodhdhoppo; hawaadankka goshsha gaden de7iyaawe, guyye simmoppo.

³² Ane Looxe machchattibaa qoppite!

³³ Bare shemppuwaa ashshanaw koyyiyaa ubbay, bayizzee; bare shemppuwaa bayizziyaa ubbay, de7uwan naagee.

³⁴ Ta hinttew odiyaaawe ayee gooppe, he qamaan laa77u asatuu itti gisuwan gisanawantta; untuntuppe ittuu akettina laa7ethiyaawe atanawaa.

³⁵ Laa77u macca asatuu itti woxaan gaaccanawantta; ittinna akettina, ittinna attanawunnu.

³⁶ Laa77u asatuu goshsha garssan de7iino; ittuu akettanawaa, laa7ethiyaawe attanawaa” yaageedda.

³⁷ A kaalliyaawanttu Yesuusa, “Godaw, hewe haqan hananawee?” yaageeddino.

Ikka zaariide, “Bakutay de7iyaasaa shorttii shiqanawaa” yaageedda.

18

*Manqqo Gideedda Am77attibaanne
Makkalanchcha Daannaabaa*

¹ Yesuusi barena kaalliyaawnttoo, salettennaan ubba gallassi woossanaadan leemisuwana odeedda.

² Ikka, “Itti katamaan Xoossaw yayyennawe, asaakka bonchchenna itti daannay de7ee.

³ He katamaan am77e mishiratta de7aw. Iza-kka he daannaakko yaade, ‘Ta morkkewunne taw de7iyaa yewuwaa pirdda’ yaagaaddu.

⁴ “Daro wodiyaan iziw pirdennaan ixceedda. Shin bare wozanaan qoppiide, ‘Taani, ubba Xoossaw yayyana dhayooppekka, asaakka qay bonchhana dhayooppe,

⁵ ha am77e mishiratta taana labbanthiyaa dirawunne ubba wode taakko yaade taana daaburssenna mala, taani iziw pirddana’ geedda.

⁶ “He makkalanchcha daannay goowaa akeekite.

⁷ Xoossay gallassinne qamma barentta maaddana mala, danddayaan aakko waassiyaa dooretawanttussi pirddenneyee? I untunttoo ellekka zaarennee?

⁸ Taani hinttenttoo yaagay; untunttoo ellelli pirddana; shin Asaa Na7ay yiyaa wode ha biittaan ammanuwaa demmaneeshsha?” yaageedda.

Otorettiyyaa Parisaawiyaa Barena Kawushisseedda Qaraxaa Qanxxiyaa Bitaniyaa

⁹ Barentta geeshsha giide ammanettiyaawanttoonne haraa ubbaa darii kadhiyaawanttoo, Yesuusi ha leemisuwaa odeedda:

¹⁰ “Laa77u asatuu woossanaw geeshsha golliyaa * geleeddino. Hewanttuppe ittu Parisaawiyaa; ittu qay qaraxaa qanxxiyaawaa.

¹¹ Parisaawii dendi eqqiide bare wozanaan woossiidae, ‘Xoossaw, taani hara asaadan: bonqqiyaawanttudan, makkaliyaawanttudan,

---

* **18:10** *woossanaw geeshsha golliyaa*: Ayihuda asay ubba wode Geeshsha Golliyaa wantta guuraaninne gallassa woossino.

woshummiyaawanttudan, woy hawaadan qaraxaa shiishshenna diraw neena galatay.

¹² Saaminttaan laa77u kaalla xoomay; taani demmiyaa ubbaappe tammu kushiyaappe ittuwaa immay' yaageedda.

¹³ “Shin qaraxiyaa bitani haakuwan eqqiide, bare ayfiyan pude saluwaa dhoqqu giide xeellanawukka koyyibeenna. Shin bare tiraa baqqiidde, ‘Xoossaw, taani nagaranchchaa; taana maara’ yaageedda.

¹⁴ Taani hinttenttoo odiyaawe ayee gooppe, kase bitaniyaappe aadhdhiide ha bitani xillo gidiide bare golle simmeedda; barena dhoqqu oothiyaa ubbay kawushana; barena qay kawushissiyaa uray dhoqqu gaana” yaageedda.

Yesuusi Guutha Naanaa Anjjeedda
(*Mat 19:13-15; Mar 10:13-16*)

¹⁵ Yesuusi bare kushiya wothiide anjjana mala asay guutha naanaa akkiide aakko yeeddino. A kaalliyaawanttukka be7iide, asaa ahenna mala geeddino.

¹⁶ Yesuusi qassi guutha naanaa barekko xeesiide, “Guutha naanay taakko yaana mala ag-gite, diggoppite; Xoossaa kawutethay hawanttu malaassa.

¹⁷ Taani hinttenttoo tumuwaa oday; Xoossaa kawutethaa guutha na7aadan akkennawanttu ubbay he kawutethaa mulekka gelenna” yaageedda.

¹⁸ Yihudaa biittaa Mooddiyaawanttuppe ittu, “Lo77o tamarissiyaawoo, taani medhinaa

de7uwaa laattanaw ayaa oothanaw bessii?” yaagiide Yesuusa oochcheedda.

¹⁹ Yesuusikka aw, “Ayaw taana lo77oo, yaagay? Itti Xoossaappe attin, lo77uu ooninne baawa;

²⁰ Xoossaa azazatuwaa, ‘Woshummoppa, wodhoppa, wuu77oppa, wordduwaa markkattoppa, ne aabbanne ne daayo bonchcha yaagiyaawaa eraa’” yaagiide zaareedda.

²¹ Bitani zaariide, “Hawaa ubbaa, na7atethaappe doommaade naagaaddi” yaageedda.

²² Yesuusikka hawaa sisiide, “Ittibay neeni biroon oothennaani attowe de7ee; hewenneekka, new de7iyaawaa ubbaa zali77aade manqqatoo imma; hawaa oothooppe saluwankka neeni durettana; hewaappe guyye ta geeduwaa kaalla” yaageedda.

²³ He bitani qassi hewaa sisiide daro dure gido diraw daro kayyotteedda.

²⁴ Yesuusikka ha bitani daro kayyottowaa be7iide, “Dure asay Xoossaa kawutethaa gelanaw wooti metanddeeshsha!

²⁵ Dure asay Xoossaa kawutethaa gelanawaappe gaaluu marppiyaa xoo7iyaanna aadhdhanawe matattee” yaageedda.

²⁶ Hewaa siseedda asay, “Simmi ooni attanaw danddayii?” yaageeddino.

²⁷ Ikka qay zaariide, “Asaw danddayettennawe Xoossaw danddayettee” yaageedda.

²⁸ Phexiroosi zaariide, “Simmi nuuni nuussi de7iyaa ubbaa aggiide neena kaalleeddo” yaageedda.

²⁹ Ikka, “Tumuwaa gay, Xoossaa kawutethaa diraw bare golliyaa, woy barena yelawantta, woy bare machchiyaa, woy bare naanaa, woy ishaturwaa aggeeddawe,

³⁰ hawodiyaa daro dakkuwaa, sintha yiyaa kawutethaanikka medhinaa de7uwaa akkennawe ooninne baawa” yaageedda.

Yesuusi Bare Hayquwaabaa Heezzenhuwaa Odeedda

(Mat 20:17-19; Mar 10:32-34)

³¹ Yesuusikka tammanne laa77u barena kaalliyaawantta barekko xeeksiide, “Simmi Yeerusalaame baana; Asaa Na7aabaykka nabatuu maxaafan xaafetteeddabay ubbay yaani polettana.

³² Ayihude gidennawanttoo A aathi immana, qilliiccana, daro metothana, A bollan cuchchana;

³³ shocowaappe guyyiyan wodhana, heezzen-thiyaa gallassi I denddana” yaageedda.

³⁴ Unttuntukka ha yewuwaappe ayaanne akeekibeykkino; hayiquukka unttunttoo akeekettibeenna diraw I haasayobaakka eribeykkino.

³⁵ Yesuusi Iyarkkokko mateedda wodiyaan, itti qooqa bitani woossiide ogiyaa gaxaan utteedda.

³⁶ Cora asay aadhdiyaawaa sisiide, “Hawe ay-eeshsha?” yaagi oochcheedda.

³⁷ Asaykka aw, “Naazireetiyyaa Yesuusi hawaanna aadhdiidde de7ee” yaagi zaareeddino.

³⁸ Ikka, “Daawite na7aa Yesuusaa, taana maaraarikki” giide waasseedda.

³⁹ Aappe sinthanna biidde de7iyaawanttukka, co77u gaanaadan hanqqetteeddino. I qay, “Daawite na7aw, taana maaraarikki” giide darii waasseedda.

⁴⁰ Yesuusikka eqqiide, barekko ahanaadan asaw odeedda.

⁴¹ Yesuusakko I mato wodiyaan, Yesuusi, “Taani new ayaa oothanaadan koyyay?” yaagiide A oochcheedda.

Ikka zaariide, “Godaw, xeellanaw koyyay” geedda.

⁴² Yesuusikka, “Xeella, ne ammanuu neena patheedda” yaageedda.

⁴³ He wodiyankka xeellii aggeedda; Xoossaakka bonchchiidde A geeduwaa kaalleedda.

Asay ubbay bitaniyaa xeelliide, Xoossaa gala-teeddino.

19

Yesuusanne Zakkiyoosa

¹ Yesuusi hini Iyyarkko katamaa geliide, hewaanna aadhdhi de7ee.

² Sunthay Zakkiyoosa geetettiya itti dure bitani hewaan de7ee. Ikka qaraxiyaawantussi kaapuwa.

³ Zakkiyoosi Yesuusa geetettiyaawe haqawentto be7anaw koyyishshin qantha gideeddawaa diraw, asaa coratethaappe denddowaan be7anaw danddayibeenna.

⁴ Yesuusi he ogiyanna aadhdhiyaa diraw, sinthaw aadhdhiide itti boo7iyaa bolla keseedda.

⁵ Yesuusi he sa7aa gakkiide, dhoqqu gi pude xeelliide, “Zakkiyoosa, hachche ne gollen

peeshanaw bessiyaa diraw elle wodhdha” yaageedda.

⁶ Ikka elleelli boo7iyaappe wodhdhiide, nashechchaan Yesuusa mokkeedda.

⁷ Hewaan de7iyaa asaa ubbay hawaa be7iide, “Hawe nagaranchchaa gollen geliide imatha gidiide shoobettana hanee” giide ubbatuukka zuuzunthaa doommeeddino.

⁸ Zakkiyoosikka qassi eqqiide Godaa, “Godaw, simmi taw de7iyaawaa ubbaappe baggaa hiyyesatoo immana; ooppenneekka wordduwan akkeeddawaa gidoope, ooyddu dakkuwaa udaade zaarana” yaageedda.

⁹ Yesuusikka Zakkiyoosaw odiidde, “Neenikka Abraahaamo sheeshshaa gidiyaa diraw, hachche atatethay ha golle asaw yeedda.

¹⁰ Ayaw gooppe, Asaa Na7ay bayeeddawaa koyyanawunne ashshanaw yeedda” yaageedda.

*Tammu Qoomatuwaa Leemisuwaa
(Mat 25:14-30)*

¹¹ Asay hawaa sisiidde de7ishshin Yesuusi, hini Yeerusalaame mato dirawunne untunttoo Xoosaa kawutethay ha77ikka qoncciyaawaa malato diraw leemisuwaa odeedda.

¹² Hawaadan yaagi doommeedda; “Itti wolqqaama bitani barew kaawutethaa bonchchuwaa akkiide simmanaw, hini haako gadiyaa beedda.

13 Bare qoomatuwaa giddoppe tammuwaa xeesiide, untunttoo tammu miinaa * geetettiyaa miishshaa immowaashshin, ‘Taani simmaade yaana gakkanaw, hamiishshaan zali77ishshite’ yaageedda.

14 “Shin A gadiyaa asay A ixxo diraw, ‘Ha bitani nu bolla kawutanaadan nuuni koyyokko’ yaagiide, gyyenna I de7iyaasaa asaa kiitteeddino.

15 Gidoppe attin, ha bitani kaate gidiide hini bare gade simmeedda. He qoomatuu huuphiyan huuphiyan I immo miishshaan zali77iide ay keena wodhisseeddinontto eranaw xeesisseedda.

16 “Koyro qoomay shiiqiide, ‘Godaw, neeni taw immeedda tammu miinaa wodhiyaa tammuwaa demmaaddi’ yaageedda.

17 A Goday A, ‘Hayyanaashsho! Neeni lo77o qoomaa; neeni guutha yewuwaan ammanetteeddawaa gidaade beetto diraw, tammu katamatuwaa bollan maatay new imetteedda’ yaageedda.

18 “Laa7ethiyaawekka shiiqiide, ‘Godaw, neeni taw immeedda ichcheshu miinaa geetettiyaa miishshay ichcheshuwaa wodhdheedda’ yaageedda.

19 A Godaykka A, ‘New ichcheshu katamatuwaa bollan maatay imetteedda’ yaageedda.

20 Hara heezzenhiyaa qoomay shiiqiide, ‘Godaw, curqqaan xaaxa wotheedda ne miishshaa hawaa be7a.

21 Ayaw gooppe, neeni wothabeennasaappe akkiyawaa; zerabeennawaa qoyciyaa meqethi

---

* **19:13 miinaa:** Miinaa geetettiyaawe, Griike qaalaan ‘Minas’ giyaawaa. Hawaa bilethay, hewode de7iyaa oosanchcha asaw imettiyaa heezzu agenaa dirguwaa.

baynna asa gidiyaa diraw, new yayyaaddi' yaageedda.

²² “Godaykka, ‘Ha iita qoomay; neeni haasayo qaalaan ne bolla taani pirddana. Wothabeennawaa akkiyawaa, zerabeennawaa qoyciyaa meqethi baynna asa gidiyaawaa erooppe,

²³ taani yaade ta miishshaa wodhiyaanna akkana mala, ayissi wodhissiyaawanttoo immabeykkii?’ yaageedda.

²⁴ “Godaykka, hewaan eqqowantta, ‘Ha miishshaa aappe wothi akkiide tammu miinay de7iyaawoo immite’ yaageedda.

²⁵ Unttuntukka, ‘Godaw, aw tammu miinay de7ee’ yaageeddino.

²⁶ “Ikka, ‘Taani hinttenttoo odiaawe, de7iyaawoo ubbaw gujettanawaa; baynawaaappe qassi he de7iyaawekka akettanawaa.

²⁷ Yewuwaan qassi taani untuntu bollan kawutennaadan koyyeedda ta morkkatuwaa taakko ahiide ta sinthaan shukkite’ geedda” yaageedda.

Yesuusi Daro Bonchchuwan Yeerusalame Geleedda

(Mat 21:1-11; Mar 11:1-11; Yoh 12:12-19)

²⁸ Yesuusi hawaa goowaappe kaalla hini Yeerusalame kesanaw barena kaalliyaawant-tuppe sinthatiide beedda.

²⁹ Debre Zayte geetettiyaa deriyaa matan de7iyaa hini Beetefaagen Biitaaniyaa geetettiyaa

heeraa katamatuwaakko shiiqeedda wode barena kaalliyaawantuppe laa77atuwaa,

³⁰ “Hinttentuppe sinthan de7iyaa qeeri katamatuwaa biite; yaa hinttenttu geliyaa wode, ooninne biro uttibeenna hare maray qashetti utteeddawaa demmanita; A billiide haa akki yiite.

³¹ Ooninne hinttentta, ‘Hawaa ayaw billiitee?’ giide oochchooppe, ‘I bare godaw † koshshiyaa diraassa’ yaagite” yaageedda.

³² Kiietteeddawanttukka biide, Yesuusi untunttoo odowaadan hanina demmeeddino.

³³ Untunttu hare maraa billiyaa wode be7iide hariyaa Goday, “Hare maraa ayaw billiitee?” yaageedda.

³⁴ Untunttukka, “Godaw hawe koshshee” yaagiide,

³⁵ hare maraa Yesuusakko aheeddino; barenttu mayuwaa A bollan wothiide Yesuusa hariyaa togisseeddino.

³⁶ Asaykka Yesuusi biya ogiyaa bolla barenttu mayuwaa hiixxeeddino. ‡

³⁷ I Debre Zayte geetettiyaa deriyaa dugethaa afiyaa ogiyaa mateedda wode, daro cora gideedda A kaalliyaawanttu be7eedda Xoossay ootheedda malaataw ubbaw nashettiide, barenttu kooshshaa dhoqqu oothiide,

³⁸ “Godaa sunthaan yiyaa kaatii anjjetteddawaa; saluwan sarotay gido.

---

† **19:31** *godaw*: Haawaan godaw geetettowe, hare maraa godaappeshshin, Xoossaa gidenna. ‡ **19:36** *mayuwaa hiixxeeddino*: Hawaa guussay, Ayihuda asaa wogaan, eretteeddanne bonchchettiyaa asaw udeettiyaa imathaa mokaa wogaa.

Qassi killi dhoqqa saluwan
de7iyaa Xoossay bonchchetto”
yaageeddino.

³⁹ Asaa garssan de7iyaa itti itti Parisaawatuu Yesuusa, “Tamarssiyaawoo, neena kaalliyaawantta co77u oothaarikki” yaageeddino.

⁴⁰ Ikka zaariide, “Taani hinttenttoo oday, untuntu co77u gooppe, shuchchaykka waassanawaa” yaageedda.

⁴¹ Yesuusi Yeerusalaame mateedda wode, katomatto be7iide, yeekkiidde,

⁴² “Ne sarotaw gidiyaawaa neeni hachche er-aaddintto lo77a; shin ha77i hewe ne ayfiyaappe geemmedda.

⁴³ Ayaw gooppe, ne bolla yaana wodii de7ee; he wode neena ixxiyaawanttu ne yuushshuwaan dirssaa diriide, yaappenne haappenne dooddiide, neena un77ethiyaa wodii yaanawaa.

⁴⁴ Neenanne ne dirssaa garssan de7iyaa ne asaa menthereethana. Xoossay neena be7anaw yeedda wodiya neeni erabeenna diraw, neena ixxiyaawanttu shuchchaa ubbaa ittuwaa ittuwaa bollappe dethiide laalanawaa” yaageedda.

Yesuusi Geessha Golliyan Zali77iyaawantta Yedersseedda

(Mat 21:12-17; Mar 11:15-19; Yoh 2:13-22)

⁴⁵ Hawaappe kaalla Yesuusi geessha golliya geliide, zali77iyaawantta hewaappe kesseedda.

⁴⁶ Yesuusi zaariide, “‘Ta golli Xoossaa woosiyaa golliya gidanawaa’ geetettiide Xoossaa qaalaan

xaafettedda. Shin hinttenttu A paannuwaa gong-goluwaa ootheedda” yaageedda.

⁴⁷ Yesuusi ubba wode geeshsha golliyan tamarissi de7ishshin, qeesatuwaa kaappatuu, Muse higgiiyaa tamarissiyaawanttunne asaa ayissiyaawanttu A wodhanaw koyyiino.

⁴⁸ Shin asay ubbay A haasayaappe ittuunne attennaan sisi utto diraw, A wodhiyaa ogiyaa untunttu dhayeeddino.

20

Yesuusa Maataa Bolla Denddeedda Ooshaa (Mat 21:23-27; Mar 11:27-33)

¹ Itti gallassi Yesuusi asaa geeshsha golliyan tamarissiiddenne mishiraachchuwaa qaalaa odiidde de7iyaa wode, qeesatuwaa kaappatunne Muse higgiiyaa tamarissiyaawanttu gadiyaa cimatuwanna ittippe Yesuusakko yeeddino.

² Unttunttukka, “Ha yewuwaa neeni udiyaawe ay maataanento oda; ha maataakka new immeeddawe I oonee?” yaagiide oochcheeddino.

³ Ikka, “Ta hinttena itti ooshaa oochchiyawe de7iyaawaa ane zaarite.

⁴ Yohaannisa xinqqatay Xoossaappee woy asaappee?” yaagi oochcheedda.

⁵ Unttunttu bare gidдон maqqettiidde, “Xoossaappe gooppe, hewaa gidoope ‘Ayaw ammanibeykkitee’ nuuna yaaganawaa;

⁶ ‘Asaappe’ gooppe, asay ubbay Yohaannisi nabiyyaa gididiyaawaa ammaniyyaa diraw

shuchchaan nuuna dechchanawantta” yaageeddino.

⁷ Hawaassi, “Haqappe yeeddentto erokko” giide aw zaareeddino.

⁸ Yesuusikka, “Hawaa gidoope taakka, taani O maataan ha yewuwaa oothayantto hinttenttoo odikke” yaageedda.

⁹ Hawaappe simmiide Yesuusi asaw ha leemisuwaa yaagi oduwaa doommeedda: “Itti bitani daro woyiniyaa turatuwaa tokkeedda. Goshshanchchatuwassi kothaw immiide, I hini hara gadiyaa biide cora wodiyaa gami77eedda.

¹⁰ Woyini ayfiyaa ayfo wode, woyiniyaa goshshaa Goday barena gakkiyawaa ahanaadan itti qoomaa kothaawatuwakko kiitteedda. Kiitetti beeddawaakka dhoobbiide, mela kushiya ya yeddeeddino.

¹¹ Hewaappe hara qoomaa kiitteedda. Unt-tuntu hewaakka qassi dhoobbiide, toochchiide, mela kushiya ya yeddeeddino.

¹² Ha77ikka haraa heezzenhiyaa qoomaa kiit-teedda. Unttunttukka qassi A masunthiide, hini kare oleeddino.

¹³ “He woyiniyaa turaa Godaykka, ‘Simmi ayaa udoo? Ane ha77i ta dosiyaa na7aa kiittana; ooni eri A bonchchooppenne’ geedda.

¹⁴ Goshshanchchatuu qassi na7aa be7eedda wode, ‘Hawe A laattiyaawaa gido diraw, hayite wodhoytte; hewaappe guyye, biittay nuussa gidanawaa’ giide zoretteeddino.

¹⁵ Woyiniyaa turaa sa7aappe, hini karew kessi-ide A wodheeddino.

“Woyiniyaa turaa Godaykka untuntta ayaa oothanddeeshsha?

¹⁶ Yooppe he goshshanchchatuwaa, wodhanawaa; woyiniyaa turaa sa7aakka haranttoo immanawaa” yaageeddino.

Asatuukka hawaa siso wode, “Hawaa malabaa ahoppo” yaageeddino.

¹⁷ Yesuusikka hini untunttukko xeelliide,
“ ‘Simmi shuchchaa golliyaa keexxiyaawanttu kadheedda shuchchay,

I waanna golliyaa minissiyaa huuphe shuchchaa gideedda’
geetettiide xaafetteeddawaa bilethay ayee?

¹⁸ Ha shuchchaa bollan kunddiyaa ubbay me7erettee; shuchchaykka A bollan kunddiyaa ubbay bunchchettanawaa” yaageedda.

Giiraa, Giiranee Agganee Giyaa Ooshaa

(Mat 22:15-22; Mar 12:13-17)

¹⁹ Muse higgiiyaa xaafiyaawanttunne qeesatuwaa kaappatuu Yesuusi haasayeedda leemisuu, untunttu bollan geetettowaa ero diraw, he saatiyankka A oyqqanaw koyyeeddino. Shin asaw yayyeeddino.

²⁰ Yesuusa, he gadiyaa mooddiyawaassinne A maataassi aathiide immanaw A doonaappe kesiyaa qaalaan oyqqanaw injjetiyaa wodiyaa naagiino. Hewaa diraw geeshshaa malatiidde oythanaw wochchiyaawantta kiitteeddino.

²¹ He kiitettowanttukka Yesuusa, “Tamaariissiyaawoo, neeni tuma yewuwaa haasayiyaawaanne tamaariissiyaawaa, hewaadankka qay Xoossaa ogiyaa tumatethaan

tamaariissiyaawaanne oossinne dummayenawaa nuuni ereetto.

²² Qassikka untuntu, Roomaa kaatiyaa Qeesaarew giiraa cigganaw koshshii woy koshshennee?” yaagi oochcheeddino.

²³ I qassi untuntu deshathaa eriide,

²⁴ “Ane taana itti diinaariyaa * bessite; hewaa bollan de7iyaa misiliinnee xaafettowe oona bessii?” geedda.

²⁵ Untuntukka, “Qeesaarewaa” giide zaareeddino. Inneekka, “Hewaa gidoope: Qeesaarewaa, Qeesaarew immite; Xoossaawaa, Xoossaw immite” yaageedda.

²⁶ Untuntukka, I haasayeedda qaalaan asaa sinthan oyyqanaw danddayi beykkino. A zaaruwan maalalettiide co77u geeddino.

Hayquwaappe Dendduwaabaa Ooshaa
(*Mat 22:23-33; Mar 12:18-27*)

²⁷ Saduqaawanatuppe ittu ittuu Yesuusakko yiide, ooshaa aw shiishsheeddino.

²⁸ Untuntukka Yesuusa, “Tamaariissiyaawoo, itti bitani machchatto akkiide na7aa yelennaan hayyiyaawaa gidoope, mishiratto hewaa ishaya laataa akki na7aa yeliide bare ishaw zerethaa wothana mala Muse nuussi xaafeedda.

²⁹ Itti wodiyaan laappu ishathuu de7iyaawanttuppe, bayray machchatto akkiide yelennaan hayqqii aggeedda.

³⁰ Laa7ethiyaawekka izo laattedda.

---

* **20:24** dinaariyaa: Hewode Roomaa biittaa asay go77ettiyyaa miishshaa. **20:27** Kit 23:8 **20:28** Zar 25:5

³¹ Heezzenthiaawekka qassi izo akkeedda; laappunatuukka izo akkiide na7aa yelennaan hayqqeeddino.

³² Wursethaan mishirattakka hayqqaa aggaaddu.

³³ Simmi laappunatuukka he mishiratto akkeedda diraw, hayquwaappe denddeedda wode, iza oossi machche gidanee?" yaagi oochcheeddino.

³⁴ Yesuusikka, "Ha alamiyaa naanay akkiinonne akettiino.

³⁵ Shin hayquwaappe denddiide, sinthappe yiyaa wodiyaan de7anaw bessiyaawanttu akkikkinonne akettikkino.

³⁶ Unttuntu Xoossaa kiitanchchaa malatiide de7iyaa diraw, hewaappe simmiide hayqqikkino. Hayquwaappe denddiyaawantta gidiyaa diraw unttuntu Xoossaa naanaa.

³⁷ Muse, Xoossay aw qoncceedda woraabaa xaafeedda taarikiyaa garssan, Godaa Xoossaa, "Abraahaamo Xoossaa, Yisaaqa Xoossaa, Yayiqooba Xoossaa" yaagiide xeesussay, hayqqawanttu denddiyaawaa bessee.

³⁸ Ubbaykka aw hayqqi beennawantta gidiyaa diraw, I hayqqibeennawanttu Xoossaappe attin, hayqqowanttuwaa gidenna" yaageedda.

³⁹ Itti itti Muse higgiiyaa xaafeddawanttukka, "Tamarissiyaawoo, lo77uwaa haasayaadda" yaageeddino.

⁴⁰ Hawaappe simmiide, ittuukka A oochchanaw xalowe baawa.

Yesuusi Oonee Giya Ooshaa
(*Mat 22:41-46; Mar 12:35-37*)

⁴¹ Hawaappe kaalla Yesuusi untuntta, “Asay Kiristtoosa wooti ‘Daawite na7aa’ yaagiinoo?”

⁴²⁻⁴³ Gasotethaynneekka, Daawite bare huuphew Mazimure Maxaafaa garssan, ‘Goday ta Godaa, “Taani ne morkketuwaa ne gediyaappe garssanna de7anaadan oothana gakkanaw, ta ushechchaan utta” geedda’ yaageedda.

⁴⁴ “Simmi Daawite Kiristtoosa, ‘Godaa’, giide xeesiyaawaa gidoppe, wooti aw na7aa gidana danddayii?” yaageedda.

Muse Higgiyaa Tamaarissiyaawanttuppe Naagettana Mala, Yesuusi Seereedda Seeraa
(*Mat 23:1-36; Mar 12:38-40*)

⁴⁵ Asay ubbay sisishshin barena kaalliyaawanttoo,

⁴⁶ “Muse higgiyaa tamaarissiyaawanttuppe naagettite; untunttukka, adussa qamishiyaa mayyiide yuuyyanaw, geyay de7iyaasaan bonchcho sarotaa akkanaw, woossiyaa gollen bonchcho oydiyan uttanaw, shoobetteeddasan bonchchosaa koyyiyaawantta.

⁴⁷ Hewanttukka am77atuwaa golliyaa kalloyiyaawantta; barentta bessanaw woosaa adussiyaawantta; untuntta iita pirdday naage” yaageedda.

21

Am77atti Imotaa
(*Mar 12:41-44*)

¹ Yesuusi dhoqqu giide xeelliyaa wode, dure asay geeshsha golliyaa imotaa shiishshiyaa miishshaa gidдон barenttoo de7iyaawaappe untuntuu yeggiyaa wode be7eedda.

² Qassikka itti hiyyeesaa am77e mishiratta laa77u sembberiyaa hewaan yeggiyaa wode be7iide,

³ “Ta hinttew tumuwaa gay, ha hiyyeesaa am77e mishiratta, ooppenne daruwaa immaaddu.

⁴ Ha asay ubbay barenttoo palahowaappe immeeddino; shin iza bare hiyyeesatethaa wolqqaan barew de7iyaawaa ubbaa immaaddu” yaageedda.

Geeshsha Golli Kolettanawaa Yesuusi Kasetiide Odeedda

(Mat 24:1-2; Mar 13:1-2)

⁵ A kaalliyaawantuppe ittu ittuu, “Geeshsha golli lo77o shuchchaaninee baalaa shiiquwaa imotaan lo77eeddawaa” yaagi haasayiyaa wode Yesuusi,

⁶ “Hawe hinttenttu be7iyaawe ubbay kolettennaan, shuchchay shuchchaa bollan keelettiide atenna wodii yaanawaa” yaageedda.

⁷ Untuntukka, “Tamaarissiyaawoo, simmi hawe hananawe awudee? Qassikka hawe hananaw mallay ayee?” yaagiidi oochcheeddino.

Yesuusi Metuwaa Wodiinne Nashechchaa Wodii Yaanawaa Odeedda

(Mat 24:3-13; Mar 13:3-13)

⁸ Ikka, “Ooninne balethennaadan naagetite; cora asay, ‘Taani Kiristtoosa’ yaagiidde qassikka, ‘Wodii mateedda’ yaagiidde ta sunthaan

yaanawantta; hinttenttu qassi untuntta kaaloppite.

⁹ Olaa yewuwaanne asaa makkalaabaa sisiyaa wode dagammoppite; hawe koyro hananaw bessiyaawaa gido diraappe attin wursethay bira” yaagedda.

¹⁰ Hewaappe kaalliide asaw, “Asay asaa bolla, kawutethaykka kawutethaa bolla, denddanawaa;

¹¹ wolqqaama biittaa qaathay hananawaa; koshayne harggii, dumma dummaan medhettanawaa; yashshiyaa yewuunne ubbaakka wolqqaama malaatay saluwaappe hananawaa.

¹² “Hawe ubbay hananaappe kasiyan qassi asay hinttentta oyqqanawantta, metoothanawantta; hini Ayihudatuwaa woosa golle asaw aathi immanawantta; qasho gollekka gelissanawantta; kaatatuwaa sinthaninne mooddiyaawanttu sinthan shiishshanawantta; hawe ubbay ta sunthaa gaasuwan hinttentta gakkanawaa.

¹³ Hawekka markkattanaw hinttew lo77o qaada gidanawaa.

¹⁴ Hawaa gidiyaa diraw, ay zaaruwaa immanee giidde koyrottiide hinttenttu un77ettenna mala hawaa wozanaa aathite.

¹⁵ Eqettiyaawanttu ubbay, eqettanawunne lakanaw danddayenna qaalaanne aadho cincttethaa taani hinttenttoo immana.

¹⁶ Hinttentta yeleddawanttunne hinttenttu ishathuu, hinttenttu dabbatuunne hinttenttu laggethatuukka attennaan hinttentta aathi

immanawantta; hinttenttuppekka ittuwaa ittuwaa wodhanawantta.

¹⁷ Ta sunthaa diraw asaa ubbaa matan ixetteed-dawantta gidanita.

¹⁸ Yewuwaan qassi hinttenttu huuphiyaa bin-nanaappekka ittinnananne bayukku.

¹⁹ Minni eqqiide hinttenttu shemppuwaa ashshiita.

*Yesuusi Yeerusalaame Bayethaabaa Odedda
(Mat 24:15-21; Mar 13:14-19)*

²⁰ “Yeerusalaame olaa asaan doodetteedda wode, izi bayethay mateeddawaa erite.

²¹ He wode Yihudaan de7iyaawanttu deriyaakko baqatino; katamaan de7iyaawanttu qay hewaappe kesino; baalaagariyan de7iyaawanttukka yaa katamaakko geloppino;

²² Xoossaa qaalaan xaafetteeddawe ubbay polettanaadan hawe haluwaa kesiyaa wodiya.

²³ Biittaa bollan wolqqaama metuu hananawaa; ha77i de7iyaa asaa bollan hanqquu yaanawaa; hewaa diraw hewodiyan shahaarowanttoonne dhanthiyawanttoo aayyee!

²⁴ Asay ubbay mashshaan hayqqanawantta; Xoossaa erenna gadiyaa ubbatuukka omodduwaan baanawantta; Yeerusalaamekka Ayihudaa gidennawanttu wodii polettana gakkanaw, untuntun yedhetteddawunno gidanawunnu.

*Kiristoosa Laa7etho Yuussaa
(Mat 24:29-31; Mar 13:24-27)*

²⁵ “Awaa, agenaaninne xoolinttiyaa bolla malaatay hananawaa; abbaappenne beetaa

kooshshaappe dendo gaasuwan biittaa bollan de7iyaa asay ubbay un77ettanawantta; hirgganawantta.

²⁶ Saluwaa wolqqay ubbay qaaxxiyaa * diraw asay yashshaanne alamiyaa bolla ayee yaanaweeshsha yaagiidde naaguwaan daaburanawantta.

²⁷ He wode Asaa Na7ay wolqqaanne wolqqaama bonchchuwan shaariyaan yiyaa wode be7anawantta.

²⁸ Hinttentukka, ha yewuu polettussaa doom-miyaa wode, wozuu mato diraw sitti giide eqqite; pude dhoqqu giide xeellite” geedda.

*Balasiyaa Geetettiyaa Mithaa Leemisuwaa
(Mat 24:32-35; Mar 13:28-31)*

²⁹ Kaalliiddeka, hawaa yaagi leemisuwaa odeedda, “Woddenthaappenne hara mithaa ubbaappe xeellite;

³⁰ Haythay aacina be7iyaa wode, he wode bonii mateeddawaa hinttenttu eriita.

³¹ Hewaadankka qassi yewatuu polettiyaawaa be7iyaa wode, Xoossaa Kawutethatta mateed-dawunno erite.

³² “Taani hinttew tumuwaa gay; hawe ubbay polettana gakkanaw ha yeletay aadhdhenna.

³³ Saluunne sa7ay aadhdhana; shin ta qaalay aadhdhenna.

³⁴ Simmi zaway bayinna de7uwan, ushshaa daruwanne de7uwaaban un77ettishshin

---

21:25 Isa 13:10; Hiz 32:7; Iyu 2:31; Sax 6:12,13 * **21:26** *Saluwaa wolqqay ubbay qaaxxee:* Hawaa guussay, beni wode asay, saluwan de7iyaa xoolinttii ubbay ayyaanaa wolqqaanna de7ee giide qoppee. **21:27** Dan 7:13; Sax 1:7

hinttenttu wozanay leppennaadaninne he gallassay phiriyaadan qoppennaan hinttena gakkennaadan naagettite;

³⁵ Hawe biittaa ubbaan de7iyaawanttu ubbatuwaa bollan gakkanawaa.

³⁶ Simmi yiyaa iitabaa ubbaappe hinttenttu atanaadaaninne asaa na7aa sinthankka eqqanaw danddayana mala, ubba wode minni woossite” yaageedda.

³⁷ Yesuusi gallassi gallassi geeshsha golliyan tamarissiide, qamma qamma Debre Zayte yaagettiyya deriyaakko kesiide aqee.

³⁸ Asay ubbay A sisanaw guuran yaa geeshsha golliyya aakko yiino.

22

Kiristtoosa Wodhanaw Maqqetteeddino (*Mat 26:1-5; Mar 14:1-2; Yoh 11:45-53*)

¹ Paasigaa geetettiyya magaage Ukithaa Miyaa Baalay mateedda.

² Qeesatuwaa kaappatuunne Muse higgiiyaa xaafiyaawanttu Yesuusa wooti wodhanentto, wodhiyaa ogiyaa geeman koyyiino; shin asaw yayyiino.

³ Xalahiikka tammanne laa77u kaalliyaawantuppe ittuwaa gideedda Asqqorootu Yihudaan geleedda.

⁴ Ikka biide, Yesuusa wooti aathi immanentto qeesatuwaa kaappatuwaannanne geeshsha golliyya naagiyaawanttu kaappattuwaanna ittippe haasayeedda.

⁵ Unttuntukka nashettiide, miishshaakka Yihudaw immanaw wuletteeddino.

⁶ Ikka eeno geedda; asay baynna saan Yesuusa aathi immanaw injjetiyaa wodiya koyyee.

Yesuusi Ayihudatuwaa Paasigaa Maanaw Giigetteedda

(Mat 26:17-25; Mar 14:12-21; Yoh 13:21-30)

⁷ Magaage Ukithaa Miyaa Baalaa bonchchiya wodii gakkeedda; he wodiikka Paasigaw dorssaa shukkanaw bessiyaa wodiya.

⁸ Yesuusi Phexiroosanne Yohaannisa, “Paasigaa qumaa nuuni maanaadan biide giigissite” giide kiitteedda.

⁹ Unttuntukka zaariide, “Haqan giigisanaadan koyyay?” yaagi oochcheeddino.

¹⁰ Ikka, “Hinttenttu, katamaa geliyaa wode otuwaanna haathaa tookkeedda bitani* hinttentunna gaketanawaa; I geliyaa golliyyaa A kaalliide gelite;

¹¹ He golliyaawaakka, “Tamaarissiyaawe neena, “Taani, taana kaalliyaawanttunna ittippe Paasigaa qumaa miyaa imathaa kifili haqa bagganna de7ii?” yaagee’ giite.

¹² He bitaniikka pooqiyaa bollan de7iyaa hiixetti utteedda aako kifiliyaa hinttentta bessanawaa; hewaanikka sa7aa giigissite” yaageedda.

¹³ Unttuntu biide, Yesuusi goowaadankka bitaniyaa demmiide Paasigaa qumaa giigisseeddino.

---

* **22:10** *haathaa tookkeedda bitani*: He wode he gaden asaa gollen kiitettiyaa attuma qoomay haathaa tookkooppe, he golli dure gidiyawaa bessee.

14 Paasigaa qumay meetettiyaa saati gakko wode, tammanne laa77u kiitettowanttunna ittippe qumaa maanaw utteedda.

15 Ikka, “Taana metuu gakkanaappe kasiyan hinttentunna ha Paasigaa qumaa maanaw daro amottaadde de7ay.

16 Ayissi gooppe, ta hinttew odiyaawe, hawe Xoossaa kaawutethan polettana gakkanaw, taani laa7ethuwaa hawaappe miikke” yaageedda.

17 Xuu7aa akkiide, Xoossaa galatiide, “Hawaa heyte, hinttenttu gidduwan gishetti ushite.

18 Ayissi gooppe, ta hinttenttoo yaagay, Xoossaa Kawutethay yaana gakkanaw, hachcheppe doommaade woyiniyaa eessaa ushikke” yaageedda.

19 Qassi magaage ukithaa akkiide, Xoossaa galateedda; he ukithaa menthi untunttoo immiide, “Hawe hinttenttoo imettiyawe ta ashuwaa; hawaan taana qoppaana mala hawaa miite” yaageedda.

20 Kawuwaa moowaappe guyyiyan, kasewaadan xuu7aa denthii untunttoo immiide, hawaadan yaageedda: “Ha xuu7ay, ta hinttenttu diraw gussiyaa ta suuthaa qopethiyaa ooratha caaquwaa.

21 Shin be7ite, taana aathi immanaw de7iyaa bitani gayitaan taananna ittippe mee.

22 Ayaw gooppe, taani Asaa Na7ay Xoossay goowaadan bay; shin taana aathiide immiyaa uraw aw aayyee” yaageedda.

23 Unttuntu giddoppe hewaa oothanaw de7iyaawe oona gidanentto, barenttu giddon

ooshaa doommeeddino.

Ubbaappe Aadhdhiyaawe Oonee? Yaagiyaa Ooshaa

²⁴ Qassi barenttu giddoppe ooni aadhentto yaagettiyyaa palumay untunttu gidдон кесеeдда.

²⁵ Yesuusi untuntta yaageeдда: “Ha alamiyaa mooddiyaawanttu barenttu asaa bolla godattiino; untuntta mooddiyaawanttu keekatuwaa geetettiino.

²⁶ Shin hinttenttu hawaadan hanoppite; yewuwaan qassi hinttenttuppe dhoqqa gideeddawe hintte ubbaappe guxxiyawaa; hinttentta moddiyaawekka, hinttenttoo qoomaadan hano.

²⁷ “Qumaa maanaw utteeddawaappenne qumaa asaw aathiyaawaappenne ooni bonchchettii? Qumaa maanaw utteeddawaa gidennee? Taani qassi hinttenttu gidдон qumaa aathiyaa qoomaa mala.

²⁸ Qassi taani paacettiyyaa wodiyaan hinttenttu taananna ittippe minni eqqeeddawantta.

²⁹⁻³⁰ A kawutethaa oydiyaan uttana mala Ta aabbu taana sunthowaadan, Taani qassi Ta kawutethaan ta gaytaappe maanaadaaninne ushanaadan, tammanne laa77u Israa7eeliyaa yaratuwaa bolla pirdiidde, kawutethaa oydiyaan uttana mala hinttentta sunthaaddi” yaageeдда.

Phexiroosi Kaadanawaa Yesuusi Kasetiide Odeedda

(Mat 26:31-35; Mar 14:27-31; Yoh 13:36-38)

³¹ Goday, “Simoonaa, Simoonaa, taani odiyaawaa sisa; xalahii hinttentta asay zargгаа hal77iyaawaadan, hal77anaw Xoossaa woosseedda.

³² Shin taani ne ammanuu bayennaadan ne diraw gaannataaddi. Neeni taakko simmiyaa wode ne ishatuwaa minissa” yaageedda.

³³ Simooni zaariide, “Godaw, taani neenanna qashettanawunne neenanna ittippe hayqqanaw giiga uttaaddi” yaageedda.

³⁴ Yesuusi qassi, “Phexiroosa, taani new yaagay; hachche bilahiyan, kuttuu waassanaassi heezzu gede taana neeni, ‘A taani erikke’ gaade kaadanaassa” yaageedda.

³⁵ Yesuusi barena kaalliyaawanttoo, “Korojuu, qarcciitiinne caammay banttaan taani hinttentta kiitto wode, hinttenttoo ittibay paccowe de7ii?” yaageedda.

Unttunttukka, “Itti bayne nuussi pacci beenna” yaageeddino.

³⁶ Ikka zaariide, “Ha77i qassi korojuu de7iyaawe akki bo; qarcciiti de7iyaawekka hewaadan udo; baynnawe qay bare mayuwaa zali77iide mashshaa shammo.

³⁷ Ayaw gooppe ta hinttew yaagay, ‘Hawe makkalanchchatunna ittippe paydetteedda’ yaagetti Xoossaa Maxaafan xaafetteeddawe, taanan polettennaan attenna. E, taw geetetteeddawe ha77i polettanawaa” yaageedda.

³⁸ A kaalliyaawanttu, “Godaw, hawaan laa77u mashshay de7ee” yaagina ikka, “Hewe

gidanawaa” yaageedda.

Yesuusi Debre Zayte Deriyaan Woosseedda
(*Mat 26:36-40; Mar 14:32-42*)

³⁹ Yesuusi katamaappe kesiide, hara gallassi biyaawaadankka Debre Zayte beedda. Qassi A kaalliyaawanttukka A geeduwaa beeddino.

⁴⁰ He sa7aa gakkiide, “Paaciyaan hinttenttu gellenaan attana mala, woosite” yaageedda.

⁴¹ Shuchchaa olina gakkiyaasaa keena untuntuppe haakki beedda. Gulbbatiide,

⁴² “Ta Aabboo, neeni koyyiyaawaa gidoope, ha metuwaa xuu7aa taappe digga; shin ta shene gidoppo; ne shene gidoppe attin” yaagiide woosseedda.

⁴³ Saluwaappe yiide minissiyaa kiitanchchay aw beetteedda.

⁴⁴ Bare wozanaa gidдон seelettiidde, darii woosseedda. I cawottiyaa cawuukka sa7aa bollan xokiyaa suuthaa malateedda.

⁴⁵ Woosaappe denddiide, barena kaalliyaawanttukko guyye biide, untuntuntu daroppe qaretteedda diraw, daaburiide gemi77ishowantta xeelliide,

⁴⁶ “Ayaw gemi77ishiitee? Paaciyaan gelennaanadan denddi woosite” yaageedda.

Yesuusi Bare Morkketuwaa Kushiyān Oyqettedda

(*Mat 26:47-56; Mar 14:43-50; Yoh 18:3-11*)

⁴⁷ Yesuusi hewaa haasay de7ishshin, cora asay yeeddino. Tammanne laa77u A kaalliyaawanttuppe ittuwaa gideedda Yihudaa geetettiyaawe

he asaa kaaletiide yeranaw Yesuusakko shi-
iqeedda.

⁴⁸ Yesuusi qay, “Yihudaw, neeni taana Asaa Na7aa yeraade aatha immay?” yaageedda.

⁴⁹ A yuushshuwaan de7iyaa A kaalliyaawanttu hanettiyaa yewuwaa be7o wode A, “Godaw, ha asaa nuuni mashshaan qanxxanee?” yaageed-
dino.

⁵⁰ Unttuntuppe ittu, Qeesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa qoomaa shociide, A ushechcha haythaa qanxxi oleedda.

⁵¹ Yesuusi qay zaariide, “Aggite, bashite” yaageedda. Bitaniyaa haythaakka bochchiide patheedda.

⁵² Yesuusikka barekko yeedda qeesatuwaa kaappatoo, geeshsha golliyaa naagiyaawanttoo, sunthatuwaassinne gadiyaa cimattoo, “Paanuwaa oyqqiyaawaadan mashshaanne xam77aa oyqqiide yiitee?

⁵³ Geeshsha golliyan taani gallasaan, gallasaan hinttentunna de7iyaa wode, taana oyqqibeykkita; shin ha77i hawe hinttenttu wodenne dhumaa wolqqaa wode” yaageedda.

Phexiroosi Yesuusa Kaddeedda

(*Mat 26:57-58,69-72; Mar 14:53-54,66-72; Yoh 18:12-18,25-27*)

⁵⁴ Yesuusa oyqqi qachchiide, Qeesatuwaa ubbaa kaappuwaa golle afiide gelisseeddino. Phexiroosikka untuntuppe guyye haakuwan untuntu geeduwaa kaallee.

⁵⁵ Dirssaa gidдон tamaa eethiide, ittippe utti de7ishshin, Phexiroosi untuntu gidдон yiide utti aggeedda.

⁵⁶ Tamay poo7iyaa bagganna Phexiroosi utti-ide de7ishshin, itti ashikkaratta loythaxeellaade, “Hawekka aananna ittippe de7ee” yaagaaddu.

⁵⁷ Phexiroosi qay, “Hanne mishirattee, taani A erikke” yaagi kaddeedda.

⁵⁸ Guutha wodiyaappe guyyiyan, hara bitani Phexiroosa be7iide, “Neeni untuntunna gathode7aa” yaagina;

Phexiroosi qassi, “Hawo bitanew, taani aananna gathode7ikke” yaageedda.

⁵⁹ Itti saate gidiaawaa gammi77iide hara bitani qonccissiide, “I Galiilaa gade asa gidiyaa diraw, ha bitani aananna ittippe de7iyaawe tuma” yaageedda.

⁶⁰ Phexiroosi qassi, “Ha bitanew, neeni giyaweyentto taani erikke” yaageedda. He wodiyan I birokka haasay de7ishshin, ellekka kuttuu waassi aggeedda.

⁶¹ Goday guyye simmiide, Phexiroosa xeelleedda. Phexiroosi Goday barena, “Hachche kuttuu waassana gakkanaw, heezzu gede taana kaddanaassa” geedda Godaa qalay aw qofetti aggeedda.

⁶² Phexiroosi dirssaappe kare kesiide, seelettiide yeekkeedda.

⁶³ Yesuusa oyqqeedda asay qilliicciinonne shociino.

⁶⁴ A ayfiya goozzi baqqiide, “Neena baqqeeddawe oonee? Nabiyaa gidoope neena dechchawaa ane oda” yaagiide A oochcheeddino.

⁶⁵ Qassi A hara cora boriya boreeddino.

*Yesuusa Pirddaw Afeeddino**(Mat 26:59-66; Mar 14:55-64; Yoh 18:19-24)*

⁶⁶ Sa7ay wonttina gadiyaa cima asatuu, qeesatuwaa kaappatuunne Muse higgiiyaa tamaaris-siyaawanttu, Yesuusa barenttu shiiqeeddasaa afiide,

⁶⁷ “Kiristtoosi neenee? Ane nu oda” yaageeddino.

Shin I, “Taani hinttenttoo odooppe taana amanikkita;

⁶⁸ Qassi hinttentta taani oochchooppe odikkita; woy qashuwaappe taana billikkita.

⁶⁹ Shin ha saatiyaappe doommin taani Asaa Na7ay, ha77ippe doommaade, wolqqaama Xoos-saa ushechcha bagganna uttana” yaageedda.

⁷⁰ Unttuntu ubbay Yesuusa, “Yaatina neeni Xoossaa Na7ee?” yaageeddino.

Ikka zaariide, “Taani Xoossaa Na7aa gidowaa hinttenttu haasayeeddita” yaageedda.

⁷¹ Unttunttukka, “Nuuni nu huuphew A doonaappe siseeddo; hawaappe sinthaw ay markkaa koshshii?” yaageeddino.

23*Philaaxoosi Yesuusa oochcheedda**(Mat 27:1,2,11-14; Mar 15:1-5; Yoh 18:28-38)*

¹ Hewaan shiiqeedda ubbatuukka ittippe dend-diide, Yesuusa Philaaxoosakko afeeddino.

² Unttunttukka, “Habitani nu asaa balethiide, asay Roome biittaa kawuwaa Qeesaraw giiraa immenna mala diggiide, qassi, ‘Taani Kaatiyaa’ yaag-ishshin demmeeddo” yaagiide mootuwaa doommeeddino.

³ Philaaxoosikka Yesuusa, “Hawo, Ayihu-datuwaa kaatii neenee?” yaagiide oochcheedda.

Yesuusi zaariide A, “Neeni ga de7aasa” yaageedda.

⁴ Philaaxoosi qeesatuwaa kaappatuwaassinne asaassi odiidde, “Taani ha bitaniyaa bollan aynne iita oosuwaa demma beykke” yaageedda.

⁵ Gidoppe attin untuntu, “Ha bitani Galiilaappe doommiide, haray atto hawaa gakkanawukka, Yihudaa gadiyaa ubbaa bare timirttiyaan qaathiidde de7ee” yaagiide minissi odeeddino.

Yesuusi Heroodisa Sintha Shiiqeedda

⁶ Philaaxoosikka hawaa sisiide, “I Galiilaa asee?” yaagiide eranaw oochcheedda.

⁷ Philaaxoosi Heroodise mooddiyaa gadiyaappe Yesuusi yeeddawaa ereedda wode, Heroodisekka qay hewodiyaa Yeerusalaamen de7iyaa diraw, aakko Yesuusa yeddeedda.

⁸ Heroodise daro wodiyaappe doommiide Yesuusa be7anaw amotti de7iyaa diraw, A be7eedda wode daroppe nashetteedda. Yesuusa waariyaa siseeddawaa diraw, I oorathabaa oothishshin be7anaw hidootaan gami77eedda.

⁹ Heroodise Yesuusa darobaa oochcheedda; shin Yesuusi aw ayaanne zaaribeenna.

¹⁰ Qeesatuwaa kaappatuunne Muse higgiiyaa tamarissiyaawanttu hewaan eqqiide, Yesuusa loythi mootiidde de7iino.

¹¹ Heroodisenne A wottaaddaratuu Yesuusa kadhiide, A bolla qilliicceeddino. Bonchcheteedda mayuwaa A mayizziide, Philaaxoosakko zaariide yeddeeddino.

12 Heroodisenne Philaaxoosi hawaappe kasenna morkkiyan de7iino; shin he gallassi sigetteeddino.

*Yesuusa Hayqqana Mala Mooteeddino
(Mat 27:15-26; Mar 15:6-15; Yoh 18:39-19:16)*

13 Philaaxoosi qeesatuwaa kaappatuwaa, ayisiyaawanttanne hara cora asaa ittippe xeesiide,

14 Hawaadan yaageedda, “ ‘Ha bitani asaa makkalatethaw denthethee’, yaagiide taakko aheeddita; taakka hinttenttu sinthaan bidda xeellaade, hinttenttu shiishsheedda mootuwan itti balaanne A bollan demma beykke.

15 Qassi Heroodisekka A bollan aynne demmibeenna diraw, haa nuukko zaari yeddeedda; hinttenttu be7iyaawaadankka, habitani A hayqoo gathiyaabaa aynne udibeenna.

16 Hawaa diraw taani A muraade billana” yaageedda.

17*

18 Asay ubbay ittippe gidiide, “Ha bitaniyaa yaa digga! Barbbaana giya Yesuusa nuussi billa!” yaagiide cabbotteeddino.

19 Barbbaan katamaan walassaa dentiide, asaa wodheedda diraw, qashetteeddawaa.

20 Philaaxoosi Yesuusa billanaw koyyiide, asaw laa7ethuwaa gujjiide haasayeedda.

---

* **23:17** *Ha payduu*, “Philaaxoosaw Paasigaa Baalaa bonchchuwaa gallasaan itti uraa qashuwaappe billiyaa dooyay de7ee” yaagee. Shin, Dawroothuwaa Geeshsha Maxaafaa Ooratha Caquwaa gidduwaan ha payduu xaafetti beenna gaasuu, hara Geeshsha Maxaafatuwaa bilethatuwaan ubbatuwankka xaafetti beenna diraassa.

21 Shin untunttu, “Masqqaliyaa bolla misi-maariyan dhishaade kaqqa! Kaqqa!” yaagi waasseeddino.

22 Philaaxoosikka heezzenhuwaa untuntta, “Ayaw? Habitani ootheeda iita oosuu ayee? Taani A hayqoo gathiyaa naaquwaa aynne aappe demmabeykke; hawaa diraw, A muraade billa yeddana” yaageedda.

23 Shin untunttu barenttu kooshshaa dhoggu oothiide, kaqettanaadaan darii waasseeddino. Untunttu waasuukka Philaaxoosa qofaa laam-meedda.

24 Hawaa diraw, Philaaxoosikka untunttu ooshay simmanaadan Yesuusa bollan pirddeeda.

25 Asaa makkalaw denthethiidenne shempuwaa wodhiide, qashetteedda bitaniyaa biletanaadan untunttu woosso diraw, he bitaniyaa billeedda. Shin Yesuusa barenttu sheniyaadan koyowaa oothana mala, aathi immeedda.

Yesuusi Masqqaliyan Kaqetteedda

(Mat 27:31-44; Mar 15:21-32; Yoh 19:17-27)

26 Yesuusa oyqqi afiidde de7ishshin, Simoona geetettiyaa Qereena bitani heeraappe yiidde de7ishshin demmiide, masqqaliyaa toossiide Yesuusanna baana mala udeeddino.

27 Daro cora asayenne yeekkiyaa maccawanttu guyyenna kaalliino.

28 Yesuusi guyye simmiide untunttoo, “Hint-teno, Yeerusalaame maccawanttoo, hinttenttu huuphewunne hinttenttu naanaw yeekkiteppe attin, taw yeekkoppite;

29 ‘Mantha gideeddawanttunne yelibeenna uluu, dhanthibeenna dhanthay, anjjetted-dawantta’ geetettiyaa wodii yaanawaa.

30 He wodiyan, ‘Zoozattoo, nu bolla woddite; zukkullatuwaakka, nuuna qosite’ yaaganita.

31 Simmi qayye mithaan hawaadan hanooppe, mela mithaan waanannawee?” yaageedda.

32 Yesuusanna ittippe kaqettana mala, iita oosuwaa ootheedda hara laa77u asatuwaakka afeeddino.

33 Qeeraanew geetettiyaasaa gakteedda wodiyaan, Yesuusa kaqqeeddino. Iitaa oothowanttakka, ittuwaa ushechchanna, yokkuwaa haddirssanna kaqqeeddino.

34 Yesuusi, “Ta Aabboo, untuntu barenttu oothiyaawaa erenna diraw, untuntu nagaraa atto ga” yaageedda.

Untuntukka A mayuwaa saamaa yegettiide gishetti akkeeddino.

35 Asay eqqii xeellishshin, gadiyaa mooddiyaawanttu, “Harantta ashsee; Xoossaan dooretteedda Kiristtoosi A gidoope, ane bare huuphiyaa ashshennee?” yaagiide qilliicceeddino.

36 Qassi wottaaddaratuukka shiiqiide qilliicceeddino; cammeedda woyiniyaa eessaa aw ahi immiide,

37 “Hawo, neeni Ayihudaa kaatiyaa gidoope, ne huuphiyaa ashsha!” yaageeddino.

38 Huuphissannakka, “Hawe Ayihudaa kaatiyaa” yaagiyya xaafuwaa xaafeeddino.

³⁹ Iitaa oothiide kaqetteeddawanttuppe ittuu, boriiddinne toochchiidde, “Hawo neeni Kiristoosa gidikkii? Ane A gidooppe, ne huuphiyanne nuuna ashsha” yaageedda.

⁴⁰ Yokkuu qay A, “Neeni hawaa malatiyaa pirdaada bolla de7aaddeikka Xoossaw yayyikkii?”

⁴¹ Nuuni kiitetteedda balaan muraa akkiidde de7eetto; nuussi bessiyaa muraa bollan de7eetto; shin ha bitani itti iitabaanne oothibeenna” yaagi zaareedda.

⁴² I Yesuusa, “Neeni ne kawutethaa wolqqaan yiyaa wode, taana qoppa” yaageedda.

⁴³ Yesuusikka, “Taani new tumuwaa oday, hachche taananna ittippe gannatiyaan de7anaassa” yaageedda.

Yesuusa Hayquwaa

(Mat 27:45-56; Mar 15:33-41; Yoh 19:28-30)

⁴⁴ He wode usuppun saate gidiyaa keena; hewaappe udduppu saatiyaa gakkanaw, biittaa ubbaa bollan dhuma gideedda.

⁴⁵ Awaykka bare poo7uwaa diggeedda; geeshsha golliyaa gaariduukka peedhettiide laa77uwaa keseedda.

⁴⁶ Yesuusikka daro dhoqqu geedda qaalaan waassiide, “Ta Aabboo, taani ta shemppuwaa ne kushiyaan aatha immay!” yaagi simmowaappe guyyiyan I hayqqeedda.

⁴⁷ Xeeuwaa kaappuu haneedda yewuwaa be7eedda wode, “Ha bitani tumakka xillo asa” yaagiide Xoossaa galateedda.

⁴⁸ Hawaa be7anaw ittisaa shiiqeedda asay ubbay haneedda yewuwaa be7iide, barenttu tiraa baqqiidde simmeeddino.

⁴⁹ Yesuusa eriyaa asay ubbayenne Galiilaappe doommiide A kaalledda maccawanttu hawaa xeelliide, haakuwan eqqeeddino.

Yesuusi Moogetteedda

(Mat 27:57-61; Mar 15:42-47; Yoh 19:38-42)

⁵⁰ Ayihudaa shanggatuwaa gideeddawantuppe ittuu, Yooseefa geetettiyaa lo77anne xillo bitani de7ee.

⁵¹ Ha bitani shanggatuwaa maqquwaanne untunttu oosuwan ittippetethaa oothibeenna. Xoosaa kawutethaa yuussaa hidootaan naagiidde de7ee.

⁵² Yooseefokka Philaaxoosakko biide, Yesuusa anhaa akkanaw woosseedda.

⁵³ Akkanaadan geettowaappe guyye, anhaa bollappe wothiide, lo77o mooguwa mayuwaan xaaxiide, shuchchaappe woocettiide medhettedda, ooninne kase moogetti beenna ollaa gidдон wotheedda.

⁵⁴ Gallassaykka sambbataa mokkanaw giigiyaa gallassaa; sambbataykka gelana hanee.

⁵⁵ Galiilaappe doommiide Yesuusanna ittippe yeedda maccawanttu kaalliidde, duufuwan A anhaa wootiide wotheedinontto be7eeddino.

⁵⁶ Unttunttu hawaappe soy simmiide, shituwanne okkiyaawaa anhaw giigisseeddino.

Higgiyaa maaraadan sambbata gallassi shemppeeddino.

24

Yesuusi Hayquwaappe Denddeedda

(Mat 28:1-10; Mar 16:1-8; Yoh 20:1-10)

¹ Saaminttaappe koyro gallassa, maccawanttu giigisseedda shittuwaa oyqqiide darii guuriide duufuwakko beeddino.

² Shuchchaykka duufuwaa doonaappe gondorettina be7eeddino.

³ Untuntu duufuwaa garssa ollaa gelo wode, Godaa Yesuusa anhaa demmibeykkino.

⁴ Maccawanttu sidhiidde de7ishshin, waciwaciyaa mayuwaa mayyeedda laa77u asatuu, qoppennaan untuntu miyyiyaan eqqeeddino.

⁵ Maccawanttukka yashshaappe denddowaan sa7aa xeelliidde de7ishshin, laa77u asatuu, “De7uwan de7iyaawaa, A ayaw hayqqowanttu giddoppe koyyiitee?

⁶⁻⁷ I denddeedda; hawaan baawa. Qaykka Galiilaan de7iyaa wodiyaan, ‘Asaa na7ay nagaranchchatuwaa kushiyan aadhdi imettanawaa; masqqaliyaa bollan kaqettanawaa, heezzenotho gallassi hayquwaappe denddanawaa’ yaagettowaa qoppite” yaageeddino.

⁸ Maccawanttukka he wode qaalaa akeekeeddino.

⁹ Untunttukka duufuwappe simmiide ha ubba yewuwaa tammanne itti kiitettowanttoonni untunta kaalliyaawanttoo ubbattoo odeeddino.

¹⁰ Hawaa Yesuusi kiittowanttoo odeed-dawanttu: Magdalappe yeedda Mayraamo, Yohaanno, Yayiqooba daayo Mayraamonne untuntunna ittippe de7iyaa hara Maccawantta.

¹¹ Untunttoo maccawanttu odiyaa qaalay qaa-jjiyaawaa malatina ammanibeykkino.

¹² Shin he wode Phexiroosi denddiide duufuwakko woxxeedda. Yaa gakkiide hokki

xeelliyaa wode, garssan mooguwaa mayo xalalay de7iyaawaa be7eedda. Hano yewuwankka maalalettiide, golle simmeedda.

Emaahuusa Ogiyaan Yesuusi Laa77u Asatuwassi Qoncceedda

(Mar 16:12,13)

¹³ He gallassi Yesuusa kaalliyaa wanttuppe laa77u asatuu Yeerusalaameppe laa77u saatiyaa haakkiyaa Emaahuusa geetettiyaa heeraa biidde;

¹⁴ ittu ittuwanna haneedda yewuwaa ubbaa haasay de7iino.

¹⁵ Unttuntu haasayiiddinne zorettiidde de7ishshin, Yesuusi bare huuphew yiide unttuntu miyyiyaa shiiqiide unttuntunna biidde de7ee.

¹⁶ Shin unttuntu bare ayfiyan xeelliidde A gidiyaaawaa shaakki eranaw danddaybeykino.

¹⁷ Yesuusi, “Hinttentu ogiyaa bollan ittu ittuwanna haasayiyaawe ayee?” yaagi oochcheedda. Unttuntukka dagaman lechchummiide eqqeeddino.

¹⁸ Unttuntuppe ittuu Qeliyoophaa geetettiyaawe, “Ha gidduwan Yeerusalaamen hano yewuwaa erennawe ne xalalay hagadew imathee?” yaagi zaareedda.

¹⁹ Yesuusi, “I ayee?” yaagina, unttuntukka, “Xoossaa sinthaninne asaa ubbaa sinthan qaalaaninne kiitaan mino nabiya gideedda Naazireetiyaa Yesuusabaa haasayeetto.

²⁰ Aakka qeesatuwaa kaappatuunne nuuna mooddiyaawanttu hayquwaa pirddaw aathi immeeddino; masqqaliyaa bollan wodheeddino.

²¹ Nuuni kasenna, ‘Israa7eeliyaa asaa wozanawaa’ yaagi hidootowe A; shin ha yewuu hanettiide aadhdhoodeppe heezzu qamma gideedda.

²² Nu giddoppe itti itti maccawanttu nuuna maalalisseeddino. Unttuntu guuraan hini duufuwaa beeddino,

²³ shin Yesuusa anhaa unttuntu dhayo wode shiretti simmiide, “I denddeedda; yaagiyaawaa kiitanchchatuu odishshin be7eeddo” yaagi odeeddino.

²⁴ Nu giddoppekka itti itti asay duufuwaa biide unttuntu goowaadan hanina be7eeddino; shin Yesuusa anhaa demmibeykkino” yaageeddino.

²⁵ Yesuusi unttunttoo, “Hintteno, akeekenna asatoo, hinttenttu wozanaan nabatuu odowaa ubbaa elle ammanennawanttoo;

²⁶ Kiristoosi ha metuwaa akkanawunne bare bonchchuwaakko gelanaw bessennee?” yaageedda.

²⁷ Hewaappe simmiide Yesuusi Muse maxaafatuwaappenne Nabatuu xaafeedda maxaafatuwaappe doommiide, Xoossaa Maxaafatuwaa ubbaan xaafetteedda barebaa unttunttoo billiide odeedda.

²⁸ Unttuntu bide7iyaa heeraa mateedda wode, Yesuusi harasaa biyaawaa malateedda.

²⁹ He wode unttuntu A, “Gallassay qammiide de7iyaa diraw, omarssay mateedda; nuunnanna ittippe aqa!” yaagi minissi woosseeddino. Hawaa diraw, ikka unttunttunna ittippe aqanaw geleedda.

³⁰ Unttuntu ittippe gayitaan utteedda wode,

daabbuwaa dentiide anjeedda; menthiide untunttoo immeedda.

³¹ Unttuntu ayfiikka A akeekaanna mala dooyettina, Yesuusa gidiyaawaa ereeddino. Ikka unttuntu sinthaappe geemmedda.

³² Unttunttukka ittu ittuwaa, “Qadhdhaan ittippe nu de7ishshin, nuuna I haasayissiyaa wodiyaaninne Xoossaa maxaafatuwakka nuussi qonccissiide I odiyaa wodiyaan, nu wozanaa gidдон tamaadan seellee gidennee?” geetetteeddino.

³³⁻³⁴ He woddiyankka denddiide Yeerusalaame simmeeddino. Yesuusi kiitto tammanne ittatoonne unttuntunna ittippe de7iyaawanttoo, “Goday tumuwaakka denddeedda, Simoon-awukka beetteedda” yaagiide hewaan ittippe shiiqi utteeddawantta demmeeddino.

³⁵ He laa77atuu, qadhdhaan haneeddawaanne Yesuusi daabbuwaa menthiyaa wode wooti A ereeddinontto unttunttoo odeeddino.

Yesuusi Barena Kaalliyaawanttoo Beetteedda
(*Mat 28:16-20; Mar 16:14-18; Yoh 20:19-23; Kit 1:6-8*)

³⁶ Hawaa unttuntu haasay de7ishshin, Yesuusi unttuntu gidдон eqqiide, “Sarotethay hinttew gido” yaageedda.

³⁷ Unttunttoo moytilliyaa be7owaa malatina dagammiide, yashshaan kumeeddino.

³⁸ Ikka unttunta, “Ayaw dagammiitee? Ayaa diraw hinttenttu wozanay sidhii?”

³⁹ Taani Yesuusa gidiyaawaa eranaw, ane ta kushiyaanne ta gediya be7ite; taanan hinttenttu be7iyaawaadan, moytillew ashuunne meqethay

baawa. Ane taana hinttenttu kushiyaan oyqqi be7ite” yaageedda.

⁴⁰ Hawaa yaagi simmiide, bare kushiyaanne bare gediya besseedda.

⁴¹ Unttuntukka nashechchaappe denddowaan, ammanennaan maalaletti de7ishshin I, “Hawaan meetettiyaawe hinttenttoo de7ii?” yaagi unt-tunta oochcheedda.

⁴² Unttuntukka, xiixetteedda moliyaappe laafa puruwaa aw immeeddino.

⁴³ Ikka akkiide unttuntu sinthaan meedda.

⁴⁴ Ikka, “Taani hinttenttunna ittippe de7aadde, ‘Muse maxaafaan, nabatuwaa maxaafaaninne qaalaan xaafetto mazimuratun ta diraw xaafetteedda ubbay polettanaw bessee’ yaagaade hinttenttoo odeedda yewuu hawaa” yaageedda.

⁴⁵ He wodiyanikka Xoossaa Maxaafatuwan geetettowaa akeekaanna mala, unttuntu wozanaa dooyeedda.

⁴⁶ Unttunttoo, “‘Kirsttoosa metuu gakkanawaa; heezzenhiyaa gallassi hayquwaappe denddanawaa.

⁴⁷ A asunthan nagaraa paaxethayenne maarotaa demussay Yeerusalaameppe doommiide asaw ub-baw odettanawaa’ yaagettiide xaafetteedda.

⁴⁸ “Hinttenttukka hawoo markkatuwaa.

⁴⁹ Ta hinttenttoo, Ta aabbu qaalaa geleedda hidootaa yeddana; hewe gakkanawunne hinttenttoo wolqqay saluwaappe imettana gakkanaw, Yeerusalaame katamaan naag-ishshite” yaageedda.

*Yesuusi Saluwaa Simmiide Beedda
(Mar 16:19,20; Kit 1:9-11)*

⁵⁰ Hawaappe guyyiyan, Biitaaniyaa geetettiyaa katamaa gakkanaw, untunta afeedda; bare kushiya micciide untunta anjjeedda.

⁵¹ Untuntuppe shaakettiide, saluwaa beedda.

⁵² Untuntu aw goyinniide, daro nashechchaan Yeerusalaame simmeeddino.

⁵³ Qassi paccennaan Xoossaa galatiidde, Geeshsha Golliyan de7eeddino.

Ooratha Caaquwaa
New Testament in Dawro (ET:dwr:Dawro)

copyright © 2011 The Word for the World

Language: Dawro

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Contributor: The Word for the World Ethiopia

Dawro New Testament

The Word for the World International

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2019-12-29

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022

5b570ff5-a6e8-534a-b573-14968b5f3d71